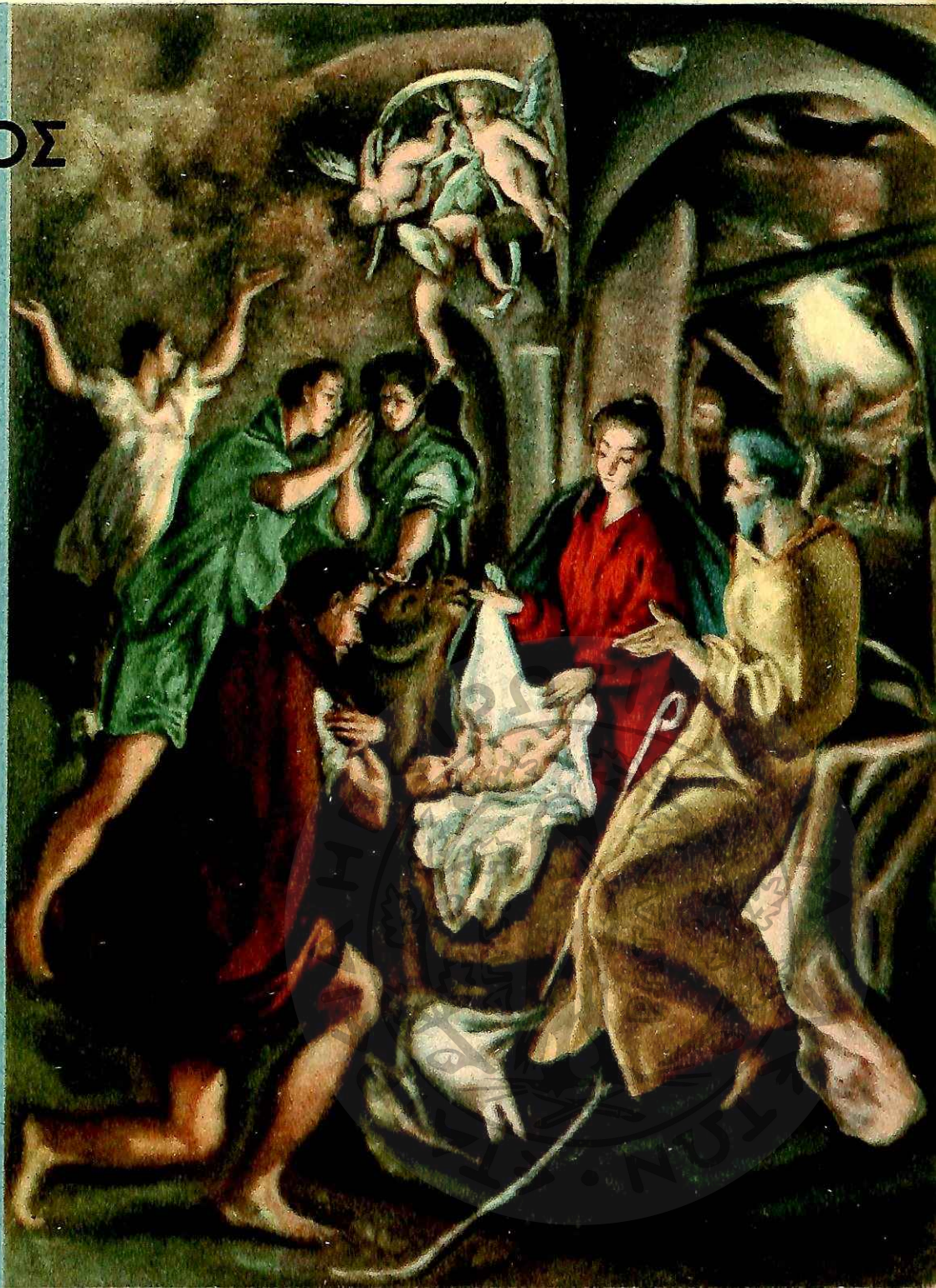

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ

ΕΡΥΘΡΟΣ + ΣΤΑΥΡΟΣ

ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ
1956

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ

Τού, υπό την Ὑψηλὴν Προστασίαν τῆς Α.Μ. τοῦ ΒΑΣΙΛΕΥΣΣ καὶ τὴν ἐπίτιμον
Προεδρίαν τῆς Α.Μ. τῆς ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ, ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

* Α'. ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1924—1941 *
* ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1956 *
* Β'. ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΤΟΣ 12ον *
* ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 3 *

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΥΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ : Μακένζυ Κίγκ 3 (πρῶν Λυκαβητοῦ) ΑΘΗΝΑΙ—Τηλέφ. 613-571

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΣΥΜΦΩΝΩΣ ΑΡΘΡ. 6 Α. Ν. 1091

Διεύθυνσις Περιοδικῶν : ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, Δώρα 8' Ἰστρία 22

Διεύθυνσις Τυπογραφείου : Α/φῶν Γ. ΡΟΔΗ—Κεραμικοῦ 40—Ἀθῆναι

Τιμὴ Φύλλου Δρχ. 1,50—Ἐτησίᾳ συνδρομὴ ἔσωτ. Δρχ. 12, ἔξωτ. 10 σελλίνια ἢ 2 δολλάρια

Συνδρομαὶ καὶ ἀντίτιμον περιοδικῶν νὰ στέλλωνται μὲ ταχυδρομικὴν ἢ τραπεζιτικὴν ἐπιταγὴν ἀπροσώπως
«Ἑλληνικὸν Ἐρυθρὸν Σταυρὸν Νεότητος». ὁδὸς Μακένζυ Κίγκ 3, Ἀθήνας

Ἡ Συντακτικὴ ἐπιτροπὴ ἀποφαίνεται περὶ τῆς δημοσιεύσεως ἢ μὴ τῶν ἀποστελλομένων χειρογρά-
φων, τὰ ὅποια δημοσιεύονται ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται.

ΕΞΟΦΛΗΣΙΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

Παρακαλοῦμεν θερμῶς τοὺς καθυστεροῦντας τὴν ἐξόφλησιν τῆς πρὸς
τὸ περιοδικὸν ὀφειλῆς των, ὅπως ἐπισπεύσουν ταύτην.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ—CONTENTS

Μήνυμα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν πρὸς τοὺς Ἑλληνας Ἐρυθροσταυρίτας..... Σελ.	1	A Message of the Archbishop of Athens to the Greek Juniors..... Page	1
β) Δόξα Θεῷ (ποίημα), Δ. Κατσίνη	»	b) Glory to God (poem), by D. Katsinis	»
γ) Χριστοῦγεννα, Γ. Ἀννίνου (ποίημα)...	»	c) Christmas (poem), by G. Aninos	»
Μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός, Μ. Νικολαΐδης.....	2	God with us by M. Nicolaidis.....	2
16ῃ Ὀλυμπιάς, Σπ. Ἀβλωνίτη.....	3—4	The 16th Olympic Games by Sp. Avloni- tides.....	3—4
Ὁ Ἐρυθρὸς Σταυρὸς, Ε. Φωτιάδης.....	5	The Red Cross by E. Photiades.....	5
Ε. Ε. Σ.....	6	G.R.C.	6
β) Δώστε Λίγο Αἷμα	»	b) Give a little blood	»
Οἱ Αἰχμάλωτοι κατὰ τοὺς Μεσαιωνικοὺς Χρόνους, Γ. Κόλια.....	7	The war prisoners in Medieval Era by G. Kolias.....	7
Ἡ Γέννησις τοῦ Ἰησοῦ, Κ. Παπαπανα- γιώτου.....	8	Jesus' Birth by K. Papapanagiotou....	8
Οἱ Δελοῖ, Π. Καλονάρου.....	9	Delphi by P. Kalonaros.....	9
Οἱ Γεωγραφικοὶ Χάρτες, Ν. Δημητροκάλλη	»	Geographical maps by N. Demetrocalis	»
Τὰ Παιδιὰ τοῦ Τσίρκου, Β.....	10	Circus' children by B.....	10
Φωτογραφίαι δράσεως.....	11	Activity in pictures.....	11
Σχολεῖο ὄχι Ὁρολόγι, Β. Οἰκονομίδης.....	12—13	School not a Clock by B. Economides.....	12—13
Χριστουγεννιάτικα Ἐθίμα, Μ.....	14	School not a Clock by B. Economides.....	14
β) Ἰσως σὰς ἐνδιαφέρει, Γ.	15	Christmas Customs by M.....	15
Ὁ Πούπος καὶ ὁ Κούκος, Γλ. Πρωτοπαπᾶ.....	»	b) Something that may interest you by G. Poupous and Koukos by Gl. Protopapa....	»
β) Τὸ Τραγοῦδι τῶν Βουνῶν (Κ. Παλαμᾶ)	16	b) The Song of the Mountains (by C. Palamas)	16
Στὸν Ὀλυμπο, Κ. Κηπουροῦ.....	»	On the Mt. Olympus by K. Kipouros... »	»
β) Οἱ κίνδυνοι στὸ δρόμο.....	17	b) Dangers in the streets	17
Τεχνητὴ Ἀναπνοή.....	18	Artificial Respiration.....	18
β) Ὑγιεινὲς τροφές.....	»	b) Healthy foods	»
Κυπαρισσοφυτεῖες, Η. Γρίσπου.....	19	Cypress trees by P. Grispos.....	19
Κίνησις Ε.Ε.Σ.Ν.....	20	G. J. R. C. Movement.....	20
Δρῶσις ὁμάδων Ε.Ε.Σ.Ν.....	21	G. J. R. C. groups avtivity.....	21
Μαθητικὴ Συνεργασία.....	22—24	Pupils' contribution.....	22—24
Ὁ Λύκος καὶ ἡ καμηλοπάρδαλις ΑΝ. ΒΩ.....	25	The Wolf and the Giraffe by AN. VO.....	25
Ἐξώφυλλο: Ἡ Γέννησις, Δ. Θεοτοκοπού- λου (Γρεκο)	»	Frontcover: The Nativity by D. Theotokopoulos (Greco)	»
ἔσωτερικὸν ἐξώφυλλο: Πρὸς τοὺς Ἑλληνας Ἐρυθροσταυρίτας	»	Inside Frontcover: To the Greek Juniors	»
Ὁπισθόφυλλο: Τὸ Ναυτόπουλο: στίχοι Ἠλία Τανταλίδη	»	Backvorer: The young Sailor: Verses by Elias Tanthalides:	»
μουσικὴ Α. Παναγιωτοπούλου	»	Music by A. Panagiotopoulos	»

Ἑλληνας Ἐρυθροσταυρίτα,

Καὶ ἐφέτος γιὰ τὰ Χριστοῦγεννα καὶ τὴν Πρωτοχρονιά εἴμεθα βέβαιοι πὼς θὰ ἐνθυ-
μηθῇτε τὰ Ἑλληνόπουλα, ποὺ ἔχουν ἀνάγκη βοήθειας. Ἐνὰ μεταχειρισμένο παιγνίδι, λίγα γλυκὰ ἢ
κανένα ἄλλο χρήσιμο μικρὸ δῶρο θὰ δώσῃ μεγάλη χαρὰ σὲ συναδέλφους σας, ποὺ ζοῦν μὲ στερήσεις.

Ἀς ἀρχίσῃ μὲ ἐνθουσιασμὸ ἡ ἐργασία τῆς συγκεντρώσεως τῶν μικρῶν αὐτῶν δώρων, γιὰ νὰ
μπορέσῃ νὰ γίνῃ ἡ ἀποστολὴ καὶ ἡ διανομὴ αὐτῶν ἐγκαίρως.

Μὲ τέτοιες καλὲς πράξεις ἄς ἐτοιμασθοῦμε νὰ ἐορτάσωμε τὴ γέννησι τοῦ Θεοῦ Βρέφους.

Δεκέμβριος 1956

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΜΗΝΥΜΑ

ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Κ. Κ. ΔΩΡΟΘΕΟΥ

Πρὸς τοὺς Ἑλληνας Ἐρυθροσταυρίτας
ἐπὶ ταῖς ἐορταῖς τῶν χριστουγέννων

Ἀπὸ τῶν στηλῶν τοῦ περιοδικοῦ «Ἑλληνικὸς Ἐρυθρὸς Σταυ-
ρὸς Νεότητος» ἀπευθύνομεν τὰς πατρικὰς Ἡμῶν ἐδλογίας πρὸς τοὺς
Ἑλληνας Ἐρυθροσταυρίτας ἐπὶ ταῖς ἐπικειμέναις ἐορταῖς τῆς γεννή-
σεως τοῦ Κυρίου.

Κατὰ τὰς χαρμοσύνας αὐτὰς ἡμέρας καλοῦνται ὅλοι οἱ Χρι-
στιανοὶ καὶ ἰδιαίτερος τὰ παιδιὰ μὲ τὴν ἀγνὴν καρδίαν, νὰ πλησιάσουν
τὴν ταπεινὴν φάτην, ὅπου ἐγεννήθη ὁ Σωτὴρ καὶ νὰ γεμίσουν τὰς ψυχὰς
των ἀπὸ τὴν εἰρήνην καὶ τὴν εὐδαιμονίαν, ποὺ χαρίζει Ἐκεῖνος.

Ἡ οἰκουμένη διέρχεται ἡμέρας σκότους, κακίας καὶ φόβου.
Ἀπὸ τὰ παιδιὰ ἀναμένομεν ὅλοι μίαν νέαν ἀγνὴν, ἕνα νέον κόσμον θεμελιωμένον εἰς τὴν δικαιοσύνην
καὶ τὴν ἀγάπην.

Ἀλλὰ διὰ νὰ γίνουν οἱ νέοι ἄξιοι τῶν ἐλπίδων αὐτῶν, πρέπει νὰ ἔχουν εἰς τὴν ψυχὴν των τὸ φῶς
τοῦ Χριστοῦ, τὸ φῶς τῆς Βηθλεέμ.

Ἀς πλησιάσουν λοιπὸν, τὸν νεογέννητον Θεὸν καὶ ἄς μαθητεύσουν παρὰ τοὺς πόδας Του διὰ νὰ
γίνουν ἄξιοι ἀγωνισταὶ τῆς ζωῆς καὶ δημιουργοὶ καλλιτέρου κόσμου.

Εὐχόμεθα ἐκ βάθους ψυχῆς ἡ Γέννησις τοῦ Κυρίου καὶ τὸ ἀνατέλλον Νέον Ἔτος νὰ χαρίσουν εἰς
ὅλους εἰρήνην, εὐτυχίαν καὶ πνευματικὴν προκοπὴν.

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΔΩΡΟΘΕΟΣ

Δ. ΚΑΤΣΙΝΗ

ΔΟΞΑ ΘΕΩ!

Ἀπόψε στὴ νυχτιὰ τῇ μαγικῇ
μὲ τᾶστρο φεγγαρόλο τῆς ἐλπίδας
οἱ μάγοι ἄς γινῶμε καὶ οἱ βοσκοὶ
στὸ δρόμο μιᾶς καινούργιας μας Πατρίδας.

Ἀπόψε στοῦ προβάτου τῇ σπηλιᾷ
τὸ βῆμα μας ἄς φέρωμε καὶ πάλι
ἀγάπης νὰ σκορπίσωμε φιλιὰ
κρατῶντας τὸ Χριστὸ μὲς στὴν ἀγκάλῃ.

Λαμπρὸ τῆς Βηθλεέμ τὸ Θεῖο φῶς,
μαζὶ μὲ τῶν ἀγγέλων τὸ τραγούδι,
ἀνέσπερο, ἄς γίνῃ ὁδηγός,
ἀγνῆς ζωῆς νᾶνθισῇ τὸ λουλούδι.

Καθὼς κάθε ψυχὴ θὰ ξαγρυπνᾷ,
τὸ μῖσος θὰ πεθαίνῃ καὶ ἡ κακία,
τὰ μύρια θ' ἀντηχοῦνε ὡσαννὰ
Δόξα Θεῷ! καὶ «ἀνθρώποις εὐδοκία»!

Γ. ΑΝΝΙΝΟΥ

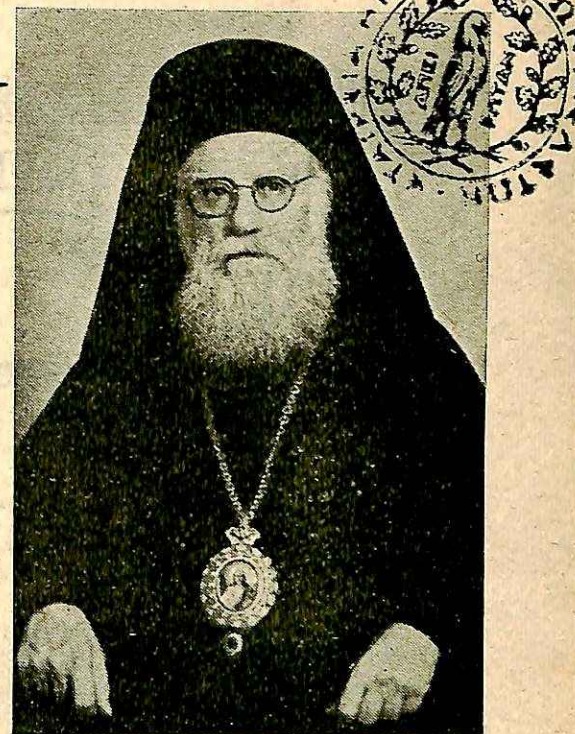
ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Σὲ μᾶς, μαζὶ μὲ μᾶς, Χριστιέ, γεννήθηκες,
στῆς ἀγροτιᾶς τῇ φτωχικῇ σπηλιᾷ μας...
φτωχοὶ, ἐμεῖς τὴν πόρτα μας σ' ἀνοίξαμε,
καὶ διάπλατη, ἐμεῖς, τὴν ἀγκαλιὰ μας...

Μικροὶ καὶ ταπεινοὶ, τί ἄλλο μπορούσαμε,
Χριστέ μου, νὰ προσφέρωμε σὲ Σένα;
Πλοῦσοι, ὅπως οἱ Μάγοι, ἐμεῖς δὲν εἴμαστε,
νὰ φέρωμε χρυσό, λίβανι, σμέρνα...

Τὴν Πίστι τὴν ἀγνή, Χριστέ μου, ἐδώκαμε
καὶ ἡ Πίστι μας δυνάμωσε καὶ ἐστάθη...
Καὶ πλῆθυνε, καὶ ἀπλώθηκε, καὶ ἀνέστησε
ὅλες τίς παλῆς πλάνες καὶ τὰ λάθη...

Σὰν σήμερα, Χριστέ μου, ἔσὸν γεννήθηκες
καὶ μεῖς, φτωχὴ ἀγροτιά, Σὲ προσκυνοῦμε...
Δός' μας, Χριστέ, καὶ πάλι ἐμᾶς τὴ φώτιση,
τὴν Ἁγία Σου ζωὴ ν' ἀκολουθοῦμε!...

Ὁ Μ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν
ΔΩΡΟΘΕΟΣ
M.B. the Archbishop of Athens

ΕΓΓΡΑΦΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΔΩΡΕΑ 16.8.56
ΗΜΕΡΟΜ. 16.8.56
ΑΡΙΘ. 36199

ΜΕΛΗ ΝΙΚΟΛΑ·Ι·ΔΗ

«Ἰδοὺ ἡ Παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει καὶ τέκεται υἱόν, καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἑμμανουήλ, ὃ ἔστι μεθερμηνεύμενον μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός».

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου

Ἡ παλαιὰ προφητεία τοῦ Ἡσαΐα, τὸ θεῖο μήνυμα, ὅτι ὁ Θεὸς θὰ ἐνσαρκωθῇ κάποτε μέσα στὰ σπλάγχνα μιᾶς παρθένου καὶ θὰ γεννηθῇ ὡς ἄνθρωπος, γιὰ νὰ ζήσει μαζί με τοὺς ἀνθρώπους, ἐπραγματοποιήθηκε τὴν ἁγία ἐκείνη νύκτα μέσα στὸ ταπεινὸ σπήλαιον τῆς Βηθλεέμ. Μέγα καὶ ἐξαισιο θαῦμα, πὺν δύσκολα μπορεῖ νὰ τὸ χωρέσῃ ὁ ἀνθρώπινος νοῦς. Μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός! Νὰ κατέβῃ ἀνάμεσά μας ὁ ἴδιος ὁ Θεός, νὰ πάρῃ τὴν μορφὴ καὶ τὴν υπόστασι τοῦ ἀνθρώπου ὁ ἴδιος ὁ πλάστης του, νὰ ζήσει στὴν ταπεινὴ αὐτὴ γῆ ὁ ἴδιος ὁ δημιουργός της, νὰ περάσῃ τὸν στενὸ καὶ μικρὸν ἀνθρώπινο βίον ἡ ἴδια ἡ θεία πνοὴ τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀθανασίας!

Γονατίζουμε μπροστὰ στὴ Φάτνη Σου Χριστέ μας, καὶ ἀντικρύζουμε μὲ ἔκστασι καὶ δέος τὸ μέγα θαῦμα τῆς ἐνανθρωπήσεώς Σου.

Μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός! Ἐδῶ κοντά μας, μαζί μας, δίπλα μας ὁ ἴδιος ὁ Θεός, νὰ περπατᾷ στὸ πλευρὸ μας, νὰ μᾶς χαρίζῃ τὸ στοργικὸ χαμόγελό Του, νὰ μᾶς προσφέρῃ τὸν ζωογόνο Του λόγο, νὰ μᾶς παραστέκῃ καὶ νὰ μᾶς καθοδηγῇ μετὰ τὴν διδασκαλίαν Του, μετὰ τὸ παράδειγμά Του καὶ μετὰ τὴν ζωὴν Του. Νὰ μᾶς τυλίγῃ μετὰ τὸ φῶς τῆς Ἀλήθειας, νὰ μᾶς χαϊδεύῃ μετὰ τὴν πνοὴν τῆς Ἀγάπης, νὰ μᾶς ἐξαγνίζῃ καὶ νὰ μᾶς ἐξυψώσῃ μετὰ τὸ πνεῦμα τῆς Δικαιοσύνης. Καὶ στὸ τέλος νὰ δέχεται τὰ πιὸ φρικτὰ μαρτύρια καὶ τὸν πιὸ ταπεινωτικὸ θάνατο γιὰ νὰ προσφέρῃ τὴν ἀνθρώπινον φύσιν του ὡς ἐξιλαστήριον τίμημα γιὰ τὴν ἁμαρτία μας καὶ τὴν κατάπτωσί μας.

Γονατίζουμε μπροστὰ στὴ Φάτνη Σου, Χριστέ μας, καὶ χαιρετίζουμε μετὰ τὴν πιὸ βαθειὰ καὶ ταπεινὴ εὐγνωμοσύνην τὸ ἀσύγκριτο μεγαλεῖο καὶ τὴν ἀπέραντη ἔκτασι τῆς Ἀγάπης, πὺν ὠδήγησε τὰ βήματά Σου ἀπὸ τοὺς Οὐρανούς στὴν ταπεινὴν γῆν.

Μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός! Ἀλλὰ ἐμεῖς ἀγνοήσαμε πάλιν τὴν παρουσίαν Του, ἀπομακρυνθήκαμε ἀπὸ κοντά Του, περιφρονήσαμε τὸ χαμόγελό Του καὶ τὸν λόγο Του, ἀδιαφορήσαμε γιὰ τὴν θυσίαν Του, κλείσαμε τὰ μάτια στὸ φῶς τῆς Ἀλήθειας, στερέψαμε τὴν πηγὴν τῆς Ἀγάπης μέσα στὴν καρδιά μας, ποδοπατήσαμε τὴν Δικαιοσύνην. Καὶ ἡ ἁμαρτία μᾶς κατακυριεύει καὶ πάλιν καὶ ξανακυλίσουμε σὲ νέα πτώσι πιὸ ἀπαίσια καὶ πιὸ οἰκτρὰ ἀπὸ τὴν πρώτη. Γιατὶ ἡ ἁμαρτία τώρα γίνεται μετὰ πολλήν

ἐπίγνωσι, καὶ ἡ κατάπτωσις εἶναι πιὸ συνειδητὴ καὶ πιὸ θεληματικὴ.

Γι' αὐτὸ γονατίζοντας μπροστὰ στὴ Φάτνη Σου, Χριστέ μας, κρύβουμε συγχρόνως τὰ πρόσωπά μας ἀπὸ ντροπὴ καὶ νοιώθουμε τὶς καρδιές μας βαρεῖες καὶ τσακισμένες.

Ἄλλες εἶναι γεμάτες ἀπὸ ὑποκρισίαν καὶ δολιότητα, ἀπὸ ὑπεροψίαν καὶ κακίαν. Καὶ ἄλλες φλογίζονται καὶ λυώνουν ἀπὸ πόνον καὶ ἀπόγνωσι καὶ ἀπὸ τὸ παρεπόμενον μίσος. Ποῦ νὰ βροῦμε μέσα σ' αὐτὲς τὸ χρυσάφι τῆς ἀγάπης, τὸν λίβανον τῆς καλωσύνης, τὴν σμύρναν τῆς ἀλληλεγγύης, γιὰ νὰ τὰ καταθέσωμε στὰ πόδια Σου;

Καὶ τὰ χέρια μας, ὅσα δὲν εἶναι λερωμένα ἀπὸ λάσπη καὶ αἷμα, εἶναι σιδεροδεμένα μετὰ χειροπέδες καὶ ἄλυσιδες. Πῶς νὰ τὰ ὑψώσωμε σὲ Σένα, ἔτσι ἀκάθαρτα ἢ ἔτσι ἄλυσοδεμένα;

Καὶ οἱ ψυχές μας, ἀντὶ νὰ ἐμπνέωνται ἀπὸ τὸ ἱερὸ πνεῦμα τῆς ἀλήθειας καὶ τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἀλληλεγγύης καὶ τῆς ἐλευθερίας, ἄλλες δηλητηριάζονται καὶ διαφθείρονται ἀπὸ τὰ πάθη τοῦ ψεύδους καὶ τῆς ἀδικίας, τοῦ ἐγωϊσμοῦ καὶ τῆς ἐπικρατήσεως, ἐνῶ ἄλλες ταλανίζονται ἀπὸ αὐτὰ καὶ σκοτεινιάζουν καὶ νοθεύονται. Ποῦ νὰ βροῦν τὴ δύναμιν αὐτὲς οἱ ξεπεσμένες καὶ χαλασμένες ψυχές, γιὰ νὰ ἐξαρθοῦν ἕως σὲ Σένα καὶ νὰ ζητήσουν τὴν εὐλογίαν Σου;

Γι' αὐτὸ κρύβουμε τὰ πρόσωπά μας ἀπὸ ντροπὴ καὶ συντριβὴν μπροστὰ στὴ Φάτνη Σου, Χριστέ μας. Ἀλλὰ πιστεύοντας στὴν ἀνεξάντλητὴn ἐπιείκεια καὶ ἀγάπην Σου, Σὲ παρακαλοῦμε ταπεινὰ νὰ ξανάρθῃς ἀκόμα μιὰ φορὰ στὴ βασανισμένην μας γῆν, νὰ ξαναγεννηθῇς καὶ νὰ ξαναζήσῃς πάλιν ἀνάμεσά μας, νὰ μᾶς ὡδηγήσῃς ξανά στὸ δρόμον τοῦ ἐξαγνισμοῦ καὶ τῆς σωτηρίας. Καὶ ἀφοῦ ὁ λόγος Σου καὶ τὸ παράδειγμά Σου δὲν ἀρκοῦν, πάρε στὸ δυνατὸ Σου χέρι τὸ παλὴν ἐκεῖνο φραγγέλιον, γιὰ νὰ διώξῃς καὶ πάλιν ἀπὸ τὸν ἱερὸ ναὸ τοῦ πνεύματος Σου τοὺς νέους ἐμπόρους τῆς ὕλης, τοῦ ψεύδους καὶ τῆς ἀδικίας, πὺν, πιὸ θρασεῖς καὶ πιὸ ἀσύδοτοι τώρα, ἔχουν εἰσδύσει σ' αὐτὸν καὶ τὸν ἔχουν μεταβάλλει σὲ οἶκον ἐμπορίου καὶ βίας. Καὶ ἂν Σὲ ξανασταυρώσουν—καὶ θὰ Σὲ ξανασταυρώσουν τώρα πιὸ σκληρὰ καὶ πιὸ ἀπάνθρωπα—ἡ Ἀνάστασις Σου—καὶ μαζί με αὐτὴν ἡ ἀνάστασις τοῦ Ἀνθρώπου—θὰ εἶναι πιά ὀριστικὴ καὶ τελειωτικὴ.

Ὁ Θεός δὲν θὰ εἶναι πιά ἀπλῶς «μεθ' ἡμῶν». Θὰ εἶναι «ἐν ἡμῖν». Καὶ θὰ μείνῃ μέσα μας γιὰ πάντα, πρέπει νὰ μείνῃ γιὰ πάντα.

Η 16^Η ΟΛΥΜΠΙΑΣ

ΤΟ ΦΩΣ ΤΗΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1936, κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Διεθνούς Ἐπιτροπῆς τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων, καθιερώθη ἡ «Ὀλυμπιακὴ λαμπαδηδρομία», ἡ μεταφορὰ δηλαδὴ τῆς Φλόγας τῆς Ὀλυμπίας, διὰ λαμπαδηδρόμων, ἀπὸ τὴν ἱερὰν Ἀλτιν μέχρι τοῦ Σταδίου, ὅπου τελοῦνται αἱ Διεθνεῖς Ὀλυμπιάδες. Ἀπὸ τὴν Φλόγα αὐτὴν ἀνάπτεται ἐπάνω εἰς ἐπίτηδες ἰδρυόμενον εἰς τὸ Στάδιον Βωμόν πυρὰ, ἡ ὁποία νὰ φωτίζει τοὺς Ἀγῶνας μετὰ τὸ Φῶς τῆς Ὀλυμπίας.

Ἡ παραλαβὴ τῆς Φλόγας ἀπὸ τὴν Ὀλυμπίαν καὶ ἡ παράδοσις της εἰς τὴν Ἑθνικὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Χώρας, ὅπου τελοῦνται οἱ Διεθνεῖς Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες, γίνεται εἰς τελετὴν, ἡ ὁποία ὁργανοῦται ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπιτροπῆς Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων.

Ἐφέτος τὸ Ὀλυμπιακὸν Φῶς ἔπρεπε νὰ μεταφερθῇ εἰς τὴν Μελβούρνην τῆς Αὐστραλίας. Λόγω τῆς μεσολαβήσεως μεταξὺ Ἀθηνῶν—Μελβούρνης θαλασσῶν καὶ ὠκεανῶν, ἡ ἐκτέλεσις λαμπαδηδρομίας ἦτο ἀδύνατος. Δι' αὐτὸ τὸ Φῶς μετεφέρθη μέχρι τῶν Ἀθηνῶν ἀπὸ 345 λαμπαδηδρόμους καὶ παρεδόθη εἰς τὸν ἐνταῦθα Γεν. Πρόξενον τῆς Αὐστραλίας, ὁ ὁποῖος τὸ ἀπέστειλε ἀεροπορικῶς εἰς τὴν μακρινὴν Πατρίδα του.

Ἀπὸ τὸ Β.Α. ἄκρον τῆς Αὐστραλίας μέχρι τῆς Μελβούρνης 2700 λαμπαδηδρόμοι, τρέχοντες συνεχῶς, ἡμέραν καὶ νύκτα, μετέφεραν τὴν Φλόγα εἰς τὸ Στάδιον τῆς Μελβούρνης καὶ ἤναψαν τὸν Βωμόν.

Διὰ νὰ συνδεθοῦν τὰ σημερινὰ χρόνια μετὰ τὴν κλασσικὴν ἐποχὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες ἐπέβαλλον τὴν ἱερὰν ἐκεχειρίαν καὶ διὰ νὰ ἐπαναφέρωμεν εἰς τὴν μνήμην ὅλου τοῦ Κόσμου τὴν σημασίαν τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων ὡς μέσου συνεννοήσεως τῶν Λαῶν καὶ προπαρασκευῆς τῆς εἰρήνης καὶ ὅχι μόνον παραγωγῆς πρωταθλητῶν, ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπιτροπὴ τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων συνέδεσε τὴν παράδοσιν τῆς Φλόγας μετὰ δύο τελετάς.

Ἡ πρώτη ἔγινε εἰς τὴν Ὀλυμπίαν τὴν πρωΐαν τῆς 2 Νοεμβρίου. Τρεῖς Ἱέρειαι τοῦ Παρθενῶνος μετὰ ἑπτὰ Ἀθθίδας Παρθένους εἰσῆλθον εἰς τὴν ἱερὰν Ἀλτιν. Ἡ πρώτη Ἱέρεια (Κα Ἀλέκα Κατσέλη) συνοδευομένη ἀπὸ τὰς ἀνωτέρω ἀπήγγειλε πρὸ τῆς Κρυπτῆς προσευχὴν πρὸς τὸν Ὀλύμπιον Δία, διὰ νὰ δώσῃ τὸ Φῶς. Μία ἀστραπὴ ἐπὶ ἀπὸ τὴν Κρυπτὴν ὑπῆρξεν ἡ συγκατάθεσις τοῦ Διὸς καὶ ἀμέσως ἐφάνη ἐρχομένη πρὸς τὴν Ἀλτιν, ἀπὸ τὸ βάθος τῆς Κρυπτῆς, ἡ Ἑστίας (Κα Μαρία Καζάκη), ἡ ὁποία ἐφύλαττε τὸ Ὀλυμπιακὸν Φῶς, κρατοῦσα εἰς τὰς χεῖρας τῆς ἀρχαίον κρατῆρα, εἰς τὸν ὁποῖον ὑπῆρχεν ἡ «Πυρὰ».

Ἡ Ἑστίας καθησύχθη πρὸς τὸ Ἑραῖον συνοδευομένη ἀπὸ τὰς Ἱερείας καὶ ἐκεῖ παρέδωκε τὸ Πῦρ εἰς τὴν πρώτην (Καν Κατσέλη), ἡ ὁποία τὸ ἀπέθεσε ἐπάνω εἰς τὸν Βωμόν. Ἀμέσως ἐφθασε ὁ πρῶτος λαμπαδη-

δεδρόμος (Δ.Παναγόπουλος), τοῦ ὁποίου τὸν πυρσὸν ἤναψεν ἡ Ἀ' Ἱέρεια καὶ χαιρετιζόμενος μετὰ κλάδους ἐλαίας ὑπὸ τῶν 7 Ἀθθίδων ἔσπευσε πρὸς τὴν Νέαν Ὀλυμπίαν φέρων τὴν Φλόγα.

Τὴν πρωΐαν τῆς 3ης Νοεμβρίου, τὴν ὥραν πού ὁ τελευταῖος λαμπαδηδρόμος ἐφθασε εἰς τὰς Ἀθήνας, ἔγινε ἐπάνω εἰς τὴν Ἀκρόπολιν ἡ δευτέρα τελετὴ, τὴν ὁποίαν ἐτίμησαν μετὰ τὴν παρουσίαν τῶν ἡ Α.Β.Υ. ὁ Διάδοχος Κωνσταντῖνος, Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων, ὁ Ἀντιπρόεδρος αὐτῆς κ. Κ. Γεωργακόπουλος καὶ τὰ λοιπὰ Μέλη της, Πρεσβευταὶ τῶν ξένων κρατῶν, ὁ Γενικὸς Πρόξενος τῆς Αὐστραλίας, εἰς τὸν ὁποῖον παρεδόθη τὸ Ὀλυμπιακὸν Φῶς καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι.

Ἀπὸ τὴν Ἐλευσίνα μετέφεραν τὸ φῶς εἰς Ἀθήνας οἱ σπουδασταὶ τῆς Γυμναστικῆς Ἀκαδημίας. Τελευταῖος δρομεύς, πού μετέφερε τὸ φῶς ἐπάνω εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, ἦτο ὁ παίκτης μπάσκετ μπόλ τοῦ Πανιωνίου,

Εἰς τὴν φωτογραφίαν, ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν, ἡ Α.Β.Υ. ὁ Διάδοχος Κωνσταντῖνος Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων, μετὰ τὴν Εὐέλπιδος, καὶ παρ' αὐτὸν ὁ Ἀντιπρόεδρος αὐτῆς κ. Κ. Γεωργακόπουλος προσφωνοῦν τὸν Γεν. Πρόξενον τῆς Αὐστραλίας πρὸ τῆς παραδόσεως εἰς αὐτὸν τῆς Φλόγας.

In the picture, on the Acropolis H.R.H. Crown Prince Constantine, President of the Olympic Games Committee wearing the Officers' Cadet uniform, and the Vice President Mr. C. Georgacopoulos, addressing the General Consul of Australia before handing him the Olympic Flame.

Μαρίνος. Ὄταν ὁ λαμπαδηδρόμος ἐφθασε εἰς τὴν κυρίαν εἴσοδον τῆς Ἀκροπόλεως, σάλπιγκτὴς ἐκ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀπτερίου Νίκης ἐσάλπισε προσοχήν, ἐνῶ ἐμπρὸς εἰς τὰ Προπύλαια δύο νέοι μετὰ στολὰς ὀπλιτῶν τοῦ Μακαραθῶνος τοῦ ἐφράξαν μετὰ τὴν ἐξίτησιν τῶν δρόμων. Ὄταν ὁ λαμπαδηδρόμος εἶπε: «Φέρω τὸ φῶς τῆς Ὀλυμπίας!» παρεμέρισαν καὶ τὸν ἄφισαν νὰ περάσῃ, ἐνῶ 500 μαθήτριες τῶν Γυμνασίων Ἀθηνῶν ἐψάλλαν τὸν Ὀλυμπιακὸν ὕμνον. Ὁ δρομεύς ἐφθασε ἐμπρὸς εἰς τὴν δυτικὴν πλευρὰν τοῦ Παρθενῶνος, ὅπου ἦταν γονατισμένη ἡ πρώτη Ἱέρεια τοῦ ναοῦ (κ. Κατσέλη) καὶ δύο συνοδοὶ της. Τότε ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸν ναὸν ἡ Ἀθηνᾶ (κ. Καζάκη), ἡ ὁποία παρέδωσε εἰς τὴν πρώτην Ἱέρειαν κλάδον ἐλαίας ἀπὸ τὸ ἱερὸν δένδρον τοῦ Ἑρεχθίδου. Ἡ τελευταία, κατ' ἐντολὴν τῆς Ἀθηνᾶς, παρέδωσε τὸν

κλάδον εις τὸν λαμπαδηδρόμον καὶ τὸν προσεφώνησε μετὰ ἀκόλουθα λόγια:

Εἶπεν ἡ Θεά:

«Ἄς φωτίσῃ ἡ Φλόγα τῆς Ὀλυμπίας μετὰ τὸ πνευματικὸν τῆς φῶς τὴν 16ην Διεθνή Ὀλυμπιάδα ἐν Μελβούρνῃ τῆς Αὐστραλίας, καὶ τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων, ἵνα βασιλεύσῃ ἐπὶ τῆς γῆς δικαιοσύνη ἐξασφαλίζουσα εἰς ὅλους τοὺς λαοὺς καὶ τοὺς ἀνθρώπους τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν εἰρήνην».

Καὶ προσέθεσε: «Ἄς συνοδεύσῃ τὸν Πυρρὸν τοῦτον ὡς Μήνυμα Εἰρήνης κλάδος τῆς ἐν τῷ Ἐρεχθείῳ ἀειθαλοῦς καλλιστεφάνου ἐλαίας.

Ὅταν ὁ λαμπαδηδρόμος, κρατῶν τὸν Πυρρὸν καὶ τὸν κλάδον τῆς ἐλαίας κατηυθύνθη πρὸς τοὺς ἐπιστήμους, ἡ Α.Β.Υ. ὁ Διάδοχος ἀναψε μετὰ τὸ Ὀλυμπιακὸν φῶς ἑνὶ εἰδικῇ λυχνίᾳ ἀσφαλείας διὰ νὰ μεταφερθῇ ἀεροπορικῶς εἰς Αὐστραλίαν. Ἡ λυχνία ἐτοποθετήθη σὲ κιβώτιο σκεπασμένον μετὰ τὴν Ἑλληνικὴν, τὴν Αὐστραλιανὴν καὶ τὴν Ὀλυμπιακὴν σημαίαν.

Πρὸ τῆς παραδόσεως τοῦ Φωτός, ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων κ. Κ. Γεωργακόπουλος προσεφώνησε τὸν Αὐστραλὸν Πρόξενον ὡς ἀκολούθως:

«Κύριε Γενικὲ Πρόξενε,

Χθές, εἰς τὴν ἱερὰν Ἀλτιν, ὁ ἀνατέλλων ἥλιος μᾶς ἐχάρισε μετὰ τὰς ζωογόνους ἀκτῖνας τοῦ τοῦ φῶς τῆς Ὀλυμπίας.

Ὑπερτριακόσιοι Ἕλληνες Ἀθληταί, Νεοὶ ὑπέρφοροι, μετέφεραν, τρέχοντες καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν, τὴν νύκτα καὶ τὴν σημερινὴν πρωΐαν, τὸν Πυρρὸν μετὰ τὴν Φλόγα, μέχρι τοῦ σεπτοῦ τοῦτου Βράχου τῆς Ἀκροπόλεως.

Πρὸ ὀλίγου, εἰς τὴν λαβὴν τοῦ Πυρροῦ προσετέθη καὶ κλάδος Ἑλαίας, τῆς φυομένης ἐν τῷ Ἐρεχθείῳ.

Τὰ δύο ταῦτα Σύμβολα, τὰ ὁποῖα τὸ Ἑλληνικὸν Πνεῦμα καθιέρωσεν ἀπὸ αἰῶνων πολλῶν, ὡς ἀπτάς ἐκφράσεις τῶν εὐγενεστέρων καὶ τῶν ὠραιότερων Ἰδανικῶν, ἡ Α.Β.Υ. ὁ Διάδοχος, Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπιτροπῆς Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων θὰ σᾶς παραδώσῃ διὰ νὰ μεταφερθῶσιν εἰς τὴν μακρινὴν Πατρίδα σας.

Ἐκεῖ, τὰ ἀναμένουν χιλιάδες ἀλκίμων Αὐστραλῶν ὑπερφόρων, οἱ ὁποῖοι νυκτὸς καὶ ἡμέρας θὰ διασχίσουν τὴν ἀπέραντον ἑκτασιν τῆς Πέμπτης Ἡπείρου, τὴν «Πολύβοσκον γαίαν ἀνθρώποισι, καὶ εὐφρονα μήλοισι» κρατοῦντες τὸν Πυρρὸν τοῦτον, διὰ νὰ μεταδώσουν τὴν Φλόγα τῆς Ὀλυμπίας εἰς τὸν Βωμὸν τοῦ Σταδίου, τοῦ ὁποῖου ἡ Πύρα θὰ φωτίσῃ τὴν XVI ἐν Μελβούρνῃ ἀγομένην Ὀλυμπιάδα.

Ἡ Ἑλλάς, κοίτις τοῦ ὑπερόχου θεσμοῦ τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων, αἰσθάνεται βαθεῖαν ἱκανοποίησιν καὶ ἀνέκφραστον χαρὰν, διότι ἡ Αὐστραλία, τρίτη, κατὰ

σειράν Ἡπείρος Ὀργανοῦσα Διεθνεῖς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνας, θὰ φωτισθῇ μετὰ τὴν Φλόγα τῆς Ὀλυμπίας.

Τὴν Εὐρώπην, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐξεπορεύθησαν Ἰδέαι καταυγάζασαι τὸν κόσμον μετὰ τὸ πνευματικὸν τοῦ Φῶς καὶ ὑπὲρ αὐτὰς ὁ Ὀλυμπισμός, διεδέχθη ἡ Ἀμερικὴ, ἀποδεχθεῖσα τὸν θεσμόν καὶ ὀργανώσασα δις Διεθνεῖς Ὀλυμπιάδας.

Εὐχόμεθα ὅπως ἡ προσπάθεια τῶν δύο νεωτέρων, κατὰ σειράν ἐπαφῆς μετὰ τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Εὐρώπην, Ἡπείρων ἀναληφθῇ καὶ ἐν Ἀσίᾳ, ὁπότεν ἀνέλαμψεν τὸ ἀνέσπερον φῶς τῆς Θεῆς Χριστιανικῆς Ἀγάπης, καὶ ἐν Ἀφρικῇ, ὅλοι δὲ οἱ Ἕλληνες, ἐνσυνειδητοὶ λάτρες τοῦ θεσμοῦ τοῦτου, θέλομεν νὰ ἐλπίζωμεν, ὅτι ἡκούσθῃ πρὸ ὀλίγου ἀπὸ τὸν ἱερὸν τοῦ Παρθενῶνος Ναόν.

«Ἄς φωτίσῃ ἡ Φλόγα τῆς Ὀλυμπίας

μετὰ τὸ πνευματικὸν τῆς Φῶς τὴν XVI Διεθνή Ὀλυμπιάδα ἐν Μελβούρνῃ τῆς Αὐστραλίας, καὶ τὰς καρδίας τῶν Ἀνθρώπων, ἵνα βασιλεύσῃ ἐπὶ τῆς Γῆς Δικαιοσύνη, ἐξασφαλίζουσα εἰς ὅλους τοὺς λαοὺς καὶ τοὺς Ἀνθρώπους τὴν Ἐλευθερίαν καὶ τὴν Εἰρήνην».

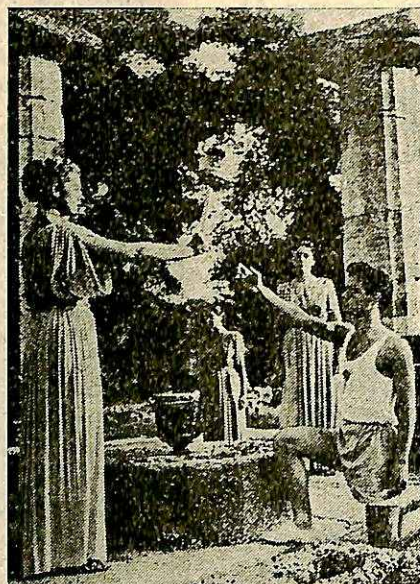
Μετὰ τὴν ἐλπίδα αὐτὴν εὐχόμεθα πᾶσαν εὐτυχίαν εἰς τὴν Πατρίδα σας καὶ πλήρη ἐπιτυχίαν διεξαγωγὴν τῶν XVI Διεθνῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων».

Εἰς τὸν Ἀντιπρόεδρον κ. Γεωργακόπουλον, ἀπήντησε εὐχαριστῶν ὁ Αὐστραλὸς πρόξενος καὶ διαδηλώνων τὴν συγκίνησιν τῶν συμπατριωτῶν του, ποὺ θὰ ὑποδεχθῶν τὸ «φῶς» ποὺ συμβολίζει τὴν ὑψηλότερην ἰδέαν, ποὺ ἐγεννήθησαν εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Τέλος οἱ ἀθληταὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ὀλυμπιακῆς ομάδος, μετὰ ἐπὶ κεφαλῇ τὴν Ὀλυμπιακὴν Σημαίαν, μετέφεραν τὸ κιβώτιον μετὰ τὸ Ὀλυμπιακὸν Φῶς μέχρι τοῦ αὐτοκινήτου τοῦ Αὐστραλοῦ Προξένου, ὁ ὁποῖος τὸ μετέφερε εἰς τὸ ἀεροδρόμιον τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ τὸ παρέδωσε εἰς τὸν πιλότον αὐστραλιανοῦ ἀεροπλάνου.

Τὸ Ὀλυμπιακὸν Φῶς ἐφθάσε ἀεροπορικῶς εἰς τὰς 5 Νοεμβρίου τὸ ἀπόγευμα εἰς τὴν πόλιν Κέρνς τῆς Αὐστραλίας, ὅπου ἔγινε μιὰ ἄλλη τεραστίᾳ λαμπαδηδρομία ἀπὸ 2750 Αὐστραλοῦς δρομεῖς μετὰ πρῶτον λαμπαδηδρόμον τὸν ἑλληνικῆς καταγωγῆς Κωνστ. Βερβελῆν. Ἔτσι τὸ Ὀλυμπιακὸν Φῶς, ξεκινῶντας ἀπὸ τὴν κοιτίδα τοῦ Ἀθλητισμοῦ καὶ τοῦ Ὀλυμπισμοῦ—τὴν Ἑλλάδα, ἐφθάσε εἰς τὰς 4.30 τὸ ἀπόγευμα τῆς 22ας Νοεμβρίου εἰς τὸ Ὀλυμπιακὸν Στάδιον τῆς Μελβούρνῃς κατὰ τὴν μεγαλοπρεπῆ ἑναρξιν τῶν 16ων Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων. Γιά μιὰ ἀκόμη φορὰ τὸ πνευματικὸν φῶς τῆς Ὀλυμπίας ἐφώτισε τὸν κόσμον γιὰ νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν δρόμον «τοῦ ὠραίου, τοῦ μεγάλου καὶ τ' ἀληθινοῦ».

ΣΠ. ΑΥΛΩΝΙΤΗΣ

Εἰς τὸν χώρον τῆς Ἀρχαίας Ὀλυμπίας ἡ Ἑστίας Κα. Ἀλέκα Κατσέλη παραδίδει τὴν Φλόγα εἰς τὸν πρῶτον λαμπαδηδρόμον.

In the area of Ancient Olympia, Mrs Aleka Katseli, «Estias», handing the Olympic flame to the first torch relay runner.

Ἀπὸ τὸν πόλεμον τοῦ Δώδεκα

Ο. ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Ε. Π. ΦΩΤΙΑΔΟΥ, Δντοῦ τῆς Ἐθν. Βιβλιοθήκης

Οἱ μικροὶ ἐρυθροσταυρίται, ποὺ διαβάζουν τὰς γραμμὰς αὐτάς, δὲν θὰ γνωρίζουν ἴσως τὴν συμβολὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ εἰς τοὺς ἐθνικοὺς μας ἀγῶνας. Διὰ τοῦτο δὲν θὰ εἶναι ἄσκοπον νὰ σημειώσωμεν ὀλίγας ἀπὸ τὰς πολλὰς ἐκδηλώσεις τοῦ ἐνδόξου σωματείου, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν ἐποποιίαν τοῦ 1912-1913, ὅπου καὶ θὰ περιορισθῶμεν σήμερον.

Ὁ Ἑλληνικὸς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς ἰδρύθη εἰς τὰς Ἀθήνας τῷ 1877 ὑπὸ τὴν ὑψηλὴν προστασίαν τῆς βασιλίσσης Ὀλγας, ἡ ὁποία ὑπῆρξε κατὰ τὴν μακρὰν βασιλείαν τῆς τὸ κέντρον εὐρυτάτης φιланθρωπίας. Καὶ ἐπὶ 35 ἔτη, ἕως τὸ 1912, ὁ Ἑλληνικὸς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς προσέφερε πάντοτε τὰς ὑπηρεσίας του κατὰ τὰς ἐπιστρατεύσεις καὶ τοὺς μικροπολέμους καὶ κατ' ἐξοχὴν κατὰ τὸν ἑλληνοτουρκικὸν πόλεμον τοῦ 1897.

Ἐν τῷ μεταξύ ὅμως τὸ φιλανθρωπικὸν αὐτὸ σωματεῖον ἐξεκρίσθη εἰς ἄρτιον καθ' ὅλα ὀργανισμὸν. Καὶ ἔτσι, ὅταν τὰς ἀρχὰς Ὀκτωβρίου τοῦ 1912 κηρύσσεται ἡ ἐπιστράτευσις ἐναντίον τῆς Τουρκίας, τὸ ἔθνος, πλὴν τῶν ἄλλων φιλανθρωπικῶν καὶ ἐπιστήμων ὑγειονομικῶν ὑπηρεσιῶν, ἔχει εἰς τὴν διάθεσιν του καὶ τὴν σπουδαίαν αὐτὴν ὀργάνωσιν. Καὶ ἀπὸ τὴν πρώτην στιγμὴν ἐργάζεται ὁ Ἑλληνικὸς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς.

Ε.Σ.Ν. 38ου Δημ. Σχολ. Β' Περ. Θεσ.-κης ἀσχοῦνται εἰς τὰς Α' Βοηθείας. Juniors of 38th Elementary School 2nd district Solonica practising in first Aid.

θρὸς Σταυρὸς χωρὶς θόρυβον, μετὰ σύστημα καὶ θερμὴν φιλοπατρίαν, καὶ εἰς ἐλάχιστον χρονικὸν διάστημα συγκροτεῖ πλήρη νοσοκομεῖα καὶ φορητὰ—χάριν τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων—χειρουργεῖα. Καὶ εἶναι πλουσίως ἐφωδιασμένα μετὰ ἀπαιτούμενα ἐργαλεῖα, ὑλικά, φάρμακα, φόρετα—καὶ ἔχουν πλήρως προσωπικὸν ἱατρῶν, βοηθῶν, νοσοκόμων, μαγείρων, ὑπηρετῶν ἐν γένει.

Εἰς τρεῖς μόλις ἡμέρας ἀρχίζουν νὰ λειτουργοῦν τρία νοσοκομεῖα: εἰς τὰς Ἀθήνας, εἰς τὸν Βόλον, εἰς τὴν Χαλκίδα, καὶ μετ' ὀλίγον καὶ τέταρτον εἰς τὸν Κραβασαράν, πέμπτον εἰς τὰς Θήβας, καὶ ἕκτον εἰς τὰς Πάτρας. Ἀλλὰ συγχρόνως ὀργανώνει καὶ στέλλει εἰς τὴν Μακεδονίαν, τὴν ὁποίαν ἐν τῷ μεταξύ κατελάμβανεν ὁ στρατὸς μας, δύο μεγάλα φορητὰ χειρουργεῖα, καὶ ἕνα μεγάλο ἐπίσης φορητὸν χειρουργεῖον εἰς τὴν Ἡπείρον. Μόλις δὲ ὁ στρατὸς μας κυριεύσῃ τὴν Πρέβεζαν θὰ ἐγκατασταθῶν ἐκεῖ τρία νοσοκομεῖα. Καὶ μόλις πῆσῃ ἡ Θεσσαλονίκη, ὁ Ἑλληνικὸς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς θὰ ἰδρύσῃ τρία ἀκόμη νοσοκομεῖα εἰς τὴν πόλιν τοῦ Ἁγίου Δημητρίου.

Ἐν γένει, μέχρι τῶν μέσων τοῦ Φεβρουαρίου 1913, εἰς τὰ νοσοκομεῖα, ποὺ ἐσημειώσαμεν καὶ εἰς ἄλλα, ποὺ παρελείψαμεν—ὅλα τοῦ Ἐρυθροῦ μας Σταυροῦ—ὑπῆρχαν 1.415 κρεβάτια χάριν τῶν προμάχων τῆς Πατρίδος. Καὶ ἐνοσηλεύθησαν ἕως τὴν ἐποχὴν ἐκείνην περισσότεροι τῶν 7.000 μαχητῶν μετὰ ἡμέρας νοσηλείας 80.000 περίπου! Πρὸς τὸ τέλος δὲ τοῦ Φεβρουαρίου ἐλειτούργουν δύο νοσοκομεῖα τοῦ φιλανθρωπικοῦ τοῦτου ὀργανισμοῦ εἰς τὰς Ἀθήνας μετὰ 415 κρεβάτια, δύο εἰς τὰς Πάτρας μετὰ 380 κρεβάτια, δύο ἐπίσης εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, ἕνα πολὺ μεγάλο εἰς τὰ Ἰωάννινα, καὶ ἄλλα εἰς ἄλλας πόλεις ἀλλὰ καὶ εἰς κωμοπόλεις.

Πλὴν ὅμως τῆς θαυμαστῆς αὐτῆς νοσοκομειακῆς δράσεως, εἶχε καὶ ἄλλην ποικίλην δράσιν φιλανθρωπίας ὁ Ἐρυθρὸς μας Σταυρὸς: Ἡρχeto παρήγορος καὶ βοηθὸς εἰς τοὺς γέροντας γονεῖς τῶν πολεμιστῶν, εἰς τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν ἄλλὰ καὶ εἰς τὴν λοιπὴν κοινωνικὴν δυ-

στιχίαν, ἡ ὁποία μετὰ τὸν πόλεμον εἶναι φυσικὸν νὰ αὐξάνῃ.

Πόσον δὲ ἀξιώλογον ὑπῆρξε τὸ ἔργον γενικῶς τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ δεικνύει ἡ πρὸς αὐτὸ ἐκτίμησις ἰδικῶν μας καὶ ξένων. Ἡ βασίλισσα Ὀλγα καὶ ἡ πριγκίπισσα Μαρία, σύζυγος τοῦ βασιλοπαιδὸς Γεωργίου, ἐπεσκέφθησαν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ πολέμου τὸ νοσοκομεῖον τοῦ Βόλου, καὶ τόσον ἐγοητεύθησαν, ὥστε ἔστειλαν ἀμέσως ἐνθουσιῶδες τηλεγράφημα εἰς τὸν πρόεδρον τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, δεινμνηστον Ἰωάννην Βαλαωρίτην, υἱὸν τοῦ ἐθνικοῦ ποιητοῦ. Ὁ δὲ ἀπεσταλμένος τῆς Διεθνούς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ τῆς Γενεύης Ντέ Μαρβάλ, ὁ ὁποῖος περιῆλθε κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου ὅλην τὴν Χερσόνησον τοῦ Αἰμοῦ διὰ νὰ μελετήσῃ τὰς ὑγειονομικὰς ὑπηρεσίας, καὶ τὰς ἐπιστήμους καὶ τὰς ἐπικουρικές, ἔγραψε μετὰ θαυμασμὸν διὰ τὸ ἔργον τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ. Ἰδίως ἔμεινε κατὰ-πληκτος, ὅταν εἶδεν εἰς τὰ πολεμικὰ πεδία τῆς Ἡπείρου τὴν ταχύτητα καὶ τὴν ἐπιστημοσύνην, μετὰ τὴν ὁποίαν ἐγίνετο ἐπὶ τόπου ἡ ἐπίδεξις τῶν τραυμάτων, καὶ ὅταν εἶδεν ἐπίσης τὴν ἀμεσὴν ἀποστολὴν τῶν τραυματιῶν εἰς τὰ νοσοκομεῖα, ὅπου τοὺς ἐπερίμενεν ἡ μητρικὴ φροντίς τοῦ φιλανθρωπικοῦ ὀργανισμοῦ.

Καὶ χάρις ἀκριβῶς εἰς τὰς λαμπρὰς αὐτὰς ἐξετάσεις ἐνώπιον τοῦ ἑλληνικοῦ καὶ τοῦ διεθνούς κοινοῦ ἐπέτυχεν ὁ Ἑλληνικὸς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς νὰ προσελκύσῃ μεγάλας βοήθειάς τῶν ἄλλων Ἐρυθρῶν Σταυρῶν—τοῦ Σουηδικοῦ, τοῦ Ἑλβετικοῦ, τοῦ Ἀγγλικοῦ, τοῦ Γαλλικοῦ, τοῦ Γερμανικοῦ, τοῦ Ὀλλανδικοῦ, τοῦ Ρωσικοῦ, τοῦ Αὐστριακοῦ. Καὶ ἄξιος καὶ ὑπεράξιος τοῦ 12 καὶ 13 ἐφάνη καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ἔπειτα ἀπελευθερωτικούς μας πολέμους ὁ Ἑλληνικὸς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς, παρήγορος καὶ παραστάτης τοῦ στρατοῦ καὶ τῆς κοινωνικῆς δυστυχίας, συνεχίζων ἔτσι τὴν ἀνθρωπιστικὴν παράδοσιν τῆς ἑλληνικῆς Ἀρχαιότητος καὶ τοῦ ἑλληνοχριστιανικοῦ Βυζαντίου.

ΕΦΟΔΙΑ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΣΕΙΣΜΟΠΑΘΕΙΣ ΣΑΝΤΟΡΙΝΗΣ

Ο Έλληνικός Έρυθρός Σταυρός συνεχίζει την υπέρ των σεισμοπαθών Σαντορίνης μέριμνά του απέστειλε δια του αρματογώγου «Χίος» διάφορα εφόδια εκ δωρεάς της εν Γενεύη Ένώσεως των Έρυθρών Σταυρών, του Έλβετικού Έρυθρού Σταυρού του Ιταλικού και του Καναδικού Έρυθρού Σταυρού.

ΒΟΗΘΕΙΑ ΤΟΥ Ε.Ε.Σ. ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΟΥΓΓΑΡΙΑΝ

Εις απάντησιν εκλήσεως του Αυστριακού Έρυθρού Σταυρού ο Έλληνικός Έρυθρός Σταυρός απέστειλε 2.000 δολάρια και δια της ταχείας αμαξοστοιχίας τρόφιμα και φάρμακα δια τα θύματα των τελευταίων γεγονότων εις Ούγγαριαν.

ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΙΑ ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΙΜΟΔΟΣΙΑΝ

Το «Έλληνικόν Φως», εις απάντησιν της εκλήσεως του Έλληνικού Έρυθρού Σταυρού δια την πύκνωσιν των τάξεων των Έθελοντών Αιμοδοτών, απέφασε να κάμη Σταυροφορίαν μεταξύ των μελών του, δια την ενίσχυσιν της ώρας ταύτης προσπαθείας.

Πρός τον σκοπόν αυτόν την Πέμπτην 13 Οκτωβρίου, εις τας αίθουσας του «Έλλην. Φωτός» έγινε σεμνή εορτή, κατά την οποίαν παρισταμένων της Υπουργού Προνοίας Κας Λ. Τσαλδάρη και του Υφυπουργού Έσωτερικών κ. Ν. Αθανασίου, του Προέδρου του Έλλην. Έρ. Σταυρού κ. Κ. Γεωργακοπούλου και πλήθους κόσμου, ώμילהσεν ο Πρόεδρος της Έφορείας Αιμοδοσίας κ. Μ. Μακκάς, αναπτύξας τους σκοπούς της αιμοδοσίας και την σημασίαν της έθελουσίας προσφοράς αίματος υπέρ του πάσχοντος συνανθρώπου μας. Ακολούθως ώμילהσεν εκ μέρους του «Έλληνικού Φωτός» ο Πανοσιολογιώτατος Αρχιμανδρίτης κ. Κοτσώνης, ύποσχεθείς άμέριστον την συνδρομήν των μελών της οργανώσεως εις την επιτυχίαν του έργου της αιμοδοσίας, το όποιον έχαρακτήρισεν ως χριστιανικόν και την καλλιτέραν έκφρασιν ανθρωπίνης αλληλεγγύης, την οποίαν έδίδαξεν ο Θεάνθρωπος.

Τέλος προεβλήθησαν δύο ενδιαφέρονται ταινία δια την αιμοδοσίαν και ή εορτή έληξεν με προσφοράν αίματος υπό 30 περίπου Έθελοντών.

ΔΩΣΤΕ ΛΙΓΟ ΑΙΜΑ — ΣΩΣΤΕ ΤΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

Ατυχήματα δεν βρίσκουν μόνον τους μεγάλους. Και τα μικρά παιδιά γίνονται συχνά θύματα κάποιου δυστυχήματος. Ένώ περπατούν ή παίζουν ξέγνοιαστα στο δρόμο, βρίσκονται ξαφνικά ξαπλωμένα στο κρεβάτι του πόνου με τη ζωή τους να κρέμεται από μια κλωστή. Η σωτηρία τους εξαρτάται τότε από λίγο αίμα. Χωρίς αυτό οι άθώες αυτές υπάρξεις κινδυνεύουν, πριν ακόμη προλάβουν να γνωρίσουν τη ζωή, να φύγουν σκορπώντας τον σπαραγμό στους δικούς των, που τόσες έλπίδες στήριζαν σ' αυτά. Το λίγο αίμα, που θα σώση τη ζωή τους από το βέβαιο θάνατο, δεν στοιχίζει, αλλά πρέπει να υπάρχει. Και για να υπάρχει είναι ανάγκη να εύρεθούν οι έθελονται αιμοδοτάι.

(Υπηρεσία αιμοδοσίας Ε.Ε.Σ.)

Ο έκλιπών Άντιπρόεδρος του Ε. Ε. Σ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΓΑΠΗΤΟΣ

ο οποίος απέβισε αιφνιδίως την 8-11-1956 εις ηλικίαν 75 ετών. Ο θάνατός του έστέρησε τον Ε.Ε.Σ. ενός των πολυτίμων αυτού στελεχών. Η Διοίκησις του Ε.Ε.Σ. εξέδωκε, επί τῷ θανάτῳ του, το ακόλουθον ψήφισμα:

ΨΗΦΙΣΜΑ

Το Κεντρικόν Διοικητικόν Συμβούλιον του Έλληνικού Έρυθρού Σταυρού συνελθόν έκτάκτως επί τῷ αγέλματι του άδοκήτου θανάτου του

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΑΓΑΠΗΤΟΥ

επί μακράν σειράν ετών διατελέσαντος Συμβούλου, Γεν. Γραμματέως και νυν Άντιπροέδρου αυτού, έξόχους δε και πολυτίμους παρασχόντος προς αυτόν υπηρεσίας,

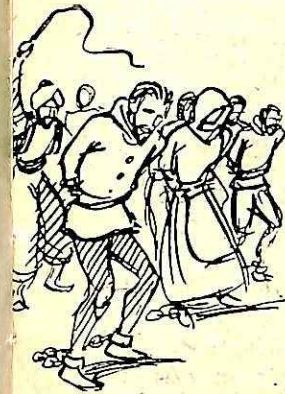
ΨΗΦΙΖΕΙ

1. Ν' αναρτηθή μεσίστιος ή Σημαία του Έλληνικού Έρυθρού Σταυρού εις τα Κεντρικά Γραφεία και πάντα έν γένει τα Ίδρύματα αυτού επί τριήμερον.
2. Να άργήσουν τα Γραφεία κατά την ήμέραν της κηδείας.
3. Να παρακολουθήση αυτήν ολόκληρον το Διοικ. Συμβούλιον.
4. Να γίνη αυτή δαπάναις του Έλληνικού Έρυθρού Σταυρού τιμής ένεκεν.
5. Να κατατεθή στέφανος επί της σωρού του μεταστάνας.
6. Να έκφρασθώσι τα συλλυπητήρια του Έλληνικού Έρυθρού Σταυρού και επιδοθῇ το παρόν ψήφισμα εις την οικογένειαν αυτού.

Έν Αθήναις τη 8η Νοεμβρίου 1956

Ο Πρόεδρος
Κ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ο Γεν. Γραμματέυς
Γ. ΜΙΝΔΛΕΡ

Οι αϊχμαλῶτοι κατά τῆς μεσαιωνικῆς χρόνης

Γ. Τ. ΚΟΛΙΑ Καθηγ. Πανεπιστημίου

Ο πόλεμος μεταξύ των ανθρώπων είναι τόσο παλαιός όσον και ή ζωή του ανθρώπινου γένους επάνω εις την γῆν. Από παλαιότατα, λοιπόν, έχουμε νικητάς και ήττημένους, από τους

δευτέρους δε προήρχοντο και προέρχονται και οι αϊχμαλῶτοι. Δεν είναι όμως δια μέσου των αϊώνων όμοιομορφος ή τύχη των αϊχμαλῶτων. Κατά τους αρχαίους χρόνους, ακόμη και κατά τους μεσαιωνικούς, ο συλλαμβανόμενος αϊχμαλῶτος ήτο κτήμα εκείνου, ο οποίος τον συνελάμβανε. Ημπορούσε να τον φονεύση, να τον πωλήση, να τον δωρίση, να τον κρατήση εις όλην του την ζωήν δοῦλον ή και να τον ελευθερώση. Η ζωή του αϊχμαλῶτου ήτο σκληρά και άπάνθρωπος. Η κατάσταση αυτή μετεβλήθη εδώ και έννεήντα περίπου χρόνια. Τότε υπεγράφησαν διεθνείς περί αϊχμαλῶτων συνθήκαι, ο δε Έρυθρός Σταυρός, κάθε κράτους ήρχισε να ενδιαφέρεται και δια τους αϊχμαλῶτους εις ό,τι άφορά την ύγειονομικήν περίθαλψιν και τροφήν των.

Άλλ' ός ιδωμεν τι συνέβαινε με τους αϊχμαλῶτους, τους οποίους οι διάφοροι έχθροι της αυτοκρατορίας της Κωνσταντινουπόλεως συνελάμβανον.

Η Αυτοκρατορία της Κωνσταντινουπόλεως ήτο το πλέον πολιτισμένον και το πλουσιώτερον κράτος της εποχής εκείνης. Δια τον λόγον δε αυτόν ήτο και ο στόχος των διαφόρων βαρβάρων. Οι βάρβαροι έκαμνον συχνά επιδρομάς έναντίον του κράτους δια να διαρπάσουν υλικά αγαθά, π.χ. σκεύη και έπιπλα οικιών των πόλεων και της υπαίθρου, ζώα και χρήματα. Δεν ήρχοντο όμως μόνον εις αυτά, αλλά άπήγον και αϊχμαλῶτους. Αϊχμαλῶτοι έθεωρεντο όχι μόνον όσοι συνελαμβάνοντο εις το πεδίου της μάχης, αλλά και όλοι οι κάτοικοι, γέροι και νέοι, άρρενες και θήλεις, μιάς πόλεως, ή οποία θα είχε την κακήν τύχην να περιέλθη εις χείρας των έχθρών. Ο πληθυσμός άπήγετο αϊχμαλῶτος, διότι ήτο ο ασφαλέστερος τρόπος οι βάρβαροι να εισπράξουν εκ του άσφαλου και χωρίς πλέον κανένα κίνδυνον χρήματα. Το κακόν από τας επιδρομάς των βαρβάρων είχε λάβει τόσο μεγάλην έκτασιν, ώστε βλέπομεν να έχη άσχοληθῇ με την τύχην των αϊχμαλῶτων το κράτος, ή εκκλησία και αυτή έν τῷ συνόλω της ή κοινωνία. Το κράτος βεβαίως, δηλ. ο αυτοκράτωρ, ένδιαφέρεται να επανδύη έπανερχόμενους τους υπηκόους του από την αϊχμαλωσίαν και συχνά σπεύδει να καταβάλῃ τα λύτρα εις τους βαρβάρους. Συχνά όμως επίσης εύρίσκεται έν αδυναμία να έξέρη τα απαιτούμενα χρήματα. Δια τον λόγον τούτον έσπευδον εις βοήθειαν του κράτους όλοι όσοι ήμπορούσαν και ιδιαιτέρως ή εκκλησία,

άλλά και ένα πλήθος πιστών χριστιανών.

Εις την αυτοκρατορίαν της Κωνσταντινουπόλεως ή εκκλησία είχε έξελιχθῇ εις ένα ισχυρόν και πλούσιον οργανισμόν. Η εκκλησία είναι ο φορέυς της νέας χριστιανικής διδασκαλίας. Η διδασκαλία δε αυτή ήσυχολήθη και με την τύχην των αϊχμαλῶτων, διότι πολύ συχνά ήσαν αι επιδρομαί των γειτόνων βαρβάρων προς άπαγωγήν εις την αϊχμαλωσίαν κατοίκων. Από του άμβωνος των ναών οι ρήτορες και εις τα συγγράμματα των οι χριστιανοί συγγραφείς όμιλοῦν και παρακινούν τους πιστούς να σπεύσουν να καταβάλουν τον όβολόν των προς άπελευθέρωσιν όμοφύλων των και όμοθρήσκων αϊχμαλῶτων. Χάρις πράγματι εις την θερμήν εκείνην διδα-

μοναστηρίων της επισκοπής του. Περιττόν βεβαίως να λεχθῇ ότι προς άπελευθέρωσιν αϊχμαλῶτων έσπευδον πρώτοι οι συγγενείς, έναντι πάντοτε λύτρων, τα όποια ένίοτε μόνοι των έφερον και παρέδιδον εις τους έχθρους, ένίοτε δε και μέσω των επισκόπων ή ακόμη και των εκπροσώπων του κράτους. Το κύρος των επισκόπων ήτο τοιοῦτο ώστε έπίσκοποι συχνά άπηυθύνοντο προς ξένους ήγεμόνας δια να παρακαλέσουν δια μίαν έπιεικήν μεταχείρισιν των αϊχμαλῶτων. Ο έπίσκοπος είναι από τον νόμον έπίπτης των διαφόρων άγαθοεργών ιδρυμάτων και κάθε άγαθοεργός εκδήλωσις είναι της δικαιοδοσίας του. Τοιαύτη είναι και ή μέριμνα υπέρ των αϊχμαλῶτων. Δια να δίδουν δε και το καλόν παράδειγμα ώρίσθη δια νόμον, όπως μετά τον θάνατόν των ή περιουσία των, την οποίαν απέκτησαν από τότε, που έγιναν έπίσκοποι, να περιέρχεται εις τα άγαθοεργά ιδρύματα συνεπώς διατίθεται και προς άπελευθέρωσιν αϊχμαλῶτων.

Η σιτοδεία δηλ. ή έλλειψις σίτου, ή οποία δυνατόν να ώφείλετο είτε εις δυσμενείς καιρικές συνθήκας, είτε εις πολεμικά γεγονότα, αι επιδημιαί πανώλους πρό παντός και χολέρας, λόγω περιορισμένων ιατρικών γνώσεων και άνυπαρκτου σχεδόν ιατρικής εκ μέρους του κράτους περιθάλψεως, δεν ήσαν αι μόναι μάστιγες του ανθρώπου κατά τους χρόνους της αυτοκρατορίας της Κωνσταντινουπόλεως. Εις αυτάς πρέπει να προσθέσωμεν και τας αϊχμαλωσίας, αι όποια ήσαν άπόρροια των βαρβαρικών επιδρομών. Δια τους λόγους τούτους οι χριστιανοί εις τας προς τον Ύψιστον δεήσεις των έκαμνον λόγον περί λιμού (πείνης), λοιμού (επιδημιάς) και περί αϊχμαλῶτων ικετεύοντες. Εκείνον όπως προστατεύει τους πιστούς από τα δεινά αυτά. Εις τας συνθήκας εκείνης όφείλεται ή περικοπή εκ της προσευχής του Ιερέως την οποίαν ακούομεν νάναπέμπτει «υπέρ νοσούντων, καμνόντων, αϊχμαλώτων...».

ΛΟΓΙΑ ΣΟΦΩΝ

Καθήκον του ανθρώπου είναι να βοηθῇ τον πλησίον του, εις ό,τι εξαρτάται από αυτόν. Εις αυτό συνοψίζεται όλη ή ήθική.

ΦΡΕΙΔ. Ο ΜΕΓΑΣ

Η Καλωσύνη είναι ή σπουδαιότερη από όλες τις ανθρωπινες άρετές.

ΓΚΑΙΤΕ

σκαλιών έδημιουργήθη μεταξύ των χριστιανών ή συνειδησις ότι έχουν καθήκον να προσφέρουν κάτι δια την λύτρωσιν αϊχμαλῶτων. Απετέλει δια τον κάθε υπόκομον του αυτοκράτορος και δια τον κάθε πιστόν της εκκλησίας ήθικην υποχρέωσιν και θρησκευτικόν καθήκον να δώση κάτι εις τους έράνους, οι όποιοι συχνά διενεργούντο δια την συγκέντρωσιν χρημάτων προς άπελευθέρωσιν κατοίκων γειτονικής πόλεως ή και περιοχής, οι όποιοι είχαν άπαχθῇ αϊχμαλῶτοι. Όχι δε μόνον τούτο έπέτυχεν ή υπέρ των αϊχμαλῶτων διδασκαλία, αλλά και τα να θεωρῇ καθήκον του ο κάθε χριστιανός να άφήση κάτι δια της διαθήκης του υπέρ του σκοπού εκείνου. Πολλοί ήσαν εκείνοι, οι όποιοι άφηνον ολόκληρον την περιουσίαν των υπέρ άπελευθέρωσεως αϊχμαλῶτων. Προς άπελευθέρωσιν αϊχμαλῶτων έπετρέπετο και αυτή ακόμη ή εκποίηση σκευών και άφιερωμάτων των εκκλησιών και των μοναστηρίων. Όταν μία πόλις καταλαμβάνετο υπό των έχθρών και οι κάτοικοι της συνελαμβάνοντο αϊχμαλῶτοι, ο έπίσκοπος γειτονικής πόλεως έσπευδεν εκ των πρώτων να έλθῃ εις βοήθειαν των αϊχμαλῶτων. Οργανώνων έράνους μεταξύ του ποιμνίου του, προσέφρων πρώτος εξ ιδίων και εκ των της εκκλησίας και των

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Γαλανόβρυσης Έλασσόνος εις τον σχολικόν των κήπον

Juniors of Elementary School Galanovrissi in their school garden

ΤΕΝΝΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ

Ρωμαίοι αγγελιοφόροι όλους τους μήνες του φθινοπώρου διασπρίζουν τις ειδυλλιακές πόλεις και τα γραφικά χωριά της Ιουδαίας και της Γαλιλαίας με ένα αυτοκρατορικό μήνυμα, που διατάσσει: «Όλοι οι υπόκοοι της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας οφείλουν να τρέξουν να απογραφούν την καθωρισμένη ημέρα· καθένας εις τον τόπο της καταγωγής του». Ήταν το έτος 750 από κτίσεως Ρώμης. Όλος ο γνωστός κατά την εποχήν εκείνην κόσμος ήταν υποτεταγμένος εις το κραταιό ρωμαϊκό κράτος. Μαζί και το Έβραϊκό έθνος. Όπως εις όλα τα μέρη έτσι και εις την Παλαιστίνη έτρεχαν οι κάτοικοι για να απογραφούν...

Χαράγματα μιάς ψυχρής ημέρας του μηνός Δεκεμβρίου ειδαν να βγαίνει από τον κοινότοπο Ναζαρέτ ο γνωστός εις την περιφέρεια τέκτων Ιωσήφ. Ήταν ένας γκριζομάλλης άνδρας, που ή φήμη για την αγαθότητα και την καλωσύνη του είχαν άπλωθη εις όλα τα γύρω από τη Ναζαρέτ χωριά.

Μπροστά από τον Ιωσήφ επάνω εις ένα ζωό ήταν καβάλλα μια πεντάμορφη κοπέλλα.

Με το πρώτο μούχρωμα ο Ιωσήφ και η Μαρία έμπαιναν εις την Βηθλεέμ. Χιλιάδες άνθρωποι από διάφορα μέρη είχαν πλημμυρίσει την γενέτειραν του Προφητάνακτος Δαβίδ και της σεμνής Ρούθ. Ήταν η πόλις με τα κάτασπρα ψηλά σπίτια και τα πολλά δένδρα.

Άνδρες σεργιανούσαν εις την πλατεία της Βηθλεέμ κουβεντιάζοντας ζωηρά. Γέλια, τραγούδια και κουδουνίσματα ζώων έδιναν ένα τόνο χαρούμενης συμφωνίας εις την πόλι. Μόνον οι δύο ξένοι μιας ο Ιωσήφ και η Μαρία, γύριζαν από συνοικία σε συνοικία και από χάνι σε χάνι στενοχωρημένοι. Μάταια ζητούσαν κάποια στέγη για να περάσουν τη νύχτα. Πανδοχεία, σπίτια ήταν όλα γεμάτα από κόσμο εξ αιτίας της απογραφής.

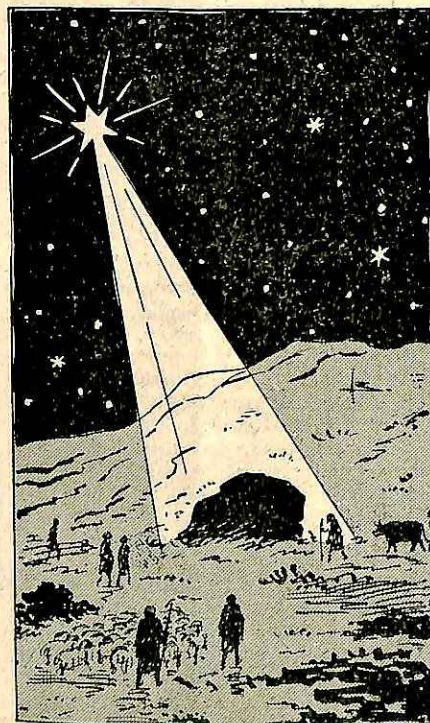
Ο Ιωσήφ βρισκόταν σε μεγάλη άμηχανία. Η Μαρία ήταν κατάκοπη. Οι ώρες περνούσαν και η κατάστα-

σις της Μαρίας δεν επέτρεπε περισσότερη άναμνη. Απογοητευμένος τότε ο Ιωσήφ κατέφυγε εις ένα σπήλαιο, που βρισκόταν εις την άκρη της πόλεως και έχρησιμοποιείτο ως στάβλος. Εκεί εγκατεστάθη με την πάναγνη κόρη της Ναζαρέτ, τη Θεοδιάλεκτη Μαρία.

Κατά τα μεσάνυχτα η Μαρία έγέννησε τον Υιόν της όπως της είχαν εύαγγελίσει ο αρχάγγελος Γαβριήλ. Η νεαρή μητέρα έσπαργάνωσε το Θείο βρέφος και το απέθεσε εις τη φάτνη των αλόγων.

Μια ούρανια λάμψις τότε, σαν αστραπή διαρκείας, έφώτισε την Βηθλεέμ και όλα τα περίχωρα. Έξω εκεί εις τα χωράφια και τα βοσκοτόπια οι τσοπάνηδες έφύλαγαν τα γιδοπρόβατα τους. Η έκτυφλωτική λάμψις τους έθάμβωσε και μαζί τους, κατετρόμαξε. Την ίδια στιγμή όμως άγγελος Κυρίου τους ειδοποίησε για το χαρούμενο γεγονός.

«Τρέξτε» τους είπε «εις το σπήλαιον και εις την φάτνην των αλόγων θα βρήτε σπαργανωμένον τον Μεσσίαν. Τρέξτε να προσκυνήσετε

Κ. ΠΑΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

και διαλαλήστε τη Θεία γέννησι παντού».

Έξαφνα χιλιάδες χιλιάδων άγγελοι άνεβοκατέβαιναν ψάλλοντας: «Δόξα εν ύψίστοις Θεώ και επί Γης ειρήνη εν ανθρώποις ευδοκία». Θάλασσα από γλυκειά μουσική, από άνείπωτη άρμονία και από ήλαρό φώς έλουζε όλη την έκτασι της Βηθλεέμ. Οι βοσκοί έτρεξαν εις το σπήλαιο και με βαθεία κατάνυξι έπεσαν και προσκύνησαν το Θεϊον βρέφος.

Εις το μεταξύ ένα μεγάλο λαμπερό άστέρι είχε σταθή επάνω από το σπήλαιον. Τρεις βασιλιάδες άργότερα με διαφορετικές βαρύτιμες στολές, που είχαν ξεκινήσει από τα πέριχα της Ανατολής, έμπαιναν ένας ένας εις το σπήλαιο. Ο ένας ήταν από την Περσία, ο άλλος από τη Χαλδαία και ο τρίτος από την Άραβία. Ο πρώτος προσκύνησε και προσέφερε σμύρνα. Ο δεύτερος λίβανι. Ο τρίτος χρυσάφι.

Ο Ιωσήφ άπλοϊκός όπως ήταν, είχε μείνει κατάπληκτος από όλα αυτά τα θαυμαστά σημεία και ιδίως από το προσκύνημα των Μάγων. Η Μαρία πιο όμορφη και πιο γλυκειά από όλα τα άγγελικά τάγματα ντροπαλή και άπλή, έθυμόταν τα λόγια του Γαβριήλ και εύχαριστούσε τον Θεό από τα κατάβαθα της ψυχής της.

Μετά όκτώ ημέρες εις το βρέφος έδόθη το όνομα Ιησούς.

Για την Θεία γέννησι του Μεσσίου έστιχούργησε κάποιος έμπνευσμένος ποιητής τον παρακάτω θαυμάσιο ύμνο, που ψάλλεται από όλο τον χριστιανικό κόσμο του πλανήτη μας την ημέρα των Χριστουγέννων, που εορτάζεται εις τας 25 Δεκεμβρίου.

«Η Γέννησίς σου, Χριστέ ο Θεός ήμών, άνέτειλε τώ κόσμω το φώς το της γνώσεως. Έν αὐτῇ γάρ οἱ τοῖς ἀστροῖς λατρεύοντες ὑπὸ ἀστέρος ἐδιδάσκοντο Σὲ προσκυνεῖν τὸν ἥλιον τῆς δικαιοσύνης καὶ Σὲ γινώσκειν ἐξ ὕψους ἀνατολήν, Κύριε, Δόξα σοι».

ΔΕΛΦΟΙ

Π. Π. ΚΑΛΟΝΑΡΟΥ

«...Ίερή γῆ, καὶ ἂν στεῖρεσεν ἡ μαγικὴ πηγὴ σου
Πὸν ἀνάβρυσεν ἓνα καιρὸ μιὰ πανωραία ζωή,
Κι ἂν τὰ μνημεῖα σου τ' ἀφθαρτὰ καὶ οἱ ὑπέροχοι ναοὶ σου
Ρημάχτηκαν ἀπ' τοῦ καιροῦ τὴν πεπρωμένη δαγὴ,
Κι ἂν τὰ δλύμια ἰδανικὰ σὲ χάος εἶναι πνιγμένα
Κι οἱ διονύσιες γύρω σου χαρὲς πὰρ δὲν ἄνθοῦν,
Κι ἂν ὅλα τῶρ' ἀγνώριστα προβάλλουν καὶ ἀλλαγμένα
Κι ἄλλοι λαοὶ καὶ ἄλλοι θεοὶ στὰ χώματά σου ζοῦν,
Πάντοτε ὁ ἴδιος πλαστοτεχνὸς σὲ περιζῶνει Ἀθέρας
Κι ἡ ἴδια ζωοδότρα ἐσὲ Πνοὴ μαζί σὲ κυβερνᾷ,
Σμίγουν οἱ δυὸ καὶ ἀπὸ ψηλὰ τὴν ὠμορφιὰ φυσᾷνε
Καὶ τὴ γαλήνη καὶ τὸ φῶς σκορπᾷνε μὲ στοργή.
Ίερή γῆ καὶ ἂν ὅλα σου ἀλλάζουν καὶ περνᾷνε,
Ἐντὸς σου ἀγέραστη θὰ ζῇ πάντοτε ἡ μιὰ ψυχὴ...».

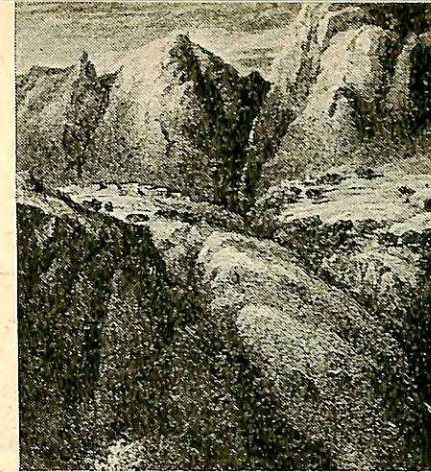
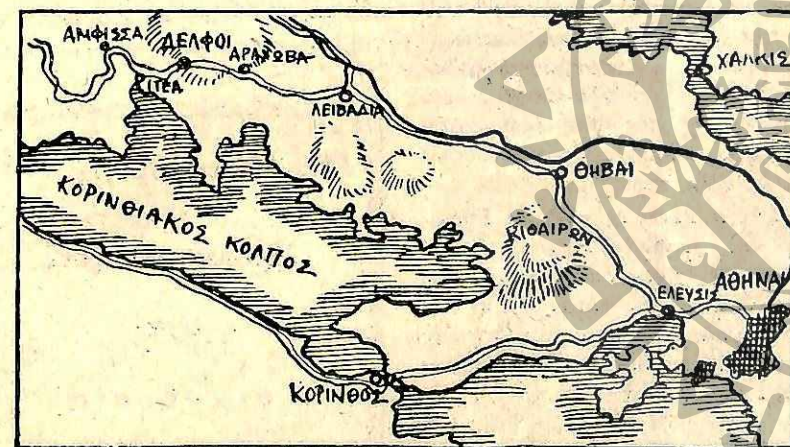
Σ. Σ. Κ. Π. Η. Σ.

Η επίσκεψις στους Δελφούς γίνεται σήμερα πολύ εύκολα με αυτοκίνητα λεωφορεία από τας Αθήνας και η διαδρομή είναι πολύ ευχάριστη, γιατί ο ταξιδιώτης έχει την ευκαιρία να γνωρίσει μαζί με τους Δελφούς και ένα σημαντικό τμήμα της Στερεάς Ελλάδος.

Υστερα από ταξίδι 162 χιλιομέτρων, μέσω Έλευσίνος—Κιθαιρώνος—Θηβών—Λειβαδιάς—Αράχωβας, φθάνουμε εις τους Δελφούς, των οποίων τα ερείπια βρίσκονται σε μια πλαγιά εκτεταμένη κάτω από τους βράχους των Φαιδριάδων, που αποτελούν μέρος από τα κράσπεδα του Παρνασσού. Θα σταματήσουμε πρώτα στην Κασταλία πηγή, όπου ακόμη και σήμερα αναβλύζει το ιερόν νάμα, μέσα από μια σπηλαιώδη σχισμή, που την σκεπάζουν μεγάλα πλατανόδενδρα, ενώ από πάνω υψώνονται κατακόρυφοι τεράστιοι βράχοι, που προκαλούν το δέος του παρατηρητού. Πολλές φορές έχουν πέσει μεγάλοι ὄγκοι από τους βράχους αυτούς και έχουν κατρακυλίσει προς τα κάτω έως τα φαράγγια του ποταμού Πλείστου, γιατί ο τόπος είναι σεισμόπληκτος.

Πιο κάτω και άριστερα εις την αρχή του ελαιώνος, που κατηφορίζει

προς το λαγγάδι, βρίσκονται τα ερείπια της Μαρμαριάς, με το ιερόν της Αθηνῶς Προναίος, την θόλον και τα οικήματα των ιερέων, καθώς και το Γυμνάσιο με την Παλαιότρα. Προχωρώντας από την Κασταλία προς τα επάνω φθάνουμε εις τον ιερό περίβολο των Δελφών, που βρίσκεται εις ύψος 600 περίπου μέτρων και σχηματίζει ένα μεγάλο τραπέζιο μήκους 230 μέτρων και πλάτους 130. Μέσα εις τον χώρον αυτόν, τον οποίον διασχίζουμε, βαδίζοντας επάνω εις στην αρχαίαν Ίεράν Όδον, υπήρχαν τα περισσότερα και τα πιο αξιόλογα μνημεία των Δελφών. Εις την είσοδον τα αναθήματα των Αρκάδων, των Αργείων, των Σικυνίων, των Κνιδίων και των Θηβαίων, πιο πάνω ο θησαυρός των Αθηναίων και των άλλων πόλεων, εις το μέσον ακριβώς του Ίερού Περιβόλου ο Ναός του Απόλλωνος, δωρικού ρυθμού, πλάτους 28 μέτρων και μήκους 58 και πιο επάνω το θέατρο, που είχε χώρον διὰ 5 χιλιάδες θεατάς. Εις το ύψος του θεάτρου προς τα ανατολικά, βρίσκονται τα ερείπια της λέσχης των Κνιδίων και άλλα μνημεία. Προς τα δυτικά του θεάτρου και έξω του Ίερού Περιβόλου είναι το Στάδιον, που

Οι βράχοι των Φαιδριάδων και η Κασταλία Πηγή, όπως φαίνονται από τη Λαγγάδα.
(Χαλκογραφία του 1820)

είχε θέσεις διὰ 7 χιλιάδες θεατάς.

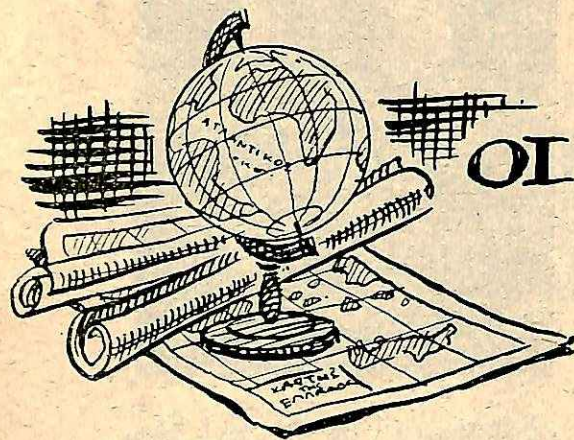
Όλα αυτά τα μνημεία και πολλά άλλα ακόμη ήταν προσφορά του Έλληνικού κόσμου της Αρχαιότητας προς τιμήν του. Απόλλωνος και του ιερού χώρου των Δελφών, ο οποίος θεωρείτο το κέντρον και ο «όμφαλος της γης». Πολλά επίσης θαυμαστά έργα τέχνης βρίσκονται εις το Μουσείον των Δελφών. Σαρκοφάγοι, άγγεια, πολεμικά όπλα, ανάγλυφα, εύρήματα από θησαυρούς, ανδριάντες κλπ. Μεταξύ αυτών τα κυριώτερα είναι τα γλυπτά του θησαυρού των Αθηναίων, του ναού του Απόλλωνος, οι Καρυάτιδες τρεις κόρες, που χορεύουν γύρω από ένα στυλοάκανθης και ο χάλκινος ήνιοχος του Πολυζάλου, αδελφού του τυράννου των Συρακουσών Γέλωνος (478 π.Χ.).

Εις τους Δελφούς υπήρχε, μαζί με το ναό του Απόλλωνος και το μαντεϊόν, το επίσημότερον όλης της Ελλάδος. Βασιλείς, μεγιστάνες, πλούσιοι και πτωχοί, Έλληνες και ξένοι το συνεβουλεύοντο και ήρχοντο φέροντες πλούσια δώρα. Επί της εποχής του Μ. Κων/νου το μαντεϊόν είχε παρακάσει, τόσο ώστε λίγα χρόνια άργότερα, όταν ο Αυτοκράτωρ Ιουλιανός ήθέλησε να το κάμη να αναζήση, έλαβε την απάντησι ότι «Δεν έχει πια ο Φοῖβος Απόλλων στέγη, έχασε τη μαντική του δάφνη και το νάμα έχει στερέψει».

Εις τους Δελφούς, που ήτο το Κέντρον του Αμφικτυονικού συνεδρίου των Ελληνίδων πόλεων, έτελούντο κάθε τέσσαρα χρόνια άγώνες και έγινοντο μεγάλες εορτές όπως εις την Όλυμπιον.

Η φύσις, που περιβάλλει τους Δελφούς, είναι μοναδική, μιὰ από τις ωραιότερες του κόσμου. Ένα τοπίο έπιβλητικό, που προκαλεί το θαυμασμό, το δέος, τη συγκίνησι και

(Συνέχεια εις σελ. 18)

ΕΙΣ ΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΝ ΤΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ

ΟΙ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΙ ΧΑΡΤΕΣ

Ν. Γ. ΔΗΜΗΤΡΟΚΑΛΛΗ

1/10 τής επιφανείας τής γῆς δὲν ὑπάρχει κανένας χάρτης, διότι εἶναι περιοχὲς τελείως ἀνεξερεύνητες, ὅπως εἶναι τὸ ἐσωτερικὸ τῆς Ἀσίας, τῆς Ἀφρικῆς, τῆς νοτίου Ἀμερικῆς.

Ἐκτὸς ὁμῶς ἀπὸ τοὺς γεωφυσικοὺς καὶ πολιτικούς χάρτες, ποὺ ἀναφέραμε στὴν ἀρχή, ὑπάρχουν καὶ ἄλλων εἰδῶν χάρτες, ἴσως—ἴσως μάλιστα πολὺ πῶς σπουδαῖοι καὶ πῶς χρήσιμοι στὸν ἄνθρωπο.

Τέτοιοι εἶναι οἱ ἐδαφολογικοὶ χάρτες. Σ' αὐτοὺς σημειώνεται τὸ εἶδος τοῦ ἐδάφους κάθε περιοχῆς. Δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει δηλ. μόνο, ἂν μιὰ περιοχή εἶναι πεδινὴ ἢ ὀρεινὴ, ἀλλὰ καὶ τὶ εἶδους εἶναι τὸ χῶμα τῶν πεδιάδων τῆς ἢ τὰ πετρώματα τῶν βουνῶν τῆς. Διότι ἀνάλογα μὲ τὸ εἶδος τοῦ ἐδάφους, θὰ ὁδηγηθῶμε ποιά εἶναι τὰ φυτὰ καὶ γενικὰ οἱ καλλιέργειες, ποὺ εὐδοκίμουν ἐκεῖ, ποιά δασικὰ δένδρα μποροῦν νὰ ἀναπτυχθῶν σὲ μιὰ ὀρεινὴ περιοχή, ἂν τὸ ἐδαφος συγκρατῇ τὸ νερό, ὥστε νὰ ἔχη τὴν ἀπαιτούμενη ὑγρασία γιὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν διαφόρων φυτῶν καὶ ἄλλα πολλὰ.

Τοὺς πρώτους χάρτες τοὺς ὀνομάζουμε γεωφυσικοὺς, τοὺς δεύτερους πολιτικούς.

Οἱ χάρτες αὐτοί, οἱ ὁποῖοι χρησιμοποιοῦνται συνήθως στὰ σχολεῖα, δὲν ἔχουν καὶ πολὺ μεγάλη ἀκρίβεια. Ὅσο μάλιστα μεγαλύτερη εἶναι ἡ περιοχή, ποὺ εἰκονίζεται ἐπάνω στὸ χάρτη, τόσο δυσκολώτερο εἶναι νὰ παραστήσωμε τὰ διάφορα γεωγραφικὰ στοιχεῖα τῆς μὲ τὴν ἀκρίβεια, ποὺ χρειάζεται.

Ἀπὸ πολλὰ χρόνια οἱ ἄνθρωποι διεπίστωσαν ὅτι οἱ γεωγραφικοὶ χάρτες τοὺς εἶναι ἀπαραίτητοι γιὰ πολλὰ καὶ διάφορες ἀνάγκες τοὺς καὶ μάλιστα χάρτες σχεδιασμένοι μὲ μεγάλη ἀκρίβεια. Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ ἔγιναν διάφορα συνέδρια, μὲ τὸ σκοπὸ νὰ συμφωνήσουν μεταξύ των τὰ διάφορα κράτη νὰ συντάξῃ καθένα τὸ δικό του χάρτη, ὅλα ὅμως κατὰ τὸν ἴδιον τρόπο, ὥστε νὰ εἶναι εὐκόλη ἡ χρησιμοποίησις ὅλων τῶν χαρτῶν ἀπὸ ὅλους τοὺς ἐπιστήμονες, χωρὶς δυσκολίες καὶ παρανοήσεις.

Ἡ ἐργασία αὕτη γιὰ τὴν χαρτογράφειαν ὅλης τῆς γῆς ἔχει ἀρχίσει ἀπὸ δῶ καὶ 60 χρόνια, ἀλλὰ δὲν ἔχει τελειώσει ἀκόμη. Μάλιστα γιὰ τὸ

κοβαν, γιατί τὸ ἐδαφος δὲν ἦταν κατάλληλο.

Σήμερα στὰ σχολεῖα, ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς γεωφυσικοὺς καὶ πολιτικούς χάρτες, χρησιμοποιοῦνται καὶ χάρτες παραγωγικοί, ποὺ μὲ διάφορα σύμβολα δείχνουν τί παράγει κάθε τόπος καὶ σὲ πόση ποσότητα, χάρτες τῶν συγκοινωνιῶν, ποὺ δείχνουν τίς διαφορὲς συγκοινωνιακὰς γραμμὰς μὲ τίς ἀποστάσεις τοῦ ἐνὸς τόπου ἀπὸ τὸν ἄλλον κ.λ.π.

Οἱ ναυτικοὶ χρησιμοποιοῦν ἄλλο εἶδος χαρτῶν, τοὺς λεγομένους ναυτικούς, οἱ ὁποῖοι τοὺς εἶναι ἀπαραίτητοι γιὰ νὰ κανονίζουν τὴν πορεία τοῦ πλοίου των στὴ θάλασσα. Οἱ χάρτες αὐτοὶ δείχνουν τὸ βάθος τῆς θάλασσας στὰ διάφορα μέρη, τὰ σημεία, ὅπου ὑπάρχουν ὕφαλοι, σκόπελοι ἢ ἐπικίνδυνες ἀκτές, θαλάσσια ρεύματα, παγόβουνα κ.λ.π.

Τελευταῖα γιὰ τὴν κατασκευὴ τῶν χαρτῶν, ἰδίως τῶν γεωφυσικῶν, χρησιμοποιεῖται μιὰ καινούργια μέθοδος, ἡ ἀεροφωτοτοπογραφία. Ἀεροπλάνο δηλ. ἐξωδιασμένα μὲ κατάλληλες φωτογραφικὲς μηχανές, φωτογραφίζουν ἀπὸ ψηλὰ διάφορα μέρη τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, στίς δὲ φωτογραφίες, ποὺ παίρνουν μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ, διακρίνονται μὲ μεγάλη ἀκρίβεια ὅλες οἱ λεπτομέρειες τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. Μὲ τὴν συνέλευσιν πολλῶν τέτοιων φωτογραφιῶν κατασκευάζεται ὁ «ἀεροφωτοτοπογραφικὸς» χάρτης μιᾶς περιοχῆς, ὁ ὁποῖος εἶναι ἀκριβέστατος, ὅσο δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι κανένας ἄλλος χάρτης κατασκευασμένος μὲ ἄλλο τρόπο.

Ἐρυθροσταυρίτες!

Προπαγανδίζετε

γιὰ τὴν

αἰμοδοσία

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥ ΤΣΙΡΚΟΥ

(Ἀπὸ τὸ ὁμώνυμο μυθιστόρημα τοῦ Ζώρζ Καρόλ)

(3ο)

Ἔτσι, τὰ δύο ὄρφανὰ, ὕστερα ἀπὸ τρεῖς μέρες, ξεκινούσαν πρωὶ-πρωὶ γιὰ τὴ Μασσαλία. Ὁ Πέτρος εἶχε φτιάσει στὸ μεταξύ ἕνα καρροτσάκι ἀπὸ ἕνα παλὸ κασόνι. Ἐβαλε λοιπὸν μέσα δύο-τρία παλὰ θεατρικὰ κοστούμια, ὅλο τὸ βεστιάριο τῶν ζώων καὶ ὅ,τι ἄλλα μικροπράγματα εἶχαν, ἔξεψε μπροστὰ τὸ Μπόντζο τὸ πιστὸ σκυλί, καὶ νάτην τώρα ἡ μικροσκοπικὴ συνοδεία, ποὺ προχωρεῖ σ' ἕναν ἐξοχικὸ δρόμο ἔξω ἀπ' τὸ Παρίσι.

Κι ἐνῶ ὁ Πέτρος ἔπαιζε ἐναν εὐθυμο σκοπὸν...

Μέσα στὸ λιλιπούτειο ἀμάξι ἦταν πάνω στὰ ρούχα ξαπλωμένες οἱ δύο γατούλες, δίπλα ἐβάδιζαν ὁ Πέτρος κ' ἡ Νινέτα, κ' ἡ μαϊμουδίτσα ἡ Σόνια πότε βρισκόταν καβάλα στὸ σκυλί, πότε ἔκανε συντροφιά στίς γάτες καὶ πότε ταξίδευε σκαρφαλωμένη πάνω στοὺς ὤμους τῶν παιδιῶν.

Ἀφοῦ σταμάτησαν μερικές φορές στὸ δρόμο γιὰ νὰ ξεκουρασθοῦν, κατὰ τὸ μεσημέρι εἶδαν μὲ χαρὰ τοὺς, πῶς πλησίαζαν σ' ἕνα χωριό.

—Νὰ ἐδῶ θὰ δώσωμε τὴν πρώτη μας παράστασι, φώναξε ἡ Νινέτα.

—Ναί, μεσημεριάτικα, ἀπάντησε γελώντας ὁ Πετράκης.

Εἶχαν κ' οἱ δύο τοὺς ἀπὸ πρὶν ἀποφασίσει, σὲ κάθε χωριό, ποὺ θὰ συναντοῦν νὰ δίνουν κι ἀπὸ μιὰ παράστασι, γιὰ νὰ ἐξοικονομοῦν τουλάχιστο τὸ φαί τοὺς ὥσπου νὰ φθάσουν στὴ Μασσαλία.

—Στάσου νὰ φορέσωμε τὰ πιερρότικα καπέλλα μας, εἶπε ξαφνικὰ ὁ Πέτρος, γιὰ νὰ τοὺς κάνωμε ἐντύπωσι.

Καὶ βγάζοντάς τα δύο καπέλλα ἀπὸ τὸ καρρότσι, φόρεσε τὸ ἕνα αὐτός, ἔδωσε τὸ ἄλλο στὴ Νινέτα, πῆρε στὸ χέρι κ' ἕνα κουδούνι, κ' ἔτσι τώρα πάνοπλοι προχώρησαν καὶ μπῆκαν στὸ χωριό.

Ντάν-ντάν-ντάν. Κι ὅλο καὶ κουδούνιζε ὁ μικρὸς θιασάρχης, καθὼς περνοῦσε ἐπικεφαλῆς τοῦ καραβανιοῦ ἀπ' τὰ στενὰ δρομάκια, καὶ κάθε τόσο ξεφωνοῦσε:

—Ἐδῶ, κύριοι, ἔφτασε ὁ μεγάλος θίασος ποικιλιῶν, ποὺ θὰ σᾶς κάνῃ νὰ τὰ χάσετε μὲ τὰ παριζιάνικα νούμερά του.

Ἐπαιζαν τὴ σκηνὴ τοῦ δικαστηρίου

—Σὲ λίγο θὰ δῆτε τὸ καρροτσάκι μὲ τοὺς μικροὺς νοῦμερα, ποὺ δὲν τὰ εἶδατε οὔτε στ' ὄνειρό σας, συμπλήρωνε χαριτωμένα ἡ Νινέτα, δασκαλεμένη ἀπὸ τὸν ἀδελφοῦλῃ της.

Οἱ χωρικοί, μόνο ποὺ τοὺς ἔβλεπαν μαζί μὲ τοὺς τέσσερις τετράποδους βοηθοὺς τοὺς καὶ ἄκουαν τὰ λόγια τοὺς, ἐνθουσιάζονταν ἀμέσως, κι ἄρχισαν ἀπὸ τώρα κιάλας νὰ τοὺς χειροκροτοῦν καὶ νὰ τοὺς παρακολουθοῦν μὲ ἀνοιχτὸ τὸ στόμα.

Ὅταν σὲ λίγο ἔφθασαν στὴν πλατεῖα τοῦ χωριοῦ, ὁ Πέτρος ἔβγαλε ἕνα μεγάλο χειρογράμμενο πρόγραμμα, τὸ ξετύλιξε, καὶ τὸ κρέμασε σ' ἕνα δένδρο.

Κ' ὕστερα ἀπὸ πέντε λεπτά, ὅλο τὸ χωριὸ εἶχε μαζετῇ στὴν πλατεῖα καὶ περίμενε μὲ ἀνυπομονησίαν τὸ θέαμα.

Τὰ δύο παιδιὰ, κρυμμένα τώρα πίσω ἀπὸ ἕνα σανοπωλεῖο, ντύθηκαν γρήγορα γιὰ τὴν παράστασι, ἐντυσαν καὶ τοὺς ἡθοποιούς τοὺς, καὶ ντάν-ντάν-ντάν ἀκούστηκε τὸ πρῶτο κουδούνι τῆς σκηνῆς. Σὲ λίγο τὸ δεύτερο. Καὶ μὲ τὸ τρίτο βγαίνει ὁ Πετράκης φρακοφορεμένος, κρατώντας μιὰ φουσαρμόνικα καὶ ἀναγγέλλει:

—Ἐδῶ οἱ τέσσερις ξυπνοὶ κι ὠραῖοι συνεργάτες μας. Ἡ τετραπέρατη μαϊμού, ὁ σκύλος καὶ οἱ γάτες μας!

Κ' ἐνῶ παίζει μὲ τὴν φουσαρμόνικα τοῦ ἑνὸς εὐθυμο σκοπὸ, παρουσιάζονται οἱ τέσσερις μικροὶ καλλιτέχνες κ' ἐκτελοῦν τὴ σκηνὴ τοῦ δικαστηρίου.

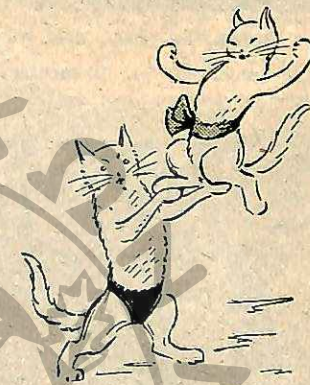
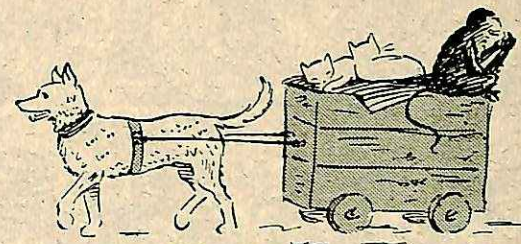
Ἀπ' τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος ξεκαρδίζονται οἱ χωρικοί, καὶ ὅρκετοι ρίχνουν στὸ θιασάρχην τὰ πρῶτα νομίσματα.

Ἀκολουθοῦν μερικοὶ ἀκροβατικοὶ χοροί, ποὺ παρουσιάζουν μὲ θαυμαστὴ ἐπιτυχία οἱ δύο γάτες, κ' ὕστερα ὁ Πετράκης ἀπλώνει στὴ μέση τῆς πλατείας ἕνα μακρόστενο ταπέτο. Οἱ χωρικοὶ τεντώνουν τὰ μάτια τοὺς. Ἡ στιγμή εἶναι κρίσιμη, κάτι ἔκτακτο θὰ γίνη.

Καὶ νὰ ἡ Νινέτα ντυμένη Κινεζοπούλα, μὲ μιὰ ψάθινη βεντάλια στὸ χέρι. Τὸ κοινὸ ὑποδέχεται τὴ χαρούμενη ἐμφάνισί της μ' ἐνθουσιασμό. Κ' ἐνῶ ὁ Πέτρος παίζει τώρα ἕνα κομμάτι ἀπὸ τὴ Γκείσσα, ἐκείνη χορεύει τόσο νόστιμα, τόσο χαριτωμένα, ποὺ τὴν ἀναγκάζουν ὕστερα νὰ χορέψῃ κι ἄλλους δύο χορούς.

(Ἡ συνέχεια στὸ ἐπόμενο).

Διασκευὴ Β

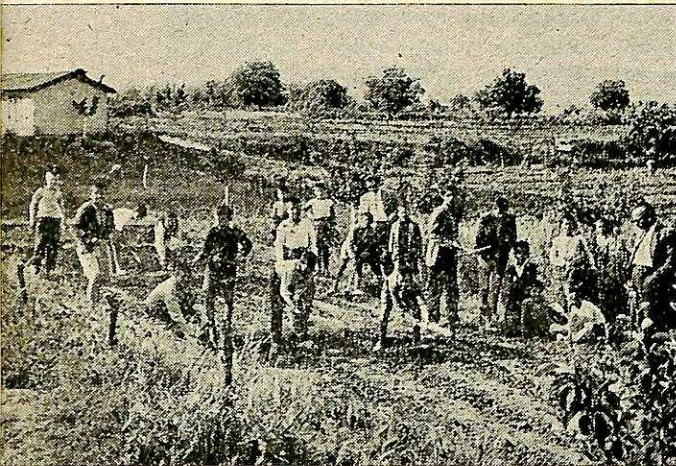

Οἱ ἀκροβατικοὶ χοροὶ εἶχαν μεγάλη ἐπιτυχία

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΙΝ ΤΟΥ ΕΕΣΝ

Ε.Ε.Σ.Ν. Ζ'. τάξεως 2ου Γυμν. Θηλ. 'Αθηνών προσφέρουν γραφικὴν ὕλην διὰ τὰ σεισμόπληκτα παιδιά τῆς Θήρας.
Juniors of 2nd High School for girls Athens offering writing material for the earthquake stricken pupils in Santorini.

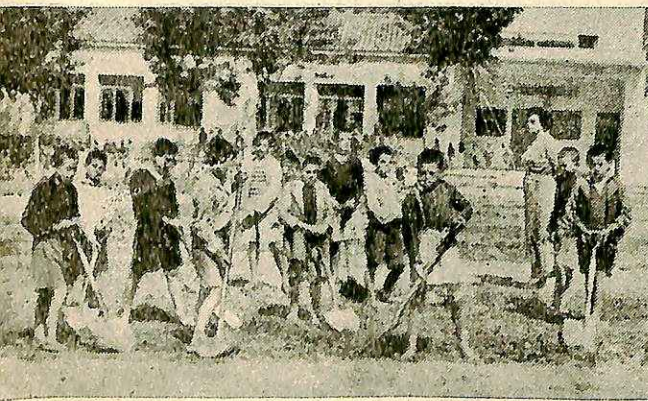

Ε.Ε.Σ.Ν. 2ου Δημ. Σχολ. Γουμένισσης εἰς τὸν σχολικὸν τῶν κήπων.
Juniors of 2nd Elementary School Goumenissa in their school garden.

Ε.Ε.Σ.Ν. Α'. Δημ. Σχολ. 'Αμφιλοχίας εἰς τὸν σχολικὸν τῶν κήπων.
Juniors of 1st Elementary School Amphilochia cultivating their school garden.

Ε.Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Μενιδίου 'Αγρινίου, Ισοπεδώνουν τὸ προαύλιον τοῦ σχολείου τῶν.
Juniors of Elementary School Menithi Agrinion levelling their play ground.

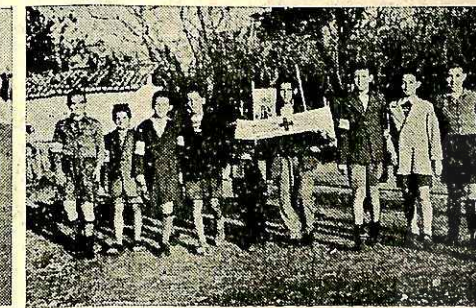
Ε.Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Λευκογείων Κ. Νευροκοπίου κατὰ τὴν ἐπισκεψὴν τῶν εἰς τὸ Στρατιωτικὸν ἀκριτικὸν φυλάκιον τὴν ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων.
Juniors of Elementary School Lefcoia, Macedonia visited and offered gifts to the soldiers at the frontier.

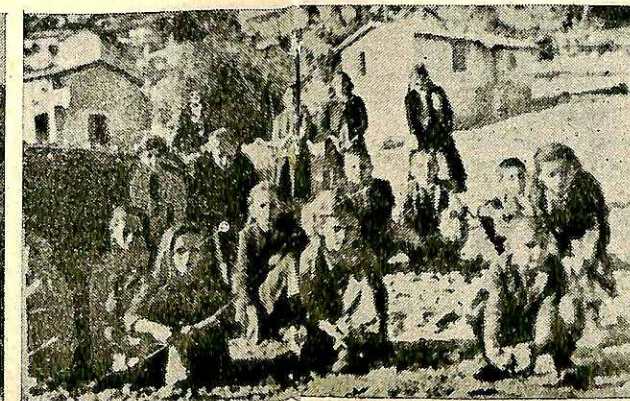
Ε.Ε.Σ.Ν. 41ου Δημ. Σχολ. 'Αθηνῶν ἐπισκέφθησαν τὸ παιδάκι τοῦ Π.Ι.Κ.Π.Α. Ν. Ἰωνίας εἰς τὰ ὁποῖα διένειμαν διάφορα δῶρα.
Juniors of 41st Elementary School Athens visited the children of P.I.K.P.A. N. Ionia, Athens and offered them gifts.

(Ἀριστερὰ) Ε.Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. 'Αργυροτόπου 'Ηγουμενίτης εἰς τὸν σχολικὸν κήπον.
(Κάτω) Ε.Ε.Σ.Ν. 11ου Δημ. Σχολ. Καλαμῶν ψάλλουν τὰ κάλαντα ὑπὲρ τῶν φυματικῶν Σανατορίου «Προφήτης 'Ηλίας» καὶ τῶν ἀπόρων συμμαθητῶν τῶν.
(Left): Juniors of Elementary School Argyrotopos in their school garden.
(Below): Juniors of 11th Elementary School Calamata singing the carols to raise money for the patients of Sanatorium «St. Elias» and for their poor school mates.

Ε.Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Ποταμίας — Κουκλεσίου καθαρίζουν τὴν αὐλὴν τοῦ Σχολείου τῶν.
Juniors of Elementary School Potamia Epirus cleaning their play ground.

Ε.Ε.Σ.Ν. Ἰδιωτ. Σχολῆς Παπαδοπούλου — 'Αγ. Δημητρίου 'Αθηνῶν ἐξοραίζουν τὸ πάρκον τῆς κοινότητός τῶν.
Juniors of Private School Papadopoulos, St. Demetrius Athens attending to the municipal parc.

Ε.Ε.Σ.Ν. τῆς Σχολῆς «Φῶς» Χαλανδρίου 'Αττικῆς με δῶρα διὰ τὰς ἀπόρους οἰκογενεῖας τῆς περιοχῆς τῶν.
Juniors of Private School «Fos» Chalandri, Attica with gifts for poor families of the district.

Ε.Ε.Σ.Ν. 2ου Δημ. Σχολ. Βύρωνος, Ε' Περιφ. 'Αθηνῶν ἐψάλλαν τὰ κάλαντα ὑπὲρ τῶν πτωχῶν συμμαθητῶν τῶν.
Juniors of 2nd Elementary School Byron, Athens sang the carols to raise money for their poor school mates.

Ε.Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Πανυπερίου μεταφέρουν πέτρες γὰρ νὰ περιφράξουν τὸ σχολεῖον τῶν.
Juniors of Elementary school Panyperion fetching stones to fence their play ground.

Τὸ ὄρατο αὐτὸ 'Ἄλσος εἶναι δημιούργημα τῶν 'Ευθροσταυριτῶν τοῦ Β' Δημ. Σχολ. Παλαμῆς, Καρδίτσας. Τὸ καλλιερгоῦν ἀπὸ τὸ 1949.
This grove is the work of the Juniors of the 2nd Elementary School Palama Carditsa since 1949.

Β. Γ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ

Μιά μέρα στις αρχές του Νοεμβρίου βρέθηκε στο Μοσχούλι. Τέτοιο όνομα έχει ένα μικρό χωριονάκι, που είναι στους πρόποδες ενός βουνού.

Γύρω απ' το Μοσχούλι, ως ένα τέταρτο της ώρας μακριά, είναι δυο άλλο μικρότερα χωριονάκια, που αποτελούν μαζί του την ίδια Κοινότητα.

Τα τρία χωριά ένωμένα είχαν ένα μονάχα σχολείο Δημοτικό στο Μοσχούλι. Χειρότερο σχολείο δεν υπήρχε άλλο απ' αυτό στην περιοχή: Παλιό, σκοτεινό, ετοιμόρροπο. Τα καμένα τα παιδιά, σ' ένα τέτοιο πανάθλιο κτίριο, μη ρωτάτε τι τραβούσαν, πρό πάντων τόν χειμώνα.

Από τον Σεπτέμβριο μήνα σ'ε ταυτα τ' αρχίζει ν' αρχίσει ν' αρχίσει. Φυσ' αέρας δυνατός, βρέχει συχνά και ο καιρός είναι σχεδόν πάντοτε χαλασμένος. "Αν ρίξης τ' μάτια σου σ'τα δένδρα, βλέπεις τ' πιά πολλά ν' είναι μισοξεγυμνωμένα. Σ'ε άλλα φαίνονται τ' φύλλα τους κιτρινωμένα και καταλαβαίνεις πώς σ'ε λίγο θ'α πλακώση ή χειμώνα.

Τήν ημέρα, που επήγα στο Μοσχούλι είχα συντροφιά σ'το δρόμο και τόν Παναγή. Αυτός ήταν άγραφος διανομέας, που τόν αντάμωναν

ΑΝΕΚΔΟΤΟ

"Ενας γεναίος δεκαεπτά το Φρειδερίκου του Μεγάλου, όλο ματαϊόδοξος, επειδή δεν είχε χρήματα ν' αγοράση όρολόγι, έκρεμάσε από τήν τσέπη του μιά αλυσίδα και στήν άκρη της, αντί όρολογιού έβαλε σφαίρα τουφεκιού.

"Όταν τ'ό αντελήφθη ο βασιλεύς, γιά ν'α τόν πειράξη, τόν ρώτησε μιά μέρα τί ώρα λέει τ'ό όρολόγι του.

"Ο δεκαεπτά έκτάλαβε τ'ό πείραγμα, αλλά χωρίς ν'α χ'αση απήντησε:

—Μεγαλειότατε, τ'ό όρολόγι μου δεν λέει τήν ώρα, αλλά μου θυμίζει ότι πρέπει ν'α είμαι έτοιμος, κάθε στιγμή, ν'α πολεμήσω γιά τόν βασιλέα μου.

"Ο Φρειδερίκος εθαύμασε τήν έτοιμότητα τού στρατιώτου του και προσφέροντάς του τ'ό δικό του όρολόγι, τού είπε:

—Μπαβ'ό, φίλε μου, πάρε και τ'ό δικό μου όρολόγι γιά ν'α σου τ'ό θυμίζη καλλίτερα.

πολλές φορές σ'τα χωριά, που επήγαιναν. Ήταν ευχάριστος στή συντροφιά, καλόκαρδος άνθρωπος και τύπος, που τόν αγαπούσαν. Είχε μαζί του και τ'ό γαϊδουράκι του τόν «κολοβό», μ'α σπάνια ανέβαινε καβάλλα. Έφόρτωνε μονάχα τ'ό σάκκο με τ'α γράμματα και τ'α δέματα, που είχε ν'α μοιράση. Δεν υπήρχε άνθρωπος, που ν'α μ'α γνώριζε σ'τα γύρω χωριά τόν Παναγή. Τόν θεωρούσαν όλοι σαν άνθρωπο δικό τους. Σ'το δρόμο έλεγε ένα σωρό άστεία και ανέκδοτα και που και που έβιαζε τόν «κολοβό» ν'α περπατήσει.

—Ντέ! τού φώναζε και κάθε τόσο απλωνε τήν παλάμη του σ'τα καπούλια και τόν χτυπούσε χαϊδευτικά!

—Γιατί δεν τόν καβαλλικεύς; τόν ρώτησα τήν ώρα, που περνούσαμε κάποια πλαγιά! Τί τ'ό θέλεις τότε και τ'ό έχεις μαζί σου;

—Τ'ό λυπούμαι γιάτί δεν είναι τόσο γερό. Και αυτό που μου κάνει ν'α κουβαλή τ'ό σάκκο με τ'α γράμματα και τ'α δέματα και αυτό άκόμα είναι πολύ. Δεν θέλω ν'α τ'ό κουράζω, ήταν ή απάντησις, που μου έδωκε.

Σ'αν έφθάσαμε σ'το Μοσχούλι, είδαμε κάποια κίνησι άσυνήθιστη γιά χωριό. "Αν και ήταν καθημερινή, στήν μικρή του πλατεία ήταν μαζεμένος κόσμος. Νομίζεις πώς ήταν γιορτή.

—Έχουν πανηγύρι σήμερα; τί συμβαίνει; ρώτησα τόν Παναγή.

—Κι εγώ δεν ξέρω τί γίνεται μ'α θ'α μάθω.

—Ήρθε ο Τώνης ο ξενιτεμένος πατριώτης μας από τήν "Αμερική, επληροφόρησε τόν Παναγή ένας γέροντας. Ήταν χρόνια σ'τόν Καναδά. Είναι πολύ πλούσιος. Έφερε δολάρια. "Υστερα από είκοσι χρόνια τ'ώρα γυρίζει σ'το χωριό μας. Τού ζητήσαμε ν'α μ'ας κάμη ένα όρολόγι.

Θ'α είναι ο πύργος του ψηλός και θ'α φαίνεται από όλον τόν κάμπο. Τί ώρα ν'α άκούμε τις ώρες!

Τήν ίδια στιγμή οι χωρικοί άρχισαν ν'α συζητούν γιά τ'ό όρολόγι.

—Νά! έδω ν'α γίνη, έλεγαν μερικοί, έδω είναι μέρος κατάλληλο, έδω που είναι ή πλατεία. Θ'α καθόμαστε και θ'α άκούμε τ'ακ, τ'ακ, τ'ακ.

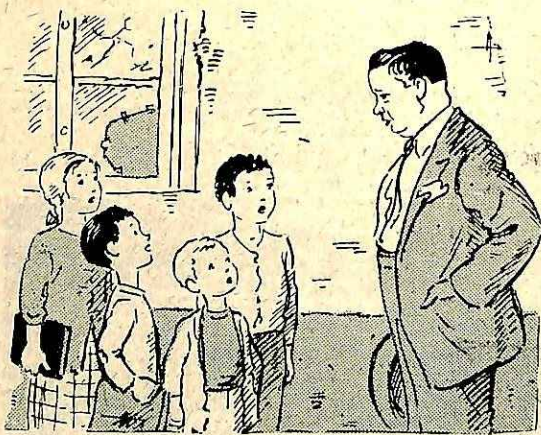
—"Οχι έδω, έλεγαν άλλοι. Ν'α γίνη εκεί που είναι τ'ό πλατάνι.

Σιγά-σιγά ο θόρυβος έμεγάλωνε και υπήρχε φόβος ν'α τσακωθούν.

—Σ'αν ν'α μ'α έχουν καμιά σπουδαιότερη άλλη ανάγκη σ'το χωριό τους από τ'ό όρολόγι, παρατήρησε ο Παναγής κουνώντας τ'ό κεφάλι του.

Χρόνια έρχομαι έδω και δεν τούς είδα ποτέ ν'α απλώσουν τ'ό χέρι τους ν'α διορθώσουν ένα δρόμο, ν'α επισκευάσουν τ'ό γεφύρι τους, ν'α προσέξουν τ'ό ύδραγωγείο, ν'α κάμουν κάτι γιά τήν υγεία τών παιδιών τους και γιά τήν υγεία τή δική τους. Είναι φοβερό με τούς ανθρώπους αυτους.

"Όταν σ'ε λίγο επήγα σ'το σχολείο

"Άκουε τ'α παιδιά ν'α τού μιλούν και ή ψυχή του γέμισε από συμπόνια.

έμαθα κάτι, που με συνεκίνησε υπερβολικά. "Ο Δάσκαλος και οι "Ερυθροσταυρίτες είχαν μιά ώραία έμπνευσι. Έκάλεσαν τόν Τώνη σ'το σχολείο τους, τού πρόσφεραν ντάλλες και χρυσάνθεμα από τ'ό σχολικό τους κήπο, τού είπαν, τραγουδία και ποιήματα, τού έδειξαν τ'α χειροτεχνήματα και τόν παρακάλεσαν ν'α προσέξη σ'ε τί κατάστασι βρίσκεται τ'ό σχολείο τους. "Απλ'α ήταν τ'α λόγια, που τού είπαν μ'α φρόνιμα και συγκινητικά.

—Κοιτάξτε κ. Τώνη, πόσο στε-

(Συνέχεια ε'ς σελ. 18)

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΑ ΕΘΙΜΑ

Τ'α Χριστούγεννα γιορτάζονται σ' όλον τόν κόσμο με πολλήν έπισημότητα. "Εμεις έδω στήν "Ελλάδα έχουμε πολλά έθιμα και συνήθειες, που ο λαός μας τ'α διατηρεί και τ'α μεταβιβάζει από γενεά σ'ε γενεά.

Στή Χίο κάθε νοικοκύρης θ'α κόψη

ΙΣΩΣ ΣΑΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΙ

Ξέρετε πώς φρούσκωναν τή μπάλλα τού ποδοσφαίρου πριν ν'α χρησιμοποιήσουν τόν πεπιεσμένο άέρα; Με άχυρο.

Σ'ας ενδιαφέρει ν'α μάθετε από ποι'α ηλικία ο έλέφας είναι ικανός γιά εργασία; Σημειώστε ότι ζή 150 με 200 χρόνια. Λοιπόν μόνον 25 έτων ο έλέφας είναι δυνατόν ν'α χρησιμοποιηθή. Νεώτερος θεωρείται άκόμη μωρό γιά κάθε εργασία.

Διασκεδάζουν τ'α ψάρια; Ν'α μιά ενδιαφέρουσα έρώτησις. Ν'α βέβαια. "Υπάρχει ένα είδος γόπας, που παλεύει με άλλα όμοειδη ψάρια όχι γιάτί πεινά ή γιάτί ζηλεύει, αλλά απλώς γιάτί θέλει ν'α διασκεδάση. Σηκώνει τ'ό κεφάλι της και τ'ό έμπρός μέρος τού σώματός της, στηρίζεται σ'τα λείπια της και στήν ούρά της κι ύστερα έπιτίθεται.

Τί θ'α λέγατε γιά μιά λεοπάρδαλι με πονόλαιμο; Βεβαίως και ή λεοπάρδαλι υποφέρει από πονόλαιμο και μάλιστα σ'ε όλο του τ'ό μήκος. Φυσικά δεν κάνουν γαργάρες ή επαλείφεις με ιώδιο. Στους ζωολογικούς κήπους συνήθως τις βάζουν μέσα σ'ε ένα κλειστό κλουβί με τζάμια και τ'ό γεμίζουν με άτμό άρωματισμένο. Αυτός είναι ο τρόπος θεραπείας. Θ'α μου π'ατε τί γίνεται στήν ζούγκλα, όπου ή λεοπάρδαλι ζή έλεύθερα. "Εκεί ενεργεί θεραπευτικώς ή φύσις.

Λογαριάσατε ποτέ τί διάμετρο έχουν οι σταγόνες τής βροχής και με τί ταχύτητα πέφτουν στή γή; "Η διάμετρος τους κυμαίνεται μεταξύ μισού χιλιοστού και 5 χιλιοστών και ή ταχύτης μεταξύ πέντε και όκτώ μέτρων τ'ό δευτερόλεπτο.

Σίγουρα θ'α είστε βέβαιοι ότι ή μετάλλινη πέννα τών κονδυλοφόρων είναι σύγχρονη έφεύρεσις. "Ε, λοιπόν όχι. Είναι βέβαια άγνωστος ο έφευρέτης της, αλλά σ'τα έρείπια τής Πομπηίας εύρεθή μετάλλινη πέννα, όρειχάλκινη και όπως είναι γνωστόν ή Πομπηία κατεστράφη τ'ό 79 μ.Χ.

Ξέρετε πόσα ποντικάκια μπορεί ν'α φέρη σ'τόν κόσμο ένα ζεύγος ποντικών, μέσα σ'ε ένα χρόνο; Μ'α παραξενευθήτε... "Υπό ιδεώδεις συνθήκας ένα έκατομμύριο ποντικάκια τ'ό χρόνο!!! Μπορεί όμως και ένα ή δύο μόνον.

τήν παραμονή ένα μεγάλο κούτσουρο από τ'α χωράφια και θ'α τ'ό ρίξη στή μέση τού σπιτιού. Τ'ό ξύλο αυτό τ'ό λέν Χριστόξυλο. Τ'ό ραίνουν με άμύγδαλα και καρύδια, τ'α όποια τρέχουν και μαζεύουν τ'α παιδιά τού σπιτιού και τ'α τρών. "Υστερα ή νοικοκυρά παίρνει τ'ό Χριστόξυλο και τ'ό βάζει σ'το τζάκι, στήν παραστιά όπως λέν. Τ'ό Χριστόξυλο καίεται δώδεκα μέρες χωρίς ν'α σβήση καθόλου. "Όταν καή έντελώς, μαζεύουν τή στάχτη και τή ρίχνουν σ'τα τέσσερα καντούνια, δηλαδή σ'τους τέσσερες δρόμους, που είναι γύρω από τ'ό σπίτι, γιά ν'α τ'ό προστατεύη από τ'α άερικά και τ'α κακά πνεύματα.

Σ'το Καστανόφυτο τής Καστοριάς άνάβουν γιά τόν ίδιο λόγο φωτιά, με μεγάλα κλαριά από κέδρο, στήν άκρη τού χωριού και σ'το πιό ψηλό σημείο, γιά ν'α προστατευθούν όλοι οι κάτοικοι.

Σ'το "Αργος "Ορεστικόν άνάβουν μιά μεγάλη φωτιά τ'α ξημερώματα τών Χριστουγέννων γιά ν'α ξεσταθή ή άρκούδα και ν'α κάνη τ'άρκουδόπουλά της. Στή Σιάτιστα, τρεις νύχτες συνέχεια, πριν από τ'α Χριστούγεννα, συνηθίζουν ν'α άναβούν οι άνδρες σ'τις κορυφές τών γύρω λόφων και ν'α χτυπούν τ'α κουδούνια, που έχουν κρεμασμένα στήν πλάτη και σ'το στήθος. "Ετσι πιστεύουν πώς διώχνουν τ'α κακά πνεύματα.

Σ'τα Σούρμενα και στή Λευκάδα ο οίκογενειάρχης τοποθετεί πάνω στή φωτιά σταυρωτά φύλλα καρυδιάς και πάνω τους ρίχνει κατά τόν ίδιο τρόπο κρασί.

Τ'α Χριστούγεννα επίσης είναι συνδεδεμένα στή συνείδησι τού λαού μας με τούς Καλικαντζάρους. Είναι τ'α πνεύματα τού σκότους, που μπορούν ν'α προκαλέσουν χίλιες δυο καταστροφές. "Ερχονται από κάτω, από τή γή, όπως λέν, τήν παραμονή τού Χριστού, και φεύγουν όταν άγιάσουν τ'α νερά, δηλαδή τών Φώτων μετά από δώδεκα ήμερες.

"Υπάρχουν και τ'α κάλαντα τ'α τόσο γνωστά σ' όλους, τ'α όποια τραγουδιούνται με διαφορετικό τρόπο σ'ε κάθε περιοχή τής "Ελλάδος. Στήν "Ανατολική Θράκη επί παραδείγματι, τ'α κάλαντα τ'α τραγουδούν τήν παραμονή τ'ό βράδυ με τ'α έξής λόγια:

«Χριστός γεννιέται, σαν ήλιος φέγγει σαν νιό φεγγάρι, σαν παλληκάρι...».

Πολλές είναι επίσης οι συνήθειες γιά τ'ό προμάντεμα τής χρονιάς. Στή Θράκη λέν πώς όσο πιό πολλά χιόνια θ'α είναι τού Χριστού, τόσο πιό πολλά θ'α είναι και τ'α «μπερικές», δηλαδή τ'α εισοδήματα, που θ'α έχουν τ'ό καλοκαίρι.

Στή Ρούμελη ο παππας γυρίζει όλα τ'α σπ'ατα με τ'α σειρά, και «σηκώνει ύψωμα». Δηλαδή διαβάσει ευχές και βγάζει τόν άρτο από τ'ό πρόσφορο. Μαζεύονται λοιπόν όλοι οι σπιτικοί σ'το τραπέζι και πιάνουν τ'ό Χριστόψωμο με τ'ό δεξί τους χέρι τ'ό ύψωνουν πάνω άπ' τ'α κεφάλια τους, ενώ ο παππας διαβάσει τις ευχές. Μετά τ'ό πιάνει ο παππας και τ'ό ύψώνει κατά τόν ίδιο τρόπο κρατώντας τ'ό από τις άκρες και τ'ό χωρίζει σ'τα δύο. "Αν τ'ό κομμάτι, που θ'α κρατή σ'το δεξί του χέρι, είναι μεγαλύτερο, προμαντεύουν πώς ο πολ'ύς χειμώνας πέρασε πιά και θ'α γλυτώσουν τ'α άρνάκια και τ'α κατσικάκια τής χρονιάς. "Αν πάλι τ'ό μεγαλύτερο τού Χριστόψωμου είναι τ'ό άριστερό, ή χρονιά λένε πώς θ'α πάη άσχημά. "Ετσι όμοια προμαντεύουν και οι γεωργοί γιά τ'α εισοδήματά τους.

Στήν "Ηπειρο πηγαίνουν τ'α μεσάνυχτα τής παραμονής τών Χριστουγέννων στή βρύση τού χωριού και άφου τήν φιλοδώρουν άφήνοντας πλάι σ'το πεζούλι λίγα από τ'α προϊόντα τους, δηλαδή τυρί, βούτυρο, γάλα, παίρνουν τ'ό νερό τής λέγοντας: «"Όπως τρέχ' τ'ό νερό σ'ε βουσουλά μ' έτσι ν'α τρέχ' και τ'ό βιό μ'».

Με αυτά λοιπόν και με άλλα πολλά έθιμα και συνήθειες, μένοντας πιστός στήν παράδοσι, θ'α γιορτάση και φέτος όπως και κάθε χρόνο ο "Ελληνικός λαός τ'α Χριστούγεννα. Μ.

Ο ΠΟΥΠΟΣ ΚΑΙ Ο ΚΟΥΚΚΟΣ

Ο πούπος και ο κουκκος είναι σήμερα δύο όμορφα πουλιά του λόγγου, από κείνα, που έρχονται στη χώρα μας την άνοιξη και φεύγουν με τα πρώτα κρύα του χειμώνα για τους θερμούς τόπους και λέγονται αποδημητικά ή διαβατικά πουλιά. Στη ζωολογία τα επίσημα ονόματά τους είναι κόκκυξ και Έποψ. Τον Έποπα τον ξέρουμε όλοι μας με το όνομα «τσαλαπετεινός» ή «αγριοπετεινός».

Οι αρχαίοι Έλληνες πίστευαν και γι' αυτά τα πουλιά, όπως και για όλα σχεδόν τα άλλα ζώα, ότι κάποτε ήταν άνθρωποι, που τα μεταμόρφωσαν σε πουλιά οι Θεοί. Για τον Έποπα μάλιστα έλεγαν ότι κάποια μακρινή εποχή ήταν βασιλιάς της Θράκης και λεγόταν Τηρέας.

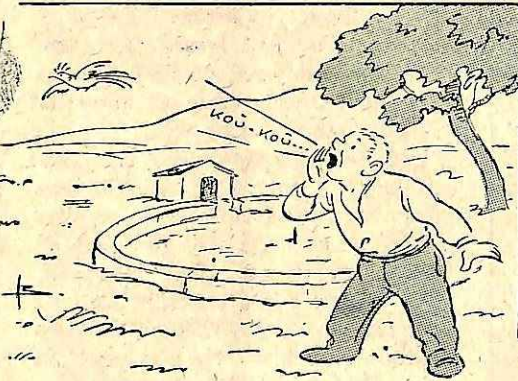
Ο Τηρέας ήταν παντρεμένος με την Πρόκη, την κόρη του Βασιλιά Πανδίωνος, μα ήταν τόσο κακός κι απότομος, ώστε κάποτε που θύμωσε με τη γυναίκα του, θέλησε να τη σκοτώσει. Ρίχτηκε τότε εναντίον της Πρόκης και της αδελφής της Φιλομήλας, θέλοντας να τις διαπεράσει με το σπαθί του. Άλλα ο Δίας μεταμόρφωσε τις δυο γυναίκες σε πουλιά. Η Φιλομήλα έγινε αηδονί και τρύπωνε μέσα στις φυλλωσιές και η Πρόκη έγινε χελιδνί, που ως τώρα δείχνει με το κόκκινο χρώμα, που έχει κάτω από το στήθος της, το αίμα που την έβαψε, μόλις την άγγιξε το σπαθί του Τηρέα.

Μετανιωμένος τότε ο βασιλιάς για το κακό, που θέλησε να κάνει, παρακάλεσε τους Θεούς να τον συγχωρήσουν. Κι ο Δίας τον λυπήθηκε και τον μεταμόρφωσε και κείνον σε πουλί, τον Έποπα. Γι' αυτό έλεγαν οι αρχαίοι ότι το φτερωτό λοφίο, που έχει στο κεφάλι του ο Έποπας, είναι η βασιλική του περικεφαλαία κι ότι το μακρύ ράμφος του είναι το ξίφος, που κρατούσε, όταν ήθελε να σκοτώσει τη γυναίκα του και την αδελφή της.

Άλλα οι νεώτεροι Έλληνες την τραγική αυτή ιστορία του Έποπα, την άλλαξαν με μια άλλη ιστορία, πολύ πιο διαφορετική από την προηγούμενη.

Λένε λοιπόν ότι ο Κόκκυξ και ο

Έποψ ήταν κάποτε ανδρόγυνο, με τα όνοματα Κούκκος και Πούπα. Άλλα ο Κούκκος ήταν τόσο κακός κι ανάποδος σύντροφος, που κάθε μέρα τη μάλλωνε την δυστυχισμένη την Πούπα. Σαν παράγινε το κακό, σηκώθηκε τότε μια μέρα κι η Πούπα κι έφυγε από το σπίτι της για να πάει να βρή τη μοίρα της και να κλάψει τον πόνο της. Εκεί, που πήγαινε στο δρόμο, βρήκε μια γριά, που καθόταν σ' ένα βράχο για να ξεκουραστεί. Ποιος ξέρει από τι μέρος έρχόταν! Κάθισε κι η Πούπα κοντά στη γριά, και της διηγήθηκε την ιστορία της. Τότε η γριά, που

Άλλα η Πούπα πέταξε ακόμα πιο μακριά.

δεν ήταν άλλη από τη μοίρα της μεταμορφωμένη, της είπε: «Άκουσε τί θα σου πω. Να φύγεις από δω μακριά, να περάσεις εκείνο το δάσος, που βλέπεις πιο κάτω και να κατεβείς πίσω προς τ' ανοιχτό μέρος. Εκεί θα βρεις ένα άλωνι, που στην άκρη του είναι ένας κύλινδρος. Εκεί απάνω να καθίσεις και να χτυπήσεις 3 φορές τα χέρια σου, φωνάζοντας τη μοίρα σου. Κι όταν εκείνη παρουσιαστή μπροστά σου, να της ζητήσεις, ότι θελήσεις».

Η Πούπα τότε πέρασε κάτω στο δάσος, όπως της είπε η γριά, βγήκε σ' άλωνι και πήγε και κάθισε πάνω στον κύλινδρο, που ήταν στην άκρη. Χτύπησε 3 φορές τα χέρια της και φώναξε: «Μοίρα μου, μοίρα μου, κάνε με πουλί, αν μπορείς, να ήσυχάσω πια από τον Κούκκο!» Δεν πρόφτασε να τελειώσει τα λόγια της και μεταμορφώθηκε σ' ένα όμορφο πουλί, τον πούπο, που πέταξε προς την πεδιάδα. Άλλα την ώρα εκείνη

ΓΛ. ΠΡΩΤΟΠΑΠΑ

έφθασε κοντά της κι ο Κούκκος, που έτρεχε από πίσω της για να την βρή: «Κού... κού..., φώναξε, εγώ είμαι, ο Κούκκος!» Άλλα η Πούπα του αποκρίθηκε από ψηλά: «Πού... Πού... Πού!» δηλ. «Πάω... πάω... πάω!» και πέταξε όσο μπορούσε πιο γρήγορα και πιο μακριά.

Μα ο Κούκκος για να την προφθάσει παρακάλεσε τον Θεό να γίνη κι αυτός πουλί, για να μπορέσει να τρέξει δίπλα της. Και πράγματι ο Θεός τον μεταμόρφωσε σε πουλί, μα η γυναίκα του ήταν πια μακριά του.

Από τότε ο Κούκκος, όπου γυρίσει κι όπου σταθεί, φωνάζει, δέκα, είκοσι, πενήντα φορές τη γυναίκα του: «Κού...κού... κού...κου! που είσαι Πούπα; έδω είναι ο Κούκκος σου!» Άλλα εκείνη όσο τον ακούει, τόσο και φεύγει πιο μακριά, γιατί θυμάται τί τράβηξε και δεν έχει καμιά διάθεση να ξαναγυρίσει κοντά του.

Έτσι ο Κούκκος ζή πάντα μονάχος του και φωνάζει διαρκώς «κού... κού...κού...κου...!», αλλά χωρίς αποτέλεσμα.

Γι' αυτό κι έμεις σήμερα για κάποιον, που ζή μοναχός του, λέμε «ζή μόνος του σαν τον Κούκκο», ή «τον άφισαν μοναχό σαν τον Κούκκο!»

Κ. ΠΑΛΑΜΑ

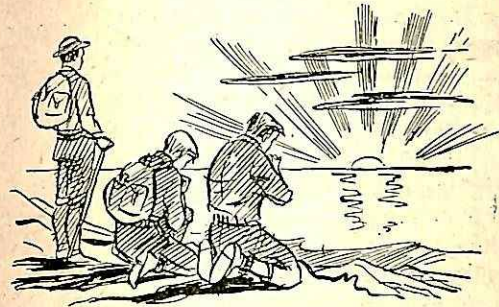
ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΩΝ ΒΟΥΝΩΝ

Βουνά της γής αυτής ελληνικά, διάφανα, καθαρά, πελεκημένα από τεχνίτη χέρια γνωστικά, σα μετεπημένα αγάλματα ένα ένα,

που κρύβετε τα μάγουλα λευκά και μοσχομυρισμένα τα λουλούδια, και πιο γερά απ' τις πέτρες, πιο γλυκά [γλυκά] κι απ' τους άνθους τα κλέφτικα τραγούδια.

κι από τα χαῖνα πλήθη εσείς μακριά, σε χρόνια σκλαβωμένα, θαμπά, [κρύα], θρέψατε εσείς του Γένους τη Θεά, την αιθεροπλάσμενη Έλευθερία!

ΣΤΟΝ ΟΛΥΜΠΟ

Από τα Γεράνεια της Έλασσόνας είκοσι μήνες τον καμάρωνα. Κι ο πόθος, ν' ανεβώ κάποτε τις κορφές του, ασίγαστος μού φούντωνε τα στήθη. Ώσπου ένα Σαββατόβραδο η φιλική μας συντροφιά πήρε την απόφαση. Και την επομένη στις 3 μετά τα μεσάνυχτα, ένα αυτοκίνητο, σχίζοντας με τους προβολείς του τα πυκνά σκοτάδια κι άγκομαχώντας, μās ανέβαζε από την Έλασσόνα, στον έλικοειδή ανήφορο. Στον Κοκκινοπλό κατεβήκαμε. Ψυχή δε φαινόταν πουθενά. Είς φάλαγγα κατ' άνδρα, μπροστά ο οδηγός. Στην ανατολή ή ροδοδάκτυλη αύγη άπλωνε τα χρυσορόδινα χρώματά της. Ένα άπαλό αεράκι χαίδευε τα πρόσωπά μας. Αρχισαν να ξυπνούν τα πουλιά. Και το πρωινό τους κέλεδμα, εύλαβικό ύμνολόγημα στον Δημιουργό, σκόρπιζε άγαλλίασι στην ψυχή μας.

Κι έμεις ανεβαίναμε, ανεβαίναμε, ανεβαίναμε. Στο διάβα μας τα πεσμένα ξερά φύλλα των ελάτων έτριζαν κάτω απ' τα πόδια μας. Πού και πού κανένα άγρίμι ξεπεταγόταν

ξαφνιασμένο απ' το πέρασμά μας. Κάποια ώρα κι ενώ όλοι μας σκυφτοί κι άμίλητοι όλο και προχωρούσαμε, ένα ξαφνικό ρρρρρ άναμέσα στα πόδια μας, μās κατατρόμαξε. —Τις άφιλότιμες, μās λαχτάρησαν. λείει ο πρώτος.

—Δεν έχεις κι άδικο, άπαντῶ. Οι πέρδικες τρόμαξαν και τον Κατσάνη ακόμα. Αυτόν, που είχε σπείρει τον τρόπο στους Άρβανίτες του Άλη πασά. Σιωπήσαμε πόλι. Θέλαμε να χαρούμε σιωπηλοί το ξύπνημα της φύσης. Είχαμε φτάσει σε μια όλογυμνη κορφή, όταν αντίκρυσσε όλοίσια μπροστά μας έναν όλοπόρφυρο ήλιο να ανάδύεται από τα όλογάλανα νερά του Αιγαίου. Σταματήσαμε έκστατικοί. Τέτοιο θέαμα δεν το είχα φαντασθή ποτέ μου. Ούτε στ' όνειρό μου.

Τί μεγαλοπρέπεια! Τί μαγεία! Μπροστά στο θεϊκό μεγαλείο υποκλίνεται εύλαβικά ή ανθρώπινη ψυχή. Παρακολουθήσαμε το ξεκόλλημα του ήλιου απ' τα νερά και το άργό του

Όλυμπος: Ο θρόνος του Διός.

Κ. ΚΗΠΟΥΡΟΥ

άνεβασμα στον όρίζοντα, άμίλητοι, συνεπαρμένοι. Και τότε σε όλων μας το νου ή ίδια σκέψις ανέβλυσε. Προσευχή! Γονατίσαμε και τα χείλη μας άργοςάλεψαν στα θερμά λόγια μιάς προσευχής.

Η συγκίνηση, που νοιώσαμε, θα μού μείνη άλησμόνητη. Ήταν ή πιο θερμή προσευχή, που έκανα ποτέ.

Ύστερα σκορπίσαμε. Τρέξαμε. Πηδήσαμε. Σκαρφαλώσαμε. Χαθήκαμε σε λαγκαδιές άπόκρημες. Προβάλαμε σε ράχες πανύψηλες. Ήπιαμε κρυστάλλινο νερό σκυμμένοι πάνω σε κάποια κρυβρύση. Θέλαμε να χαρούμε με όλες μας τις αισθήσεις την εξίσια όμορφιά της Έλληνικής φύσης. Οι 42 κορφές του γέρω Όλυμπου πέρηφανες, σαν κόρες λυγερόκορμες, ύψωνονταν κοντά μας. Άχόρταγα τα μάτια μας τις καμάρωναν. Άσυγκράτητη ή φαντασία μας, σχίζοντας του χρόνου τα βάθη, πέταξε σε παλές δοξασμένες εποχές. Και τα έκθαμβα μάτια μας αντίκρυσαν σε κάθε κορυφή κι από ένα θεϊκό θρόνο. Άνάμεσά τους, πιο ψηλός, πιο λαμπρός, στού «Μύτικα» την αίχμη, ο θρόνος του Δία: Του πατέρα των Θεών και των ανθρώπων.

Κι' όταν άργά το άπόγευμα πήραμε το δρόμο του γυρισμού, τα πρόσωπά μας έκτινοβολούσαν Δύναμι και άγάπη φώλιαζαν στις καρδιές μας. Η δύναμι ή άκατάλυτη του Θεού. Η άγάπη ή άστείρευτη της Πατρίδος.

ΠΩΣ ΝΑ ΠΡΟΛΑΜΒΑΝΕΤΕ ΤΑ ΔΥΣΤΥΧΗΜΑΤΑ

ΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ

Προχθές λοιπόν σās έλεγα—στο δρόμο σαν βαδίζομε

τί πρέπει να προσέχωμε. Και τώρα συνεχίζομε: Μόλις το πεζοδρόμιο, παιδιά μου, κατεβήτε, περάστε άμέσως άντικρύ. Και μὴν ξεχνάτε ιδίως, πώς πρέπει να προσέξετε και να διευθυνητε ίσια, έντελώς άπέναντι, κι όχι ποτέ πλάγιως.

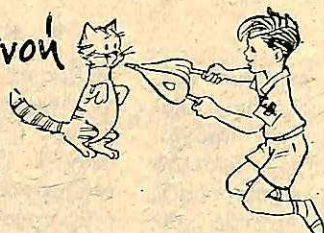
Ίσια είναι πιο σύντομα. Ταχύτερα περνάτε κ' έτσι στη μέση της όδοϋ πιο λίγο περπατάτε. Κ' ένας κανόνας βασικός, που οι κηδεμόνες όλοι πρέπει καλά να τον τηρούν, προπάντων σε μια πόλι.

Σ' αυτό πολύ προσεκτικούς τους κηδεμόνες κάνω: Πιο κάτω από έπτά έτών παιδιά δεν πρέπει μόνα τους στο δρόμο να κυκλοφορούν. Άπό έπτά κι άπάνω. Πιο πριν ούτε δυο βήματα χωρίς τον κηδεμόνα τους.

Ο ΠΑΠΠΟΥΣ

Τεχνητή αναπνοή

1) Τοποθετούμε το θώρα μπου-
μητα (το πρόσωπό του προς τα
κάτω) και τα χέρια του σταυρω-
μένα κάτω από το κεφάλι. Στρέ-
φομε το πρόσωπό του ελαφρώς
προς τη μία πλευρά. Κάτω από το
στομάχι παρεμβάλλουμε μία δι-
πλωμένη κουβέρτα.

2) Γονατίζουμε με το ένα ή με
τα δύο γόνατα κατά το κεφάλι
του θύματος με το πρόσωπό μας
έπάνω στη ράχη του, εις τρόπον
ώστε οι παλάμες να είναι άκριβώς
κάτω από τις ώμοπλάτες.

3) Φέρομε το σώμα μας ελα-
φρώς προς τα εμπρός με τα χέ-
ρια τεντωμένα ώστε να είναι σχε-
δόν κάθετα, αφήνοντας το βάρος
μας βαρυνμένο να πέφτει επάνω
εις το θώρα. Αυτή είναι η φάσις
τῆς έκπνοης. (Κατά τὴν πρακτι-
κὴν ἀσκήσιν ἡ πίεσις πρέπει νὰ
εἶναι ελαφρὰ ἰδίως ὅταν τὸ ὑπο-
τιθέμενον θώρα εἶναι μικρότερον
ἀπὸ τὸ ἀσκούμενον).

4) Ἀμέσως κατόπιν φέρομε τὰ
χέρια μας πρὸς τοὺς ἀγκῶνας τοῦ
θύματος· καὶ ἀνυψώνομε τοὺς
βραχίονάς του πρὸς τὰ ἄνω. (Φά-
σις εἰσπνοῆς). Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ
ὑψώσωμε τὸν θώρακά του ἀπὸ
τὸ πάτωμα. Ἐπαναλαμβάνομε τὸν
κύκλον 12 φορές στὸ λεπτὸ κάνου-
τας ἰσόχρονες κινήσεις διὰ τὴν
πίεσιν καὶ τὴν ἀνύψωσιν.

ΥΓΙΕΙΝΕΣ ΤΡΟΦΕΣ

Οἱ φυτικές τροφές εἶναι ἀπα-
ραίτητες γιὰ τὴ διατροφή μας,
διότι περιέχουν βιταμίνες καὶ
πολλὰ ἄλλα. Ὁ φῶσφορος,
ποῦ ὠφελεῖ πολὺ, ὅσους ἐργά-
ζονται πνευματικά, βρίσκεται
σὲ ἰκανὴ ποσότητα εἰς τὰ λα-
χανικά.

Οἱ χορτόσουπες, ἰδίως τὸ
βράδυ τὸ χειμῶνα, εἶναι παρὰ
πολὺ ὠφέλιμες γιὰ ὅλους.

Μία ἀπὸ τὶς ὑγιεινότερες φυ-
τικές τροφές εἶναι τὸ λάχανο.

Τὸ λάχανο εἶναι πολὺτιμη
τροφή. Πλούσιο σὲ θειούχους
οὐσίες. Τονώνει τὸ δέρμα. Εἶναι
μαλακτικό, ἀντιαρθρικό καὶ
καταπραῖνει τὸ βήχα. Ὡς χορ-
τόσουπα εἶναι θαυμασιὰ τροφή,
ἰδίως γιὰ παιδιά. Ζουμί ἀπὸ
βρασμένο λάχανο καθαρίζει τὸν
ὀργανισμό ἀπὸ τὰ δηλητήρια.

Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες καὶ οἱ
Ρωμαῖοι τὸ χρησιμοποιοῦσαν,
σὲ πολλὰς περιπτώσεις, ὡς φάρ-
μακο. Ἀβραστο εἶναι δυσκολο-
χώνευτο, ἀλλὰ βρασμένο καὶ ὄχι
μὲ πολλὰ λίπη, εἶναι πολὺ εὐ-
κολοχώνευτο.

Μία ἄλλη ἐπίσης ὑγιεινὴ τρο-
φή εἶναι καὶ τὸ καρότο.

Τὸ καρότο περιέχει βιτα-
μίνες Α.Β.Γ., σάκχαρο καὶ πολ-
λὰ ἄλλα, ἰδίως φωσφορικά.

Δάναμώνει τὰ μάτια. Ἐπειδὴ
τὰ συστατικά του βρίσκονται

κυρίως στὴ φλούδα, δὲν πρέπει
νὰ ξεφλουδίζεται, ἀλλὰ νὰ
βουρτσίζεται ἢ νὰ τρίβεται μὲ
μιά σκληρὴ φανέλλα καὶ νὰ
πλένεται καλά.

ΣΧΟΛΕΙΟ ΟΧΙ ΩΡΟΛΟΓΙ

(Συνέχεια ἀπὸ σελ. 14)

νόχωρα εἴμαστε. Κοιτάξτε τί ὕγρα-
σία ἔχουν οἱ τοῖχοι, δέστε τὴν ὀροφή,
τὸ πάτωμα, τὰ παράθυρα. Ὅλα
ἔχουν σαπίσει.

Κατασυγκινημένος ὁ Τῶνης ἄκουε
τὰ παιδιά νὰ τοῦ μιλοῦν καὶ ἡ ψυχὴ
του γέμισε ἀπὸ συμπόνια. Στὸ τέ-
λος μίλησε κατὰ τὸ Δάσκαλο, τοὺς
ἀποχαίρεται καὶ ἔφυγε. Τὴν ἄλλη
μέρα πῆρε τὴν ἀπόφασιν νὰ κάμῃ
σχολεῖο. Τρὺς συγχωριανούς του,
ποὺ ἐξακολουθοῦσαν νὰ θέλουν ὠρο-
λόγι τοὺς εἶπε:

—Τὸ ὠρολόγι θὰ χτυπᾷ τὶς ὥρες,
ἀλλὰ σεῖς θὰ εἰσθε κοιμισμένοι. Ἐνῶ
τὸ σχολεῖο θὰ σᾶς φωτίζει τὸ νοῦ,
θὰ σᾶς μαθαίνει γράμματα καὶ τὸ
χωριό μας θὰ γίνῃ φιλοπρόδο καὶ
προκομμένο.

Ἔτσι ἡ Ἐρυθροσταυρίτικη ἰδέα
ἐθανατοῦργησε.

Β. Γ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ

ΔΕΛΦΟΙ

(Συνέχεια ἀπὸ σελ. 9)

ἐμπνέει καὶ εἰς τὸν πιὸ ἀνίδεο ἐπι-
σκέπτη αἰσθήματα ἱεροῦ μυστηρίου
καὶ ψυχικῆς ἀναστάσεως.

Ἀπὸ τὸν ἐξώστη τῶν Δελφῶν ὁ
ἐπισκέπτης ἔχει νὰ ἀποθαυμάσῃ τὴν
γύρω φύσιν τοῦ ἱεροῦ χώρου τῶν
Δελφῶν μὲ τὴν Κασταλία, τὴν Λαγ-
γάδα τοῦ Πλείστου καὶ τὶς Φαι-
δριάδες. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἔχει
νὰ ἀπολαύσῃ τὸ ἐξάισιο θέαμα τοῦ
Κρισαίου πεδίου ὅπου σήμερα ὁ
μοναδικὸς εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐλαιῶν
τῆς Ἀμφίσσης, τὰ γύρω βουνὰ τῆς
Ρούμελης, τὴν παραλία τοῦ κόλ-
που τῆς Ἰτέας καὶ τὸ Γαλαξίδι καὶ
εἰς τὸ βάθος τὸν Κορινθιακὸ καὶ τὰ
βουνὰ τῆς Πελοποννήσου. Στὴν ἀρχὴ
τοῦ ἐλαιῶνος εἶναι τὸ ὠραῖο χωριὸ
Χρῖσθ, ἡ ἀρχαία Κρίσα, ποὺ ἦταν
καὶ ἔδρα τοῦ ἡρωικοῦ ἀρχιερέως
τῶν Σαλῶνων (Ἀμφίσσης) Ἡσαίου,
ὁ ὁποῖος ἔπεσε ἡρωικά, μαχόμενος
στὴν Ἀλαμάναν (22 Ἀπριλίου 1821).

Π. ΚΑΛΟΝΑΡΟΣ

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Πραμάντων—Ἀρτῆς
φυτεύουν δένδρα.

Juniors of the Elementary School Pra-
manta—Arta planting trees.

ΚΥΠΑΡΙΣΣΟΦΥΤΕΙΕΣ

Π. ΓΡΙΣΠΟΥ

Εἰς τὸ προηγούμενον τεῦχος εἶδαμε
πῶς γίνονται οἱ ἀναδασώσεις μὲ
κωνοφόρα. Κωνοφόρο εἶδος εἶναι καὶ
τὸ Κυπαρίσσι, ποὺ τὸ εὐνοεῖ πολὺ τὸ
ἔδαφος τῆς χώρας μας. Περισσότερο
ὅμως εὐδοκιμεῖ εἰς τὰ παραλιακὰ μέρη,
στὰ νησιά καὶ γενικῶς ἐκεῖ ὅπου
ἀναπτύσσεται καὶ τὸ ἡμερο Πεύκο.
Ἀπὸ αἰσθητικῆς ἀπόψεως, δάσος
μικτὸ ἀπὸ Πεύκα καὶ Κυπαρίσσια
δίνει ὠραῖο συνδυασμὸ χρωμάτων
καὶ γραμμῶν. Τέτοιον ἐπιτυχὴ συν-
δυασμὸ ἔχουν κάμει εἰς τὸ θαυμασιὸν
βασιλικὸ δάσος εἰς τὸ Τατόι, ἔξω
ἀπὸ τὴν Ἀθήνα.

Μιά ἀπὸ τὶς περιοχὲς τῆς Ἑλλάδος,
ποὺ ἔχει πολλὰ Κυπαρίσσια εἶναι
ἡ παραλιακὴ Πελοπόννησος καὶ περισ-
σότερο ἡ βόρειος παραλία τῆς Κοριν-
θίας, τῆς Αἰγιαλείας καὶ Ἀχαΐας.
Ὅλες οἱ κοντοραχοῦλες τῆς Κυλλήνης
(Ζήρεις) τῶν Ἀροανίων (Χελμού)
καὶ τοῦ Παναχαΐκου (Βοδιᾶ) εἶναι
κατάφυτες ἀπὸ Κυπαρίσσια, ποὺ
φαντάζουν μὲ τὶς μαυροπράσινες ψι-
λόλιγνες σιλουέττες τους, ἑπάνω εἰς
τὰ ἄσπρα χρώματα, τὰ ὁποῖα οἱ
χωρικοὶ ὀνομάζουν ρίπτες.

Πρωτογενέστες τοῦ ὠραίου αὐτοῦ
ἔργου, εἰς τὴν Κορινθίαν, ὑπῆρξαν
πρὸ 60 περίπου ἐτῶν τρεῖς ἀνθρω-
ποι, οἱ ὁποῖοι μὲ ἀλτρουϊσμόν καὶ
ἀνιδιοτέλειαν ἀφιέρωσαν τὴν ζωὴν τους
εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς κυπαρισσοφυ-
τείας καὶ τῆς δενδροκομίας γενικῶ-
τερα εἰς τὴν Ἐπαρχίαν τους, ἀπὸ
τὴν ὁποίαν διεδόθησαν καὶ στὶς γει-
τονικὰς ἐπαρχίας. Οἱ τρεῖς πρωτοπό-
ροι τῆς ἀναδασώσεως καὶ τῆς δενδρο-
κομίας εἶναι ὁ γεωπόνος Ἰωάννης
Σταματούλης, καὶ οἱ δημοδιδάσκαλοι
Βασίλ. Ντόκας, τοῦ χωριοῦ Πιτσᾶ
καὶ Χρήστος Γκολφινόπουλος, τοῦ
χωριοῦ Λυκοποριά. Σ' αὐτοὺς τοὺς
τρεῖς ἀνθρώπους ὀφείλουν χιλιάδες

Ὁ καθαρὸς ἀέρας, ἡ γυ-
μναστική, ἡ καθαριότης καὶ
ὁ ὀρθὸς τρόπος διατροφῆς
ἐξασφαλίζουν τὴν υγείαν καὶ
τὴν ὁμορφίαν

χωρικῶν οικογενειῶν εἰς τὴν Πελο-
πόννησον, ἄμεσα ἢ ἔμμεσα, τὴν εὐη-
μερίαν τους. Γιατὶ εἰς τὰ μέρη αὐτά,
ποὺ εἶναι ἀπὸ τὰ πιὸ πυκνοκατω-
κημένα τῆς ἀγροτικῆς Ἑλλάδος, τὸ
Κυπαρίσσι ἔλυσε, ὡς ἕνα σημεῖο, τὸ
πρόβλημα τῆς στενότητος τῆς γεωρ-
γικῆς γῆς. Ἐπέτρεψε δηλ. τὴν ἰκα-
νοποιητικὴν ἐκμετάλλευσιν ἀγόνων ἔδα-
φῶν, ποὺ ἦσαν ἀκατάλληλα γιὰ
ὅποιαδήποτε ἄλλη καλλιέργεια.

Ἔτσι, κάθε φρόνιμος ἀγρότης,
δὲν ἄφινε τὰ ἄγωνα μέρη χέρσα χωρὶς
νὰ τοῦ δύνουν κανένα ἔσοδο, ἀλλὰ
τὰ φύτευε μὲ κυπαρίσσια καὶ ἐξησφά-
λιζε ἕνα καλὸ εἰσόδημα εἰς τὴν οἰκο-
γενεῖάν του, ἢ τὸ μέλλον τῶν παιδιῶν
του. Καὶ θὰ δοῦμε ἀμέσως τὸ πῶς.

Σὲ κάθε στρέμμα τέτοιων ἀγόνων
ἔδαφῶν, μποροῦν νὰ φυτευθοῦν 65-
120 κυπαρίσσια. Αὐτὰ γίνονται ὡ-
ριμα γιὰ ὕλοτομία ὕστερα ἀπὸ 20
μὲ 25 χρόνια. Ἡ ὕλη τοῦ κυπαρι-
σιοῦ, ποὺ εἶναι πάντα λιγοστή,
εἶναι καὶ πάντοτε περιζήτητη. Γιατὶ
τὸ κυπαρισσόξυλο εἶναι εὐκολοκα-
τέργαστο.

Προπολεμικῶς, κάθε ὠριμο κυ-
παρίσσι, ἐπωλεῖτο κατὰ μέσο ὄρο
1000 δραχμές. Ὡστε ἀπὸ ἕνα στρέμ-
μα ἄγογο τόπο, ὁ ἀγρότης, φυτεύον-
τάς το μὲ κυπαρίσσια, ἐξησφάλιζε
εἰσόδημα 65-120 χιλιάδες δραχμές,
ποὺ τὸ εἰσέπραττε ὕστερα ἀπὸ 20
μὲ 25 χρόνια. Αὐτὸ εἶναι ἕνα εἶδος
ἀνατοκισμοῦ δηλ. τόκου καὶ τόκου
τοῦ τόκου. Κι ἀλήθεια αὐτὸ κάνουν
οἱ χωρικοί. Συνηθίζουν νὰ φυτεύουν
κυπαρίσσια γιὰ λογαριασμὸν κάθε
νεογέννητου κοριτσιοῦ. Αὐτὰ εἶναι
ἡ προῖκα του. Κορίτσια καὶ κυπαρί-
σια μεγαλώνουν πλὴλ πλᾶ. Τὰ κυπα-
ρίσσια εἶναι ἔτοιμα γιὰ ὕλοτομία,
τότε ποὺ καὶ τὸ κορίτσι εἶναι ἔτοιμο
γιὰ γάμο.

Καθὼς τὸ κυπαρίσσι ψηλώνει μὲ
τὰ χρόνια, τὸ κλαδεύουν ἀπὸ κάτω,
δηλ. κόβουν τὰ χαμηλότερα κλωνά-
ρια του. Αὕτη ἡ ἀποκλάδωσις δὲν
πρέπει νὰ ξεπερνᾷ τὸ 1/3 τοῦ συνολ-
ικοῦ ὕψους τοῦ δένδρου. Εἶναι κακὴ
συνήθεια νὰ κλαδεύουν τὸ δένδρο

πολὺ ψηλά. Πάντα ὅμως ἀφίνουν,
χαμηλά, στὴ ρίζαν ἕνα μικρὸ κλωνάρι
ἀκοπο. Ὅταν κόψουν τὸ ὠριμὸ πιὰ
κυπαρίσσι, προσέχουν ὥστε ἡ τομὴ
νὰ γίνῃ ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἐπίτηδες ἀφη-
μένο κλωνάρι. Τὸ κλωνάρι αὐτὸ θὰ
γυρίσῃ πρὸς τὰ ἑπάνω καὶ βοηθού-
μενο ἀπὸ τὸ ἔτοιμο καὶ πλούσιο
ριζικὸ σύστημα τοῦ δένδρου, θὰ
αὐξηθῇ καὶ θὰ πάρῃ τὴν θέσιν τοῦ
κορμοῦ, ποὺ κόπηκε. Ἔτσι τὸ κυπα-
ρίσσι ξαναγίνεται ἀπὸ τὴν ἰδίαν ρίζαν
χωρὶς νὰ χρειασθῇ φύτευμα νέου
φυταρίου.

Τὸ Κυπαρίσσι δὲν γίνεται ἀπὸ
μοσχεύματα, ὅπως τὰ πλατύφυλλα
εἶδη, ἡ Λεύκα, ὁ Πλάτανος, ὁ Φτελιάς,
ἡ Ἐλιά κλπ. Τὸ Κυπαρίσσι γίνεται
μόνο ἀπὸ σπόρον (σπέρμα). Ὁ σπό-
ρος πρέπει νὰ προέρχεται ἀπὸ ὠριμα
κυπαρισσόμηλα. Τὰ ὠριμα διακρί-
νονται ἀπὸ τὸ χρῶμα τους, ποὺ
εἶναι στακτὶ καὶ γιὰτὶ ἀρχίζουν νὰ
σκάζουν. Τὰ ἄγουρα ἔχουν χρῶμα
πράσινο καὶ εἶναι κλειστά.

Ἡ σπορὰ δὲν γίνεται ἀπ' εὐθείας
εἰς τὸ ἔδαφος. Σπέρνομε πρῶτα σὲ
σπορεῖο, κατὰ μῆνα Φεβρουάριο ἢ
Μάρτιο. Ὁ σχολικὸς κήπος, ἂν
διαθέτῃ 3-4 βραγιὲς τὸ χρόνο γιὰ
κυπαρίσσι, θὰ ἔχῃ μιὰ ἀρκετὴ παρα-
γωγὴ φυτωρίων γιὰ τὶς ἀναδασω-
τικὰς ἀνάγκας τῆς κοινότητος. Ἀπὸ
τὶς βραγιὲς, μεταφυτεύομε τὰ κυπα-
ρισσάκια στὴν ὀριστικὴν θέσιν
κατὰ Ὀκτώβριο ἢ Νοέμβριο, ὥστε
νὰ ἐπωφεληθοῦν ἀπὸ τὶς φθινοπωρι-
νὲς βροχές. Ἡ φύτευσις γίνεται κατὰ
γραμμὲς, ποὺ ἀπέχουν μεταξὺ τους
3-4 μέτρα. Ἐπίσης 3-4 μέτρα πρέπει
νὰ ἀπέχῃ τὸ ἕνα κυπαρισσάκι ἀπὸ
τὸ ἄλλο μέσα στὴ γραμμὴ. Ὡστε
ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα κυπαρισσάκια γύρω
τὸ κάθε κυπαρίσσι ἀπέχει 3-4 μ.

Ἀναδασώσεις μὲ κυπαρίσσια μπο-
ροῦμε νὰ κάνωμε σὲ ξερὰ καὶ ἐλα-
φρὰ χρώματα καὶ στὶς βουνοπλαγιὰς
μέχρι 700 μ. ὕψος πάνω ἀπὸ τὴν
ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης. Μετὰ τὸ
Πεύκο, τὸ Κυπαρίσσι εἶναι τὸ πιὸ
κατάλληλο εἶδος γιὰ ἀναδασώσεις
πτωχῶν ἔδαφῶν.

Ἀναδασώσεις μὲ κυπαρίσσια μπο-
ροῦμε νὰ κάνωμε σὲ ξερὰ καὶ ἐλα-
φρὰ χρώματα καὶ στὶς βουνοπλαγιὰς
μέχρι 700 μ. ὕψος πάνω ἀπὸ τὴν
ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης. Μετὰ τὸ
Πεύκο, τὸ Κυπαρίσσι εἶναι τὸ πιὸ
κατάλληλο εἶδος γιὰ ἀναδασώσεις
πτωχῶν ἔδαφῶν.

Ε.Σ.Ν. 1ου καὶ 2ου Δημ. Σχολ. Βασιλι-
κῶν Θεσ/κης καθαρίζουν τὰ πεύκα ἀπὸ
τὶς κάμπιες.

Juniors of 1st and 2nd Elementary
School Vassilika Salonica destroying
the caterpillars of the pinetrees.

ΚΙΝΗΣΙΣ Ε.Ε.Σ.Ν.

Ο Έλληνικός Έρυθρός Σταυρός Νεότητος εϋχεται εις τους φίλους του συνεργάτας, Εκπαιδευτικούς και Έρυθροσταυρίτας, καλὰ Χριστούγεννα και εϋτυχές τὸ Νέον Έτος.

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΔΙΑ ΤΟ ΒΡΑΒΕΙΟΝ «ΑΧΙΛ. ΚΥΡΟΥ»

Η Έφορεία του Έλληνικού Έρυθρου Σταυρου Νεότητος, προκηρύσσει διαγωνισμόν μεταξύ των ομάδων Ε.Ε.Σ.Ν. κατά το σχολ. έτος 1956/57 διὰ τὸ βραβείον «Αχιλ. Κύρου».

Επὶ τῇ ἑκτῇ ἐπετείῳ τοῦ θανάτου τοῦ ἀειμνήστου Προέδρου τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν. Ἀχιλλέως Κύρου, ἡ ἑφημερίς «ΕΣΠΙΑ» προσέφερε, εἰς μνήμην αὐτοῦ, τὸ ποσὸν τῶν 5.000 δραχμῶν, ἵνα ἀπονεμηθῇ ὡς βραβεῖον Α' ἐκ 3.000 δρχ. καὶ Β' ἐκ 2.000 δρχ. εἰς δύο ομάδας Έρυθροσταυριτῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ ἀναπτύξουν τὴν καλύτεραν Έρυθροσταυρικὴν δρᾶσιν κατὰ τὸ σχολικὸν έτος 1956/57.

Τὰ ποσὰ καὶ τῶν δύο βραβείων θὰ δοθοῦν εἰς σχολικὰ εἶδη ἢ γεωργικὰ ἐργαλεῖα τῆς προτιμήσεως τῶν βραβευθησομένων.

Αἱ ομάδες Ε.Ε.Σ.Ν., αἱ ὁποῖαι ἐπιθυμοῦν νὰ λάβουν μέρος εἰς τὸν διαγωνισμόν, θὰ ἀποστέλλουν διὰ τοῦ Δ/ντοῦ τοῦ Σχολείου, πρὸς τὸν Ἐπιθεωρητὴν τῶν Σχολείων τῆς περιφερείας τῶν ἑκθεσίων τῆς δράσεως τῶν.

Ο κ. Ἐπιθεωρητής, μετὰ τὸν προσήκοντα ἔλεγχον, θὰ διαβιβάσῃ μέχρι τέλους Ἰουλίου 1957 εἰς τὰ γραφεῖα τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν. (ὁδὸς Μάκενζυ Κίγκ 1) ὅσας κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ εὐρίσκει ἀξίας βραβεύσεως.

Ἀφοῦ συγκεντρωθοῦν ὅλαι αἱ προτάσεις τῶν κ.κ. Ἐπιθεωρητῶν, πενταμελὲς Ἐπιτροπὴ, ἀποτελουμένη ἐκ δύο ἀντιπροσώπων τοῦ Ἑλληνικοῦ Έρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος, ἐνὸς Εκπαιδευτικοῦ Συμβούλου τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, δύο Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν, ἐνὸς τῆς Μέσης καὶ ἐνὸς τῆς Δημοτικῆς, τῶν ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεὶ Εκπαιδευτικῶν περιφερειῶν, θὰ κρίνῃ εἰς ποίας ομάδας θὰ ἀπονεμηθοῦν τὰ ἀνωτέρω βραβεῖα, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν τομέων δραστηριότητος, τῶν συνθηκῶν καὶ τῶν εἰς τὴν διάθεσιν τῶν διαγωνιζομένων μέσων.

ΑΙ ΥΙΟΘΕΣΙΑΙ ΣΥΝΕΧΙΖΟΝΤΑΙ

1) Τὸ 30ὸν Δημ. Σχολεῖον Β' περιφ. Ἀθηνῶν ἔστειλε εἰς τὸ Δημ. Σχολεῖον Ἑλαίας Φιλιατῶν 7 μεγάλα δέματα με ἱματισμὸν καὶ σχολ. ὑλίκον.

2) Τὸ Κολλέγιον Ἀθηνῶν (Ψυχικοῦ) ἔστειλε εἰς τὰ Δημ. Σχολεῖα Λαυριανῶν Ἰωαννίνων, Βολονοσίων Ζαγορίου Μετσόβου, Ἀγ. Νικολάου Φιλιατῶν, Βρύσης Ἀμαρίου Ρεθύμνης, Προδρόμου Ἀλωπίας, Καλλίου Δωρίδος καὶ

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Μοτεσνίτης Φλωρίνης κουρεύουν τοὺς συμμαθητὰς τῶν.

Juniors of Elementary School Motesnitsis Florina cutting the hair of their school-mates.

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Πέρδικας Παραμυθιάς φυτεύουν δένδρα εἰς τὸ δημόσιον δρόμον.

Juniors of Elementary School Perdica planting trees along the highway

Ἀσπιδίης Ναυπακτίας 7 χαρτοκιβώτια με σχολικὰ βιβλία, βιβλία μαθητικῆς βιβλιοθήκης καὶ παιδικὰ περιοδικὰ.

3) Τὸ Β' Γυμνάσιον Θηλέων Ἀθηνῶν ἔστειλε εἰς τὸ Δημ. Σχολεῖον Ἐξω Γωνιάς Θήρας 1 δέμα με σχολ. ὑλίκον.

4) Ἡ Ἱδιωτικὴ Σχολὴ Αὐλωνίτου Ἀμφιάλης Πειραιῶς ἔστειλε εἰς τὸ Δημ. Σχολεῖον Νεαπόλεως Κοζάνης 2 χαρτοκιβώτια με σχολικὰ εἶδη.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΙ ΔΡΑΣΕΩΣ

Παρακαλοῦμεν, ὅπως αἱ πρὸς δημοσίευσιν ἀποστέλλόμεναι φωτογραφίαι, παρουσιάζουν ποικίλην δρᾶσιν (ἀλλολοβοηθείας, ὑγιεινῆς, ὑπηρεσιῶν πρὸς τὴν Κοινότητα, Α' Βοηθειῶν κλπ.) καὶ ὄχι μόνον σχολ. κήπου, οἱ δὲ Έρυθροσταυρίται νὰ φέρουν τὸ περιβραχιόνιον τοῦ Έρ. Σταυροῦ.

ΧΑΜΟΜΗΛΙ ΕΙΣ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ

Τὰ κάτωθι Δημ. Σχολεῖα μᾶς ἀπέστειλαν ξηρὸν χαμαίμηλον διὰ Νοσηλευτικὰ Ἰδρύματα.

Ἀηδοχωρίου Κονίτης, Μηλέας Φωκίδος, Καλοσκοπῆς Φωκίδος, Τριστένου Φωκίδος, Ἑλληνοπύργου Καρδίτης, Πλατανίτου Ναυπακτίας, Χαιρεθιανῶν Κισσάμου Κρήτης, Καλύβου Κρήτης, Αἰγινίου Πιερίας, Κορινοῦ Πιερίας, Βορεινοῦ Ἀλπωπίας, Ἀρύθου Αἰγιαλείας, 2ου Αἰγίνης, Εὐο Αἰγίου, 16ου Πατρῶν, 1ου καὶ 2ου Ἐρατύρας Κοζάνης, Ἀμπελοκήπων Καστοριάς, Ἱστορικοῦ Καλπακίου, Σπαρτιῶν Κεφαλληνίας, Ἀλφειούσης Ὀλυμπίας καὶ τὸ Νηπιαγωγεῖον Νέου Πετριτοῦ Σιντικής.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕΝ ΜΗ ΛΗΣΜΟΝΗΤΕ ΟΤΙ:

1) Πρέπει νὰ στέλλετε εἰς τὰ γραφεῖα μᾶς σύντομον περίληψιν τῆς Έρυθροσταυρικῆς δράσεως τῶν μαθητῶν γιὰ νὰ δημοσιεύωμε εἰς τὸ Περιοδικὸ καὶ νὰ ἐνημερώνωμε σχετικῶς τὴν Γενεῦν.

2) Ὑπάρχουν εἰς τὰ Γραφεῖα μᾶς ὥραϊα μεταλλικὰ σήματα Ε.Ε.Ν., ἀντὶ 0,50 δρχ. ἕκαστον, τὰ ὁποῖα ἀποστέλλονται κατόπιν παραγγελίας καὶ ἀποστολῆς τοῦ ἀντιτίμου.

3) Τὰ ἐμβάσματα διὰ τὸ Περιοδικὸν νὰ μὴ στέλλωνται προσωπικῶς, ἀλλὰ ἀπὸ προσωπῶς Ἑλληνικὸν Έρυθρὸν Σταυρὸν Νεότητος, ὁδὸς Μάκενζυ Κίγκ 1, διότι ἄλλως δυσχεραίνεται ἡ εἰσπραξίς.

4) Ἐπιστροφὰι φυλλαδίων περιοδικοῦ γίνονται δεκταὶ μόνον μέχρι τέλους τοῦ ἐπομένου μηνός, δηλ. φυλλάδια Δ/βρίου ἔ.ε. θὰ γίνωνται δεκτὰ μόνον μέχρι τέλους Ἰανουαρίου.

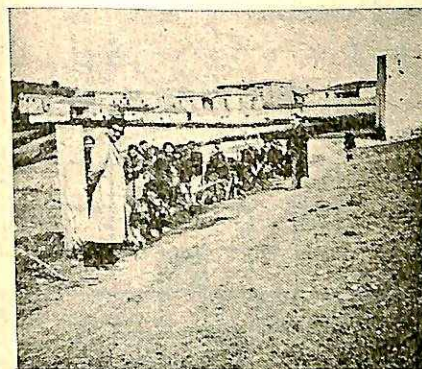
5) Πρέπει νὰ συμπληρωθοῦν καὶ νὰ μᾶς σταλοῦν τὸ ταχυῶν αἱ καταστάσεις ἔγγραφῆς Έρυθροσταυριτῶν καὶ τὰ Γεν. δελτία.

6) Πωλεῖται εἰς τὰ γραφεῖα μᾶς βιβλίον Πρώτων Βοηθειῶν βιβλιοδετημένον ἀντὶ 7,50 δρχ. Διὰ τὰς ἐπαρχίας ἐπὶ πλεόν 2,50 δρχ. διὰ ταχυδρομικά.

ΔΡΑΣΙΣ ΟΜΑΔΩΝ ΕΕΣΝ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Οἱ Ε.Ε.Ν. μαθηταὶ τοῦ Δημ. Σχολείου Χρυσοχωρίου Καβάλλας, ἔχουν σχολ. φαρμακεῖο καὶ μαθητικὸν κουρεῖο. Καλλιεργοῦν

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Λυκούδιου—Ἐλασσόνος σκάπτουν χάνδρα πέριξ τοῦ σχολείου τῶν. Juniors of Elementary School Lycoudion Elasson making a ditch around their school.

σχολ. κήπο, εἰς τὸν ὅποιον ἐφύτευσαν 110 καλλωπιστικὰ δένδρα καὶ 50 καρποφόρα.

Οἱ Ε.Ε.Ν. μαθηταὶ τοῦ Δημ. Σχολείου Πέντε Βρυῶν Λαγκαδᾶ φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ Σχολείου καὶ τὴν ἰδικήν των. Βοηθοῦν τοὺς ἀδυνάτους εἰς τὰ μαθήματα μαθητῶν. Καλλιεργοῦν σχολ. κήπο, τὸν ὅποιον περιέφραξαν. Περιποιοῦνται τὰ πεῦκα, τὰ ὁποῖα ἐφύτευσαν με τοὺς κατοίκους εἰς τὸ πᾶρον τοῦ χωρίου τῶν. Ἀσχοῦνται εἰς τὰς πρώτας βοηθείας.

Οἱ Ε.Ε.Ν. μαθηταὶ τοῦ Δημ. Σχολείου Βαυτοπόπου Κ. Νευροκοπίου φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ χωρίου. ἔχουν μαθητικὸν κουρεῖο. Ἐπισκέφθησαν τὸ Στρατιωτικὸν φυλάκειον Ἀκρινῶν καὶ δένειμαν δῶρα εἰς τοὺς Ἀκρίτας. Ἐπίσης δένειμαν διάφορα δῶρα εἰς τοὺς ἀπόρους μαθητὰς.

Οἱ Ε.Ε.Ν. μαθηταὶ τοῦ Δημ. Σχολείου Χρυσοκεφάλου Κ. Νευροκοπίου φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ χωρίου καὶ περιποιοῦνται τὰ δένδρα. Φροντίζουν διὰ τὴν διάδοσιν τοῦ πρασίνου. Ὁργανώνουν ἑορτὰς καὶ παραστάσεις διὰ τὴν ψυχαγωγίαν τῶν κατοίκων καὶ τῶν μαθητῶν τοῦ χωρίου. Ἐπισκέφθησαν στρατιωτικὰ φυλάκια δένειμαν δῶρα εἰς τοὺς στρατιώτας καὶ ἐψυχαγόνησαν αὐτοὺς. ἔχουν σχολ. φαρμακεῖο καὶ μαθητικὴ βιβλιοθήκη. Βοηθοῦν τοὺς πτωχοὺς μαθητὰς με γραφικὴν ὕλην. Μετέφεραν πέτραν διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ δικοῦ δακτύλου τῶν. Ἰσπεδῶσαν τὸ προαύλιον τοῦ Σχολείου.

Οἱ Ε.Ε.Ν. μαθηταὶ τοῦ 38ου Δημ. Σχολείου Β'. Περιφ. Θεσ/νίκης φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ Σχολείου τῶν καὶ τὴν ἰδικήν των. Βοηθοῦν τοὺς ἀδυνάτους εἰς τὰ μαθήματα μαθητῶν. Κατὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων προσέφεραν πλῆρη ἱματισμὸν εἰς δύο πτωχὰς μαθητριάς. Ἀλληλογραφοῦν με Έρυθροσταυρίτας ἄλλων Σχολείων. ἔχουν σχολ. βιβλιοθήκη καὶ σχολ. φαρμακεῖο καὶ παρέχουν τῆς πρώτης βοηθείας εἰς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην. Παρακολουθοῦν διαλέξεις ὑγιεινῆς. Ἐβαφαν τὰ θρανία τοῦ Σχολείου τῶν. Καλλιεργοῦν σχολ. κήπο.

Οἱ Ε.Ε.Ν. μαθηταὶ τοῦ Β'. Δημ. Σχολείου Καλαμπάκίου Δράμας φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ Σχολείου τῶν καὶ τὴν

Ε.Ε.Ν. 2ου Δημ. Σχολ. Καλύμνου ἀναδασώνουν τῆς νήσον τῶν. Juniors of 2nd Elementary School Kalymnos working for the reforestation of their island.

ἰδικήν των. Βοηθοῦν τοὺς ἀδυνάτους εἰς τὰ μαθήματα Σχολείου. Καλλιεργοῦν σχολ. κήπο. Ἐφύτευσαν 200 λεύκας, 20 ἀμυγδαλιές καὶ 20 καρυδιές εἰς τὸ γήπεδον τοῦ Σχολείου. Ἐλαβον μέρος εἰς τὸ κλάδεμα τῶν δένδρων τοῦ σχολ. προαυλίου. ἔχουν μαθητικὸν κουρεῖο. Ἡ ὁμάς ὑγιεινῆς παρέχει τῆς πρώτης βοηθείας εἰς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην. Ὁργανώνουν ἐκδρομὰς. Ἐπισκέφθησαν τὸ Ὁρφανοτροφεῖον, Νοσοκομεῖον καὶ τὸ Γηροκομεῖον Δράμας καὶ προσέφερον δῶρα εἰς τοὺς νοσηλευομένους καὶ τροφίμους, τοὺς ὁποίους καὶ ἐψυχαγόνησαν. Κατὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων δένειμαν τρόφιμα εἰς 20 πτωχὰς οἰκογενείας.

Οἱ Ε.Ε.Ν. μαθηταὶ τοῦ Δημ. Σχολείου Πρώτης Σερρών, φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ Σχολείου, τοῦ χωρίου καὶ τὴν ἰδικήν των. ἔχουν σχολ. φαρμακεῖο, μαθητικὸν κουρεῖο, καὶ σχολ. ταμεῖο ἀπὸ τοῦ ὁποῖου βοηθοῦν τοὺς πτωχοὺς συμμαθητὰς τῶν. Μετὰ τὰ χρήματα ἀπὸ τὰ κἀλντα ἀγόρασαν διάφορα εἶδη, τὰ ὁποῖα προσέφεραν εἰς τὰς πτωχὰς οἰκογενείας τοῦ χωρίου.

Οἱ Ε.Ε.Ν. μαθηταὶ τοῦ 2ου Δημ. Σχολείου Πτολεμαΐδος φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ Σχολείου καὶ τὴν ἰδικήν των. ἔχουν σχολ. φαρμακεῖο. Καλλιεργοῦν σχολ. κήπο. Βοηθοῦν εἰς τὴν παρασκευὴν τοῦ μαθητικοῦ συσταίου. Δένειμαν ἱματισμὸν καὶ γραφικὴν ὕλην εἰς ἀπόρους συμμαθητὰς τῶν.

Οἱ Ε.Ε.Ν. μαθηταὶ τοῦ Νηπιαγωγείου Ν. Πετριτοῦ Σιντικής φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ Σχολείου καὶ τὴν ἰδικήν των. Ἐπισκέφθησαν τοὺς ἀσθενεῖς τοῦ Νοσοκομείου Σιδηροκάστρου καὶ τοὺς προσέφεραν φρούτα καὶ διάφορα δῶρα, καθὼς καὶ τὸ συνοριακὸν φυλάκειον Ἰατρίμνη καὶ ἐψυχαγόνησαν τοὺς στρατιώτας, εἰς τοὺς ὁποίους ἐμοίρασαν κουλοῦρα καὶ σιγάρα.

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Καλύβων—Ἐλασσόνος εἰς τὸν σχολικὸν τῶν κήπον. Juniors of Elementary School Calyvia Elasson. attending to trees they planted.

Προσέφεραν ὅλα καὶ τρόφιμα εἰς 6 πτωχὰς οἰκογενείας τοῦ χωρίου καὶ μίαν ποδιά, κάλσας καὶ γραφικὴν ὕλην, σὲ ἕνα ὀρφανὸ παιδί. Βοηθοῦν μίαν πτωχὴν γράϊαν, ἡ ὁποία εἶχε ἀγωνισθῇ κατὰ τὸν Μακεδονικὸν Ἀγῶνα, καθὼς καὶ μίαν ὄλην τυφλὴν ὑπερκατονόητιδα.

Οἱ Ε.Ε.Ν. μαθηταὶ τοῦ Α'. Δημ. Σχολείου Γρεβενῶν, φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ Σχολείου καὶ τὴν ἰδικήν των. Ὁργάνωσαν Χριστουγεννιάτικὴν ἑορτὴν καὶ ἐμοίρασαν εἰς τοὺς πτωχοὺς συμμαθητὰς τῶν γραφικὴν ὕλην καὶ εἶδη ἱματισμοῦ.

Οἱ Ε.Ε.Ν. μαθηταὶ τοῦ Δημ. Σχολείου Κοιμήσεως Σερρών, μετὰ χρήματα ἀπὸ τὰ κἀλντα, ἀγόρασαν 1 σάκκο ἀλεύρι, σὲ μίαν πτωχὴν χήρα καὶ 1 ζεύγος γαλοῦσας σὲ ἕνα πτωχὸ κοριτσάκι.

Οἱ Ε.Ε.Ν. μαθηταὶ τοῦ Δημοτ. Σχολείου Μεγάλης Στέρας Κιλκίς φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ Σχολείου, τὴν ἰδικήν των καὶ τοῦ χωρίου. Ἐκαθάρισαν τὴν κοινοτικὴν βρύσιν τοῦ χωρίου, τοὺς δρόμους καὶ τὰ νεκροταφεῖα.

Οἱ Ε.Ε.Ν. μαθηταὶ τοῦ Δημ. Σχολείου Σταυροποτάμου Καστοριάς καλλιεργοῦν σχολ. κήπο, τὸν ὅποιον περιέφραξαν καὶ ἐδενδροφύτευσαν. Ἐπίσης ἐφύτευσαν 100 λεύκας εἰς γῶρον πλῆσιον τοῦ χωρίου τῶν. Ἐπισκέπτονται τοὺς ἀσθενεῖς συμμαθητὰς τῶν, βοηθοῦν τοὺς ἡλικιωμένους, ἐλαβον μέρος εἰς τὴν καταπολέμῃ τῆς μύγας καὶ τοῦ κουνουπιτοῦ. Ἀλληλογραφοῦν με Έρυθροσταυρίτας ἄλλων Σχολείων. Παρακολουθοῦν μαθήματα Α'. Βοηθειῶν. Βοηθοῦν τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς ἀδυνάτους εἰς τὰ μαθήματα μαθητῶν.

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Γριζάνου Τρικάλων περιφράσσουν τὸν πρὸς ἀναδάσασιν χώρον Juniors of Elementary School Grizanon, Tricala fencing the area for reafforestation.

Οἱ Ε.Ε.Ν. μαθηταὶ τοῦ Δημ. Σχολείου Βάλτου Κιλκίς, φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ Σχολείου τῶν, τὴν ἰδικήν των καὶ τοῦ χωρίου τῶν. Καλλιεργοῦν σχολ. κήπο. Κατὰ τὰ Χριστούγεννα ἀπέστειλαν 50 δέματα εἰς τοὺς Στρατιώτας τῶν ἀκριτικῶν φυλακίων.

Οἱ Ε.Ε.Ν. μαθηταὶ τοῦ 13ου Δημ. Σχολείου Καβάλλας ἐλαβον μέρος εἰς τὴν καταπολέμῃ τῆς μύγας.

Οἱ Ε.Ε.Ν. μαθηταὶ τοῦ Δημ. Σχολείου Μεσορράχης Φυλλίδος Σερρών, φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ Σχολείου καὶ τὴν ἰδικήν των. Ἐκαθάρισαν τὸ γήπεδον τοῦ Σχολείου ἀπὸ τῆς πέτρες. ἔχουν σχολ. φαρμακεῖο καὶ μαθητικὸν κουρεῖο. Παρέχουν τῆς πρώτης βοηθείας εἰς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην. Ποτίζουν τὰ πεῦκα καὶ τὰ πάρκα τῆς Κοινότητος.

Οἱ Ε.Ε.Ν. μαθηταὶ τοῦ Δημ. Σχολείου Παροχθίου Βοίου φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ Σχολείου καὶ τοῦ χωρίου. Ἐφύτευσαν πολλὰ ὀπωροφόρα δένδρα εἰς τὸν περιβόλον τῆς ἐκκλησίας. Καλλιεργοῦν σχολ. κήπο. Ἐβοήθησαν εἰς τὴν ὑδρεύσιν τοῦ χωρίου μεταφέροντες σωλῆνες καὶ λοιπὰ ὑλικά. Ἐπισκέφθησαν τοὺς ἀσθενεῖς γέροντας καὶ συμμαθητὰς τῶν εἰς τοὺς ὁποίους προσέφεραν φρούτα. ἔχουν σχολ. φαρμακεῖο καὶ παρέχουν τῆς πρώτης βοηθείας εἰς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην. Ἐλαβον μέρος εἰς τὸν ἔρανον τῆς Φανέλλας τοῦ Στρατιώτου καὶ τῶν Τυφλῶν Σπουδαστῶν.

Οἱ Ε.Ε.Ν. μαθηταὶ τοῦ Δημ. Σχολείου Πετροπηγῆς Καβάλλας φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ Σχολείου καὶ τὴν ἰδικήν των. ἔχουν μαθητικὸν κουρεῖο.

Οἱ Ε.Ε.Ν. μαθηταὶ τοῦ Δημ. Σχολείου Κάτω Θεοδωρακίου Κιλκίς ἐπισκέφθησαν κατὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων Στρατιωτικὴν μονάδα, εἰς τοὺς ἀνδρας τῆς ὁποίας δένειμαν διάφορα δῶρα.

Οἱ Ε.Ε.Ν. μαθηταὶ τοῦ Δημ. Σχολείου Ἀσπροῦλας Βοίου ἔχουν σχολ. φαρμακεῖο καὶ παρέχουν τὰς πρώτας βοηθείας εἰς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην.

Οἱ Ε.Ε.Ν. μαθηταὶ τοῦ Δημ. Σχολείου Ἀγγίστης Σερρών ἀγόρασαν ἐν ζεύγος ὑποδημάτων καὶ βιβλία εἰς δύο ἀπέρους συμμαθητὰς τῶν.

Οἱ Ε.Ε.Ν. μαθηταὶ τοῦ Δημ. Σχολείου Δισπηλίου Καστοριάς καλλιεργοῦν σχολ. κήπο. Ἐφύτευσαν καλλωπιστικὰ δένδρα εἰς τὴν τοποθεσίαν «Νησί». Ἐλαβον μέρος εἰς τὸν ἔρανον τῆς Φανέλλας τοῦ Στρατιώτου. Βοηθοῦν τοὺς ἀδυνάτους εἰς τὰ μαθήματα μαθητῶν. Ἐδῶρσαν εἰς τὸν νεοδουθέντα γαῶν τοῦ Ἀγ. Ἀθανασίου 2 εἰκόνας.

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Καλύβων Γιαννιτσῶν εἰς τὸν σχολικὸν τῶν κήπον Juniors of Elementary School Kalyvia Giannitsa in their school garden

ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Ν. ΕΥΔΗ

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Χριστούγεννα σημαίνουν χαρμόσυνα οι καμπάνες κι 'Ελπίδας Φως σκορπίζεται στην κουρασμένη Γης. Προσεύχονται, να μην ιδούν οι πονεμένες μάνες τα τέκνα τους πιά θύματα μιάς ανθρωποσφαγής.

Οι κοσμοκράτορες της γης, που λέγονται Μεγάλοι, με πίστι, αν τον Θεάνθρωπον αγάλλιαζαν θερμή, θέ νάβρισκαν άλαθευτα τὸ δρόμο ἀγάλη-ἀγάλη, αὐτόν, που φέρνει στους Λαούς Εἰρήνη καὶ ψωμί.

Ω Θεὸ Βρέφος, Φώτιζε τοῦ Κόσμου τὴν Εἰρήνη! Καὶ σκέπε τοὺς Ἀδύνατους καὶ τοὺς Μικροὺς Λαούς, Καὶ στοὺς κοσμοκυρίαρχους δίνε τὴ σωφροσύνη νὰ κυβερνοῦν με φρόνησι, χωρὶς κατακλυσμούς.

ΕΛΛΙΠΟΣΥΜΦΩΝΟΝ

Μπορείτε νὰ συμπληρώσετε τὰ σύμ-φωνα ὥστε νὰ σχηματισθῇ ἓνα γνωμι-κὸν τοῦ σοφοῦ Κλεοβούλου.

1) -Ι-Η-ΟΟ- ΕΙ-ΑΙ -ΑΙ -Η -Ο-Υ -Α-Ο-.

ΠΑΥΛΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Βον Γυμνάσιον ἄρρ. Ἀθηνῶν

Καθηγητής: Παπαντωνόπουλε, πές μου τὸν ὑπερθετικό βαθμὸ τοῦ πλείω;
Μαθητής: (ἀφρημένος) Ὑπερωκέα-νιο, κ. καθηγητά.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΡΟΥΠΑΚΙΩΤΗΣ
Δ' Γυμν. Ἀρρένων Πατρῶν

ΑΙΝΙΓΜΑ

Εἶμαι μαῦρος σὰν κατράμι
μαῦρος τὸ ὁμολογῶ
ὅμως τὰ μικρὰ πουλάκια
ἄσπρα βγαίνουν ἀπ' τ' αὐγὸ
Τί εἶναι;

ΜΙΧΑΗΛ ΜΠΙΚΟΣ
Γυμνάσιον Ροδολέβους-Σερρών

ΑΙΝΙΓΜΑ

Ζῇ στὴ θάλασσα βαθεῖα
κι οὕτε ψάρι εἶναι
ἔχει ρίζα καὶ κλαδιά
μὰ φυτὸ δὲν εἶναι.

ΜΙΧ. ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ
Γυμν. Ροδολέβους Σερρών

ΦΡΑΣΕΙΣ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

Ποῖος εἶπε:

- 1) Βία μὴδὲν πράττειν
- 2) Μὴ κακοῖς ὀμίλει
- 3) Μὴ πᾶσι πίστευε
- 4) Οὐκ ἔξ με καθεύδειν τὸ τοῦ Μιλτιά-δου τρόποιον.
- 5) Φίλος Πλάτων, φιλότατ' δ' ἀλήθεια.
- 6) Νενίκηκά σε Σολομὼν.

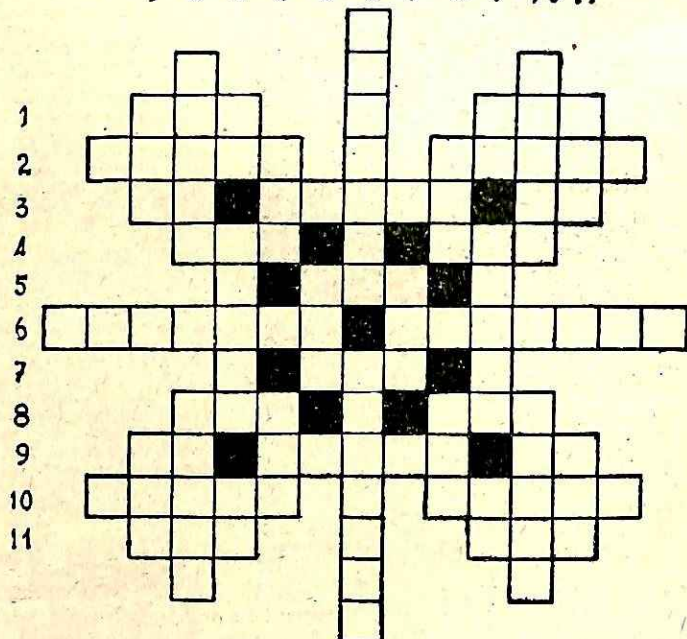
ΣΠ. ΖΙΟΥΒΑΣ
9ον Γυμν. Ἀρρ. Ἀθηνῶν

ΣΥΛΛΑΒΟΓΡΨΟΣ

Μόριο πρὸ τοῦ μέλλοντος
σῆμα τὸ δεύτερό μου
ἦσος ἑλληνική, εἶναι τὸ σύνολόν μου.
ΜΑΝΟΥΣΟΣ ΜΑΝΟΥΣΑΚΗΣ
Στόλοι Μονοφατίου Κρήτης

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ

- 1) Γένος (τουρκ.). Χρονικό ἐπίρρημα.
- 2) Νησί τῶν Ἀντιλλῶν-Σύγχρονο σπλο
- 3) Κτητική ἀντωνυμία (πληθ.). Ὁ με-γαλύτερος ἐχθρὸς τῆς γυναικείας ὁμορφιάς.
- 4) Εἰδήσεις-Ἡ θάλασσα στὴ γλῶσσα τοῦ Ὀμήρου.
- 5) Ἀφίσε.
- 6) Ἡ πρωτεύουσα τοῦ Ἰράκ-Ὁρεινὸ τμήμα τῆς Συρίας.
- 7) Θεὰ τῶν ἀρχαίων.
- 8) Συμπλεκτικός σύνδεσμος-Σκόρος.
- 9) Τὸ ἐπαναλαμβανόμεν γελώντας-Ὁνομασία κοιλιάδος τῆς Κορινθίας-Συνε-χόμενα στὸν «ΒΟΑ».
- 10) Πρωτεύουσα τοῦ Θιβέτ-Τὸ γνέ-ψιμο.
- 11) Προσωπική ἀντωνυμία-Ἀναφορική ἀντωνυμία-Μεταδίδονται ἀπ' τὸ ραδιό-φωνο.

ΚΑΘΕΤΩΣ

- 1) Σῆμα κινδύνου-Υἱὸς τοῦ Νῶε.
- 2) ΔΟΝ...-Νησί τοῦ Αἰγαίου.
- 3) Δώδεκα-Δένδρα τῶν βουνῶν-Νότα μουσικῆς.
- 4) Συμπερασματικός σύνδεσμος-Τε-λικὸς Σύνδεσμος.
- 5) Γεμίζει τὴν ἀτμόσφαιρα.
- 6) Βασιλεὺς τῆς Ἰθακῆς-Πιστὸς βο-σκὸς τοῦ Ὀδυσσεύς.
- 7) Πρόσκλησις.
- 8) Ἀναφορική ἀντωνυμία (οὐδ. πληθ.).
- 9) Νότα μουσικῆς (ἀνεστραμμένη-Χώ-ρα τῆς Βορείου Ἀφρικῆς-Ἀριθμητικό.
- 10) Δίδυμος ἀδελφὸς τοῦ Ρωμύλου-Χωρίζει τὴν Ἀφρικὴν ἀπὸ τὴν Ἀσίαν.
- 11) Δηλητήριο-χρον. ἐπίρρημα.

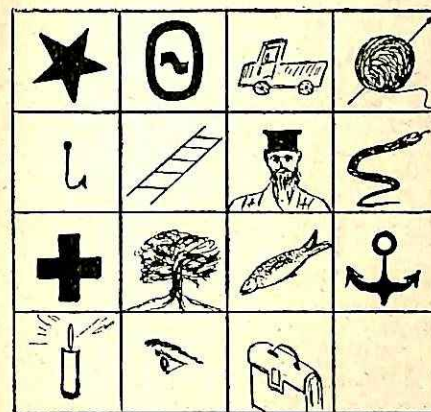
ΝΙΚ. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ
Γυμν. Ν. Ἰωνίας

- 8) Προσωπική Ἀντωνυμία (β' προσ.). Τὰ ἀρχικά τῶν ζητούμενων λέξεων δι-δούν τὸ ὄνομα συγχρόνῳ Κυπρίου ἥρωος.

ΙΩΑΝΝΗΣ Π. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Μαθητὴς Γυμνασίου Ἀρρ. Ἀγρινίου

Γεωγραφικὴ Ἀκροστιχίς

- 1) Πόλις τῆς Δ. Εὐρώπης, πού φημίζεται διὰ τὸν οἶνον.
 - 2) Ποταμὸς τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος.
 - 3) Ποταμὸς τῆς Ἰταλίας.
 - 4) Κράτος τῆς Εὐρώπης.
 - 5) Κράτος τῆς Ἀφρικῆς.
 - 6) Πόλις τῆς Παλαιστίνης.
- Ἄν αἱ ἀπαντήσεις εἶναι σωσταὶ τὰ ἀρχικά θὰ σᾶς δώσουν μίαν πόλιν τῆς Βορείου Πελοποννήσου.
- ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΡΙΜΑΛΑΣ
Α' Γυμνάσιον Ἀρρ. Πατρῶν

Ἐάν βρῆτε τὴν σωστὴν ὀνομασίαν τῶν ἀνωτέρω εἰκόνων καὶ τοποθετήσετε κατὰ σειρὰν τὸ ἀρχικὸν γράμμα τῆς ὀνομασίας τῆς κάθε εἰκόνος θὰ βρῆτε ὄνομα ἀγωνιστοῦ τοῦ 1821.

ΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
Γυμνάσιον Λεβαδείας

Τρίγωνο

- 1) -
- 2) - -
- 3) - - -
- 4) - - - -
- 5) - - - - -
- 6) - - - - - -
- 7) - - - - - - -
- 8) - - - - - - - -
- 9) - - - - - - - - -
- 10) - - - - - - - - - -
- 11) - - - - - - - - - - -
- 12) - - - - - - - - - - - -
- 13) - - - - - - - - - - - - -

- 1) Σύμφωνον.
- 2) Σύνδεσμος τελικός
- 3) Τέκνον τοῦ Νῶε
- 4) Μία ἀπὸ τὰς Μαλαϊκὰς νήσους.
- 5) Μὴν τοῦ ἔτους.
- 6) Περιττὸς ἢ
- 7) Ἀνδρικὸν ὄνομα.
- 8) Πολὺ καλὸς βαθμὸς
- 9) Σὺζυγος τοῦ Ἀβραάμ
- 10) Σκοτάδι ἀπέραντο
- 11) Εἶναι τὰ Βαλκάνια
- 12) Μουσικὴ νότα
- 13) Ἀρθρον

Προσοχή: Μὲ τὰ ἀρχικά τῶν ἀνωθι λέξεων σχηματίζεται ἓνα γνωστὸ σχο-λεῖο σας.

ΚΟΣΜΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ
Μαθ. Ζωσ. Σχολῆς Ἰωαννίνων

Ἑρωτήσεις

1. Ποῦ παράγεται τὸ περισσότερον ρύζι, τίον καὶ καουτσούκ.
- 2) Ποῦ εὑρίσκεται ὁ περισσότερος κασσίτερος.
3. Ποῖον τὸ σπουδαιότερον προϊόν τῆς Κεϋλάνης.
4. Ποία ἡ μεγαλύτερα πόλις καὶ σπου-δαῖον προϊόν τῆς Μεσοποταμίας.
5. Πόσους κατοίκους ἔχει ἡ πόλις Μερσίνα καὶ τὸ σπουδαιὸν προϊόν αὐτῆς.
6. Εἰς ποῖαν περιοχὴν εὑρίσκεται ἡ πόλις Ἀδραμύτιον.

ΣΤ. ΜΠΕΛΟΣ
Γυμν. Πωγωνιανῆς

Μαγικὴ εἰκὼν

Γεράσιμη Λιλὴ πόσο ἔκαναν αὐτά, πού πήρατε ἀπὸ τὸν παντοπώλην:
-Ποιά μαμά;
-Σᾶς τὰ εἶπα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Κ. ΜΕΤΑΞΑΣ
Α' Γυμν. Ἀρρ. Πατρῶν

Ἑλλιποφωνήεντα

- 1) - - μ - ν - δ - ν - - θ - ν - - - - -
δ' - - ρ - τ - - - θ - ν - τ - - - - -
 - 2) - - ν - - - μ - ν - - - - - - - - - - ν
π - λ - - - - π - λ - - - - - - - - - - τ'
- - κ - - - - κ - λ - - - - - κ - θ - - - - -
- Ἄν τοποθετήσετε καλῶς τὰ ἐλλείποντα φωνήεντα σχηματίζετε δύο ἀρχαῖα ρητά.

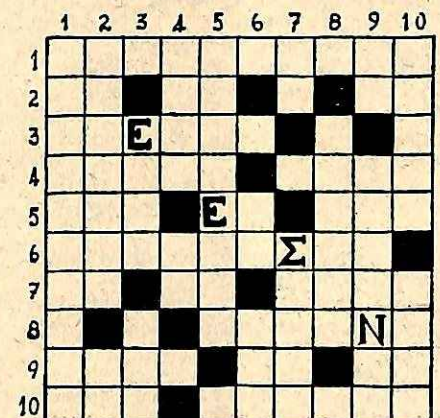
Γ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ
Γυμν. Βάλτης

Ἐβλεπε μόνον τὸν ἄλλον

- Ὁ Τάσος: Μαμά, ὁ Βάσος ἔδεσε πάλι τὸν τενεκὲ στὴν οὐρὰ τοῦ γάτου.
- Μαμά: Κι ἐσύ γιατί δὲν τὸν ἐμπό-διζες;
- Ὁ Τάσος: Δὲν μπορούσα, γιατί κρα-τούσα τὸν γάτο!

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΠΕΤΡΟΥΤΣΑΚΟΣ
Α' Γυμνάσιον Καλαμών

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ

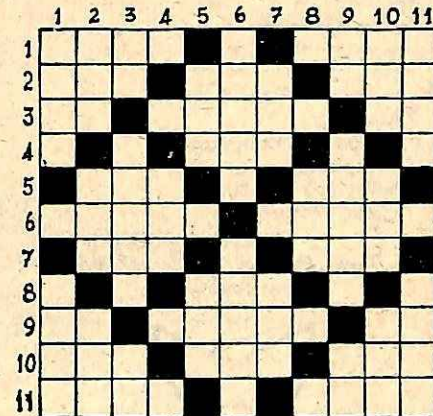
- 1) Ὁκεανὸς, ὁ ὁποῖος βρέχει τὴν Εὐ-ρώπην.
- 2) Προσωπική ἀντωνυμία (αἰτ.). Ὁ,τι καὶ εἰς τὸ 7 καθεῶς-νότα.
- 3) Πρόθεσις-Ἐχει πολλοὺς τὸ σῶμα μας.
- 4) Ὁνομα θηλυκὸν (Γεν.)-Διεθνὴς ὀρ-γανισμός.
- 5) Κρητικὸν ὄρος-Ἀρθρον (γεν.).
- 6) Ἀρχαῖον ἀγαλμα-Παρατατικός τοῦ εἰμί.
- 7) Προτρέπει-Δίφθογγος-Ὑπομονε-τικὸν ζῶον (αἰτ.).
- 8) Βιβλικὸν πρόσωπον.
- 9) Ὅρος τῆς κεντρικῆς Στερεᾶς Ἑλ-λάδος-ἩΕ-νότα (ἀντιστρ.).
- 10) Βιβλικὸν πρόσωπον-Κράτος τῆς Ἀ-σίας.

ΚΑΘΕΤΩΣ

- 1) Κάτοικος ἡπείρου (αἰτ.).
- 2) Νῆσος-δύο φωνήεντα.
- 3) ΝΗΥ-Ὁργανισμός (ἀρχ.).
- 4) Ὅταν κοιποῦμε τρέχει-Αἰγυπτιακὴ θεότης.
- 5) Ἀρχαῖον πλοῖον-Αἰσθητήριο ὄργα-νον.
- 6) Σύνδεσμος Τὸν προκαλεῖ ὁ ἀνεμιστή-ρας.
- 7) Λουλούδι στὸν πληθυντικὸν-Ἀντί-θετον τοῦ ἀσχημα.
- 8) Ὁνομα θηλυκὸν.
- 9) Ἀναφορική ἀντωνυμία-Νῆσος τῶν Κυκλάδων (αἰτ.).-δύο φωνήεντα.
- 10) Ὁνομα ἀνδρικὸν-Χρειάζεται γιὰ τὸ ράψιμο.

Ν. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ
Ε' Γυμν. Ἀρρ. Ἀθηνῶν

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ

- 1) Πρώτη γυναῖκα τοῦ Ἰακώβ-Ἐτσι λέγεται ἓνα δωμάτιο. 2) Χοῖρος (γεν.) ἀφῆνω (ἀρχ.)-νησί τοῦ Αἰγαίου. 3) Τελικὸς σύνδ.-ἐρώτημ. ἀντων. δύο ὅμοια σύμφωνα. 4) «ὅτι... τὸ κράτος». 5) Ὑπο-διαίρεσις τοῦ χρόνου.-συμπεραίνει. 6) «...ἀπολέυσαι τῆς ἀσθενείας σου».-Ἀναπνοή (δμ.). 7) κτητικὴ ἀντ. (πληθ) Χρονικὸ ἐπίρρ. 8) Καρφῶν (ἀρχ.) 9) Ὑποθέτει-Ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος.-ΝΥ. Διαδέχεται τὴν ἡμέρα (καθαρ.)-Δηλω-τικά ποιότητος-Ποταμὸς τῆς Ἑλβετίας. 11) Γιαγιά τοῦ Σωτήρος.-Δηλητηριώ-δης ὄφις τῆς πατρίδος μας.

ΚΑΘΕΤΩΣ

- 1) Πόλις τῆς Γαλλίας.-Τροφὴ τῶν Ἑ-βραίων στὴν ἐρημο. 2) Κτητικὴ ἀντων. φοβεῖται τὴ γάτα-Τώρα (ἀρχ.). 3) Λεπτὴ κλωστή.-Ποταμὸς τῆς Γερμανίας. -ΕΝ. 4) Βεβαιωτικὸν 5) Κτητικὴ ἀντων. δένδρα.-Προφήτης. 7) Προῖον τῆς θρι-θος.-«Ὁ ἔχων... ἀκούειν ἀκουέτω». 8) Πρόθεσις. 9) ΑΚ-Πόλις τῆς Ἑλλάδος.-Ὅταν παθαίνωμε κάτι 10) Ἀνεμῖος τοῦ Ἀβραάμ.-Τὰ 3/6 τῆς λέξεως ἀσα-φῆς-Βεβαιωτικόν. 11) Ἄλλη ὀνομασία τῆς Ἀθήνας (ἀρχ.) Ἀρχαῖο μουσικὸ ὄργανο.

ΤΡΕΚΕΝΕΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Α' Γυμν. Ἀρρ. Πατρῶν

Αἰνίγμα

Εἶναι νῆσος τοῦ Αἰγαίου
ἀν τὸ πρῶτο γράμμα κόψης
νῆσος πάλι εἶμαι
στὶς Κυκλάδες ὅμως κείμει.
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΑΥΡΙΔΗΣ
Γυμνάσιον Ἀλιστράτης

Ὁ μικρὸς Τάκης βγαίνει κλαίοντας
ἀπ' τὸ δωμάτιο ὅπου ὁ μπαμπὰς του
καρφώνει κάτι σανίδα.
-Ὁ μπαμπὰς χτύπησε λίγο τὸ δάχτυλό
του μὲ τὸ σφυρί, ἐξηγεῖ στὴ μαμά του
κλαίοντας.

-Καλὰ κι ἐπρεπε νὰ κλάψης γι' αὐτό;
-Δὲν ἔκλαψα, μαμά, ἀπειναντίας γέ-
λασα καὶ γι' αὐτὸ μὲ ἔδειρε.

Φ. ΦΙΛΙΠΠΙΔΗΣ
Ε' Γυμν. Ἀρρ. Πειραιῶς

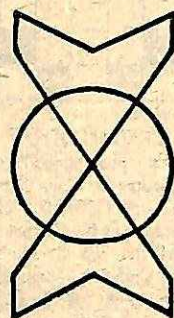
Ποῖος ρήτωρ ἐθεωρεῖτο δεύτερος τοῦ
Δημοσθένους εἰς τὴν δύναμιν τοῦ λόγου,
ἀλλ' ἀνώτερός του κατὰ τὴν χάριν.
ΓΑΡΟΥΦΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ
Γυμνάσιον Ροδολέβους Σερρών

ΣΚΑΛΑ

- 1) — — — — —
- 2) — — — — —
- 3) — — — — —
- 4) — — — — —
- 5) — — — — —

- 1) Πλανήτης
- 2) Παγκόσμιος Γεωγραφία.
- 3) *Αστερισμός.
- 4) *Ανθος του άγρου.
- 5) Χαμένη *Ηπειρος.

ΕΛΕΥΘ. ΒΕΡΟΝΙΚΗ
Γυμν. Θηλέων *Αργοστολ. Κεφ/νίας
Μονοκονδυλιά

Προσπαθήσατε να κάνετε το σχήμα
αυτό χωρίς να σηκώνετε το χέρι σας.
ΕΥΣΤΡ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ
Μαθ. Ζ' Γυμν. παραρτ. Βύρωνος

Αίνιγμα

Είναι μικρός μικρούλης
μάν κουνήσω λίγο τον τόνο
μια πόλι της Ελλάδος
έν τῷ ἄμα φανερώνω.

Φ. ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ
Β' Γυμνάσιον Πατρῶν

Σκάλα

- 1) Π
- 2) Π
- 3) Τ
- 4) Σ
- 5) Ι
- 6) Π
- 7) Ω

- 1) Τὸ 379 εἰς τὰς Θήβας ἐφόνευσε τοὺς ἀρχηγούς τῶν ὀλιγαρχικῶν.
- 2) Υἱὸς τοῦ Ξανθίπου.
- 3) Νῆσος
- 4) Ποταμὸς τῆς Σερβίας
- 5) Κρυφὸς μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ.
- 6) Πρόθεσις
- 7) Τελικὸς σύνδεσμος.

ΚΑΛΙΟΠΗ ΠΑΝΤΕΛΟΠΟΥΛΟΥ
Γυμν. Ναυπάκτου

Μπορεῖτε μὲ τὶς παρακάτω συλλαβὲς
νὰ σχηματίσετε τὸ ὄνομα ἑνὸς ἐκ τῶν
ἐπτά σοφῶν: «ΘΙΟΣ-ΡΙ-ΡΙΝ-ΠΕ-ΚΟ-
ΔΡΟΣ-ΑΝ-Ο».

ΠΟΣ. ΖΑΪΡΗΣ

21ον δημ. Β' περιφέρειας *Αθηνῶν

- *Κωστάκη δὲν ἔκλαψες καθόλου στὸν ὀδοντιατρὸν; τὸν ρώτησε ὁ μπαμπᾶς του.
- Καθόλου μπαμπᾶ μου.
- Μπαρβό πάρε μία δραχμή. Πόνεσες πολὺ;
- Καθόλου μπαμπᾶ. Ὁ γιατρὸς δὲν ἔπαιζέ μου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΠΑΓΩΝΗ
Δημ. Σχ. *Ερμιόνης

Πρόβλημα

Δυὸ τσοπάνηδες βοσκοῦν τὰ πρόβατα των. *Ἐξαφνα λείει ὁ ἕνας «Δὸς μου ἓνα πρόβατο νὰ τὰ κάνω διπλάσια ἀπὸ σένα». Καὶ ὁ ἄλλος λέει: «Δὲν μοῦ δίνεις καὶ σὺ ἓνα νὰ ἔχωμε ἀπὸ ἴσα;» Πόσα πρόβατα εἶχε καθένας.

ΚΩΝ. Γ. ΝΙΚΟΠΟΥΛΟΣ
Γυμνάσιον Εὐπαλίου Δωρίδος

Σκάλα

- 1) Α . . . Σ
- 2) Α . . . Σ
- 3) Α . . . Σ
- 4) Α . . . Σ
- 5) Α . . . Σ
- 6) Α . . . Σ
- 7) Α . . . Σ
- 8) Α . . . Σ

- 1) Ποταμὸς τῆς *Ηπείρου
- 2) Πόλις τῆς Πελοποννήσου
- 3) Μέγα ὄρος τῆς Εὐρώπης
- 4) *Ανδρικὸν ὄνομα.
- 5) Ποταμὸς τῆς Πελοποννήσου
- 6) Βιογράφος τοῦ Μεγ. *Ἀλεξάνδρου.
- 7) Ποταμὸς τῆς Νοτίου *Αμερικής.
- 8) Στρατηγὸς *Ἀθηναῖος, ὁ ὁποῖος ἔλαβε μέρος εἰς τὴν μάχην τοῦ Μαραθῶνος (490 π.Χ.).

ΗΛ. ΒΟΒΟΛΗΣ
Γυμν. Παγωνιανῆς

Ὁ καθηγητὴς πρὸς τὸν αἰωνίως ἀμε-
λέτητο μαθητὴ:

—Δεῖ ξέρεις *Ἀλέκο, ὅτι γιὰ νὰ γίνῃ
κανένας μεγάλος πρέπει νὰ ξέρῃ γράμ-
ματα;

Ὁ μαθητὴς:
—Μὰ κύριε καθηγητά, ὁ παπποῦς
μου, ποὺ εἶναι μεγαλύτερος τοῦ πατρός
μου, δὲν ξέρει οὔτε τὸ ἀλφαβητάριο νὰ
διαβάσῃ.

ΚΩΝ. Γ. ΠΑΠΠΑΣ
Γυμν. Μουζακίου

*Ελλιπορύνμωνον

—Α—ΑΙ, Ο—Ι—ΙΑΙ, —ΕΙ—ΟΥ—Ι—, Η—Η
—Η—Α.

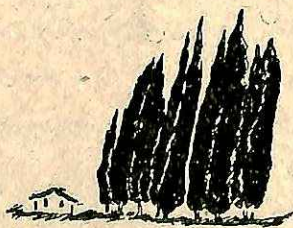
Συμπληρώσατε τὸ ἀνωτέρω διὰ συμ-
φώνων διὰ νὰ προκύψῃ γινωμικὸν τοῦ
Μενάνδρου.

Κ. ΕΥΘΥΜΙΟΥ
Γυμν. Καλαμπάκας

*Ακροστιχίς

Τὰ ἀρχικὰ γράμματα τῶν κάτωθι ζη-
τουμένων λέξεων νὰ ἀποτελοῦν ὄνομα
μέλους τοῦ σώματος τὰ δὲ τελικὰ ὄνομα
ἐλληνικῆς θεᾶς: 1) *Ἐλάττωμα 2) ὑγρὸν
2) *Ὅρος τῆς παλαιστίνης.

Γ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ
Μαθ. Γυμ. Ν. Φιλαδελφείας

Σκίτσο τῆς μαθ. Θάλ. Καρύδη
Γυμν. Θηβῶν

Λύσεις μηνὸς Νοεμβρίου 1956

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

*Οριζοντίως: 1) *Ἰππόλυτος 2) *Οσας—
*Ἀέα 3) ΝΛ—ΕΕΣΝ 4) Τίνος—ΒΤ 5) *Ὠραι
Τὰ 6) Σρό—Θαβώρ 7) *Ἰον—ἐν—ΡΙ 8)
ΣΙ—10—Σάν 9) *Ἀκης.

Καθέτως: 1) *Ἰόντωσις 2) Παλῖρροια
3) ΠΣ—Ναόν 4) Οἶμοι—ΙΗ 5) Λς—Θεός
6) Τάν 7) ΤΑΕ—ΑΒ—ΣΙ 8) ΟΕΣΒ—*Ὠρα
9) Σαντορίνη.

ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΧΩΡΙΣ ΕΙΚΟΝΑ
Ὁ Τάκης.

ΣΚΑΛΑ

- 1) Σὸς 2) Σίας 3) Σάμος 4) Σάντος
- 5) Σολωμός 6) Σωκράτης 7) Σεκούνδος.

ΣΚΑΛΑ

- 1) Ω 2) *Υς 3) *Ἀλῶ 4) *Ἄψος 5) Οὐγ-
κῶ 6) Ἀντῆς 7) *Ἀπελλῆς 8) Καλλι-
νος 9) Σαλαμίνια 10) Περίανδρος.

ΔΙΑΓΩΝΙΟΛΕΞΟΝ

- 1) *Ἀριστομένης 2) *Ἀριστοκράτης, 3)
*Ἀριστογένης 4) *Ἀρισταγόρας 5) *Ἀρι-
στόνικος 6) *Ἀριστοφάνης 7) *Ἀριστο-
τέλης 8) *Ἀριστοτέχνα 9) *Ἀριστοτέλεια
10) Ὁ *Ἀριστείδης 11) Ὁ *Ἀρίσταρχος.

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

*Οριζοντίως: 1) *Ἀλτ—Σὸς 2) *Ἀμῶ
τρῖς 3) μῆ—ρῆμα νῦ 4) *Ἀννα—μῖαν 5)
Α—σῶα 6) ἄμα 7) ράσα—ἡ ρίζα 8) ὁς
ρίκι—ῶν 9) *Ἡσαΐγῆς 10) ὦρα—ῶν.

Καθέτως: 1) ἄμα—ροή 2) ἄμην—ἄσσω
3) ΑΝ—Ναὸς ἄρ 4) Τώρα—Μαρία 5)
ἦν 6) ΗΚ 7) Στάμω—ριγῶ 8) ὁρ—ἰασί—
00 9) Σινᾶ—ζωήν 10) Σύν—ΑΝΣ.

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

*Οριζοντίως: 1) Δεκέμβριος 2) *Ἀλυ-
σις 3) Κῶ—ης—ΝΥ 4) *Ὅσα—ἰα—ἄαρ
5) Σάρα—*Ἄιτη 6) Νέα—*Ἀτὸς 7) ἔαν-
ιγ 8) αἶ 9) *Ἀγγλοι 10) Σαχάρα—Ἰον.

Καθέτως: 1) Δάκος—ἔλος 2) ὠσαννά
3) ΙΚΑ—*Ἀρεν—*Ἀχ 4) *Ἐλη—Α.Α.—*Ἀγὰ
5) Μυσί—ΓΡ 6) ΒΣ—Γάλα 7) Ρῖς—Α.Α.—
10 9) ις—*Ἀϊτῶ11 9) Νάτο 10) Σουρῆς—
Σόν.

ΣΚΑΛΑ

- 1) Κρητικὸς 2) *Υπουργὸς 3) Πρῶτος
- 4) Ρόδος 5) *Ὁδὸς 6) Σ.Ο.Σ.

ΤΡΙΓΩΝΟΝ

- 1) Πάρος 2) *Ἀγᾶς 3) Ρᾶς 4) ὁς 5) Σ.

ΣΚΑΛΑ

- 1) *Ἰδη 2) *Ἰράν 3) *Ἰθάκη 4) *Ἰκαρος
- 5) *Ἰμαλαΐα 6) *Ἰρλανδία.

ΚΛΙΜΑΚΟΛΕΞΟΝ

- 1) Νάξος 2) *Ἀννης 3) Πίνδω 4) Τείνω
- 5) Σίμων 6) Βουνὸ 7) Πίνας 8) *Ἰνδία
- 9) Νέρων.

ΕΛΛΙΠΟΣΥΜΦΩΝΟΝ (α)

Πᾶς ὁ ὑψὼν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται
ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

ΕΛΛΙΠΟΣΥΜΦΩΝΟΝ (β)

Ὁ ψεύτης καὶ ὁ κλέφτης τὸν πρῶτον
χρόνον χαίρουνται.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

α) Μ. *Ἀσία, Συρία, Παλαιστίνη. *Α-
ραβία, Μεσοποταμία, *Ἀρμενία, Καυκα-
σία καὶ *Ἰράν.

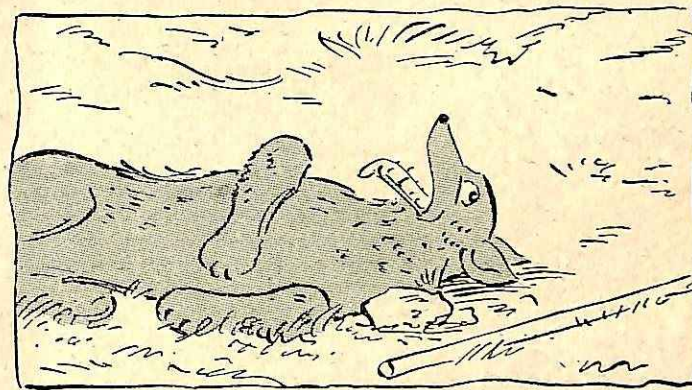
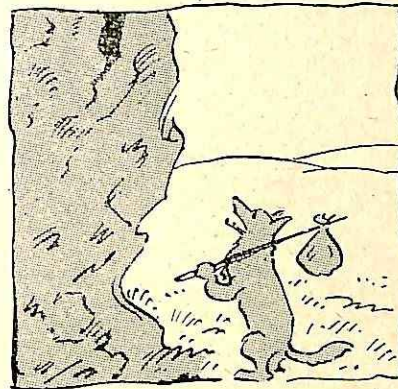
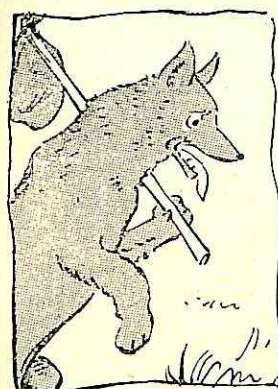
β) Ὁ Νεῖλος.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- 1) Εἰς *Ἐλευσίνα τὸ 525 π.Χ.
- 2) 156 μ.
- 3) Ὁ Θεσπῖς ἐκ τῆς *Ἰκαρίας.

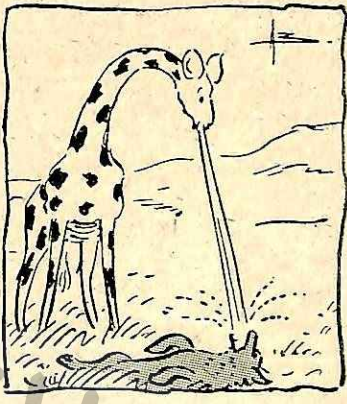
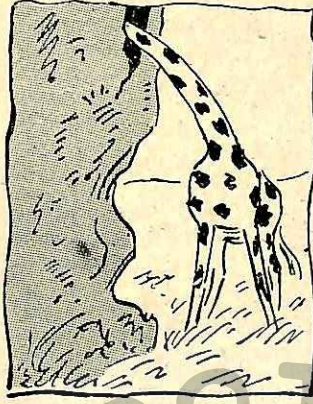
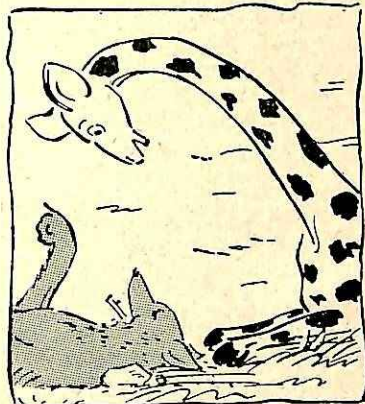
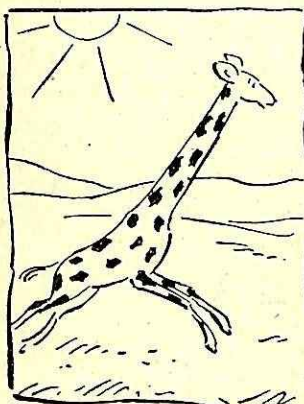
Ο ΛΥΚΟΣ ΚΑΙ Η ΚΑΜΗΛΟΠΑΡΔΑΛΙΣ

*Υπὸ ΑΝ. ΒΩ.

Μέσ' στὸ λιοπῦρι ὁ λύκαρος τρεῖς μέρες περπατοῦσε,
ἀλλὰ νερὸ δὲν εὗρισκε κι ἄλλοι τοῦ πῶς διψοῦσε...
*Ἐξαφνα *κεῖ, σὲ μιὰ σχισμὴ μεγάλου βράχου, βλέπει
νερὸ νὰ τρέχῃ κάμποσο. «*Ἀχ, τί νὰ κάνω πρέπει ;

Γιὰ νὰ τὸ φτάσω εἶναι ψηλά κι ὁ βράχος δὲν πατιέται».
Μὰ πέντε ὥρες πέρασαν κι ἀκόμα συλλογιέται.
*Ὡσπου ἀπ' τὴ δίψα τὴν πολλὴ σωριάζεται στὸ χῶμα,
μὲ σὰν πηγάδα ὀρθάνοιχτο τ' ὀλόξερό του στόμα.

Μὰ νὰ ἡ κυρὰ Βασιλική. Τὸν βλέπει, τὸν λυπᾶται
καί, μ' ὅλο πού τοὺς λύκαρους ἀπὸ μικρὴ φαβᾶται,
ζυγώνει καὶ «τί ἔπαθες» τὸν ἐρωτᾷ μὲ πόνο.
Κι αὐτὸς σιγὰ : «Δὸς μου νερό, ἄλλιῶς τὰ κακαρώνω...

Πιστεύω τὸ λαιμάκι σου φτάνει στὸ βράχο ἀπάνω».
«Ναί, τοῦπ' ἐκείνη. Καὶ μεμιάς τὴ χάρι θὰ στὴν κάνω.
*Ἐ, τώρα σὲ συμπόνεσα καὶ σένα, κακομοίρη».
Κι' ἀρχίζει εὐθύς νὰ τὸν κερνᾷ... ὡς εἶδος ποτιστήρι!

«Σ' εὐχαριστῶ, ὁ κύρ' λύκαρος φωνάζει σὲ λιγάκι.
Μὰ τώρα πού ξεδίψασα θέλω... καὶ μεζεδάκι».
Καὶ κάνει μὲ τὰ δόντια του τὸ πόδι νὰ τῆς πιᾶσῃ,
ἀλλ' εὐτυχῶς καὶ πρόκανε αὐτὴ νὰ τοῦ τὸ σκάσῃ.

Κι ὅταν ἡ δόλια ἔφτασε πιλάλα στὴ φωλιὰ της
καὶ τᾶπε αὐτὰ στὸν ἄντρα της καὶ στὰ ἐννὴα παιδιὰ της,
ὁ κύρ' Καμηλοπάρδαλις πονετικὰ τῆς λέει:
«Δὲ φταίει κείνος. Τὸ μυαλό τῆς κεφαλῆς σου φταίει.

Πῆγες νὰ κάνης τὸ καλὸ, Βασίλω μου καυμένη,
ὅμως ὁ λύκος, ξέχασες, πῶς πάντα λύκος μένει».

ΤΟ ΝΑΥΤΟΠΟΥΛΟ

Στίχοι
ΗΛΙΑ ΤΑΝΤΑΛΙΔΗ.

Μουσική
ΑΛ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ.

ΜΕΤΡΟΝ

1. Μὲ κα- ρά- βι στὰ τα- ξί- δια — τὸ ναυ- τὸ- που-λο γυρ-
2. Στοῦ κιν- δύνου τὴν τρο- μά- ρα — τὸ φυ- λά- ει μο- να-

νᾶ — καὶ στῆς δά- λασσας τὰ φεί- δια — τὰ μι- κρά- τα- του περ-
χῆ — τῆς μα- νού- λας ἢ λα- χτά- ρα — τῆς μα- νού- λας τοῦ εὐ-

- νᾶ. — Ὁ βο- ριάς, δὲν τὸ — τρο- μά- ζει — οὐτ' ἢ
χῆ, — Πού ἐλ- πί- — ζει πα- λη- κά- ρι — νὰ τὸν

ἀ- πι- στη νο- τιά, — οὐ- τε χιό- νι οὐ- τε — χα-
δῆ καμ- μιὰ φο- ρά, — νὰ τὸν ποῦν μι- κρὸ — κα-

ΡΙΧ.
ΦΡΕΤΣΑΣ.

λά- ζι — οὐ- τε κύ- — μα- τα — πλα- τιά, —
νὰ ρη — μέσ' τ' α- δά- — να- τα — ψα- ρά. —

D.C.

Στοῦ κινδύνου τὴν τρομάρα
τὸ φυλάει μονάχη
τῆς μανούλας ἢ λαχτάρα
τῆς μανούλας ἢ εὐχή.

*

Ποῦ ἐλπίζει παλληκάρι
νὰ τὸν δῇ καμμιὰ φορὰ
νὰ τὸν ποῦν μικρὸ Κανάρη
μέσ' τ' ἀθάνατα Ψαρά.